

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TARIM EKONOMİSİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2024-YL-46

TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ'NDEKİ YÖNETİCİ VE
ARAŞTIRMACILARIN AR-GE FAALİYETLERİ
ÜZERİNDEKİ DÜŞÜNCELERİ

Vesile Beyza KAYACAN
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Renan TUNALIOĞLU

AYDIN-2024

TEŞEKKÜR

Toplamda yedi yıllık lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca çalışkanlığı, araştırmacı ruhu ile bana hep ilham olan ve her ne zaman ihtiyacım olsa hep yanımda olan, lisans ve yüksek lisans eğitimlerim sırasında derslerini zevkle tercih ettiğim, tez çalışmam sırasında ise bilgi ve önerileriyle beni sürekli yönlendiren, desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, hem hocam hem de annem olan danışmanım Sayın Prof. Dr. Renan TUNALIOĞLU'na teşekkür ederim. Lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca desteği, fikir ve önerileriyle hep yol gösterici olan, tez çalışmamda katkılarını ve emeklerini esirgemeyen Sayın Prof. Dr. Ferit ÇOBANOĞLU'na ve tecrübe ve katkılarıyla beni yönlendiren, Ziraat Yüksek Mühendisi Sayın Emine BOZ YILMAZER'e, çalışmamda görüşlerini paylaşarak katkılarını esirgemeyen Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesinin saygıdeğer hocalarına, Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü yönetici ve araştırmacılarına teşekkür ederim. Aynı zamanda eğitim hayatım boyunca maddi ve manevi desteği hep üzerimde olan biricik ailem babam Hüseyin KAYACAN, annem Emine KAYACAN, canım ağbim Burak KAYACAN ve manevi destekleriyle her zaman yanımda olan canım arkadaşlarım Ziraat Mühendisi Zahide ÇAKIR, Matematik Öğretmeni Cansu ÇARDAK ve anket çalışmamda yardımcı olan canım arkadaşım Psikolog Lizge Senem AÇIKKAŐLI'ya çok teşekkür ederim.

Vesile Beyza KAYACAN

11 Temmuz 2024

BİLİMSEL ETİK BEYANI

“TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ’NDEKİ YÖNETİCİ VE ARAŞTIRMACILARIN AR-GE FAALİYETLERİ ÜZERİNDEKİ DÜŞÜNCELERİ” başlıklı Yüksek Lisans tezindeki bütün bilgileri etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada, bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yaptığımı bildiririm. İfade ettiklerimin aksi ortaya çıktığında ise her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim.

Vesile Beyza KAYACAN

11/07/2024

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
TEŞEKKÜR	iii
BİLİMSEL ETİK BEYANI.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
KISALTMALAR DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	xi
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	xiii
ÖZET	xv
ABSTRACT	xvii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Konunun önemi	1
1.2. Araştırmanın önem	6
1.3. Ege ve Akdeniz’de Bulunan Tarımsal Araştırma Enstitüleri.....	7
2. KAYNAK ÖZETLERİ.....	15
3. MATERYAL ve YÖNTEM	19
3.1. Materyal.....	19
3.2. Yöntem	22
3.2.1. Verilerin toplanması	22
3.2.2. Verilerin analizi	23
4. BULGULAR ve TARTIŞMA	29
4.1. Araştırma Enstitülerinde Çalışan Yöneticiler İle Yapılan Görüşmelerin Sınıflandırılması	29

4.2. Araştırma Enstitülerinde alışan Araştırmacılar İle Yapılan Görüşmelerin Sınıflandırılması.....	46
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	65
KAYNAKLAR.....	69
EKLER.....	73
Ek 1. Etik Kurul Onayı.....	73
Ek 2. Anket Soru Cevaplar Yönetici ve Araştırmacı.....	74
ÖZ GEÇMİŞ.....	77

KISALTMALAR DİZİNİ

ABKAEM	: Alata Bahçe Kùltürleri Enstitüsü Müdürlüğü
AR-GE	: Araştırma ve Geliştirme
BAEM	: Bağcılık Araştırma Enstitüsü (Manisa)
BATEM	: Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
BMAEM	: Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
DATAEM	: Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
ETAEM	: Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
FAL	: Bundesforschungszentrum für Landwirtschaft (Federal Tarım Araştırma Merkezi)
FAO	: Food and Agriculture Organization (Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü)
ICARDA	: International Center for Agricultural Research in the Dry Areas (Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi)
IJEMAR	: International Journal of Eastern Mediterranean Agricultural Research (Uluslararası Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Dergisi)
İAEM	: İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
MAEM	: Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
PAEM	: Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
TAGEM	: Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
TOB	: Tarım ve Orman Bakanlığı
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
UNDP	: United Nations Development Program (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı)
UTEAM	: Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
ZAEM	: Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1. Ege ve Akdeniz Bölgesinde bulunan Tarımsal Araştırma Enstitüleri	7
Şekil 4.1. Ege ve Akdeniz Bölgesinde bulunan Tarımsal Araştırma Enstitüleri	31
Şekil 4.2. Ege ve Akdeniz Bölgesinde bulunan Tarımsal Araştırma Enstitüleri	47

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 1.1. Türkiye’de TAGEM Bünyesindeki Tarımsal Araştırma Enstitüleri.....	5
Çizelge 1.2. Ege ve Akdeniz Bölgesinde bulunan Tarımsal Araştırma Enstitüleri AR-GE Projeleri	13
Çizelge 3.1. Araştırmada görüşme yapılan kişilerin sayısı	20
Çizelge 3.2. Araştırma Enstitülerinde paydaşlarla yapılan görüşme süreleri (dakika/kishi).....	21
Çizelge 3.3. Ege Bölgesinde bulunan araştırma enstitü çalışanlarının tanımlayıcı özellikleri.....	26
Çizelge 3.4. Akdeniz Bölgesinde bulunan araştırma enstitü çalışanlarının tanımlayıcı özellikleri.....	27
Çizelge 4.1. Araştırma enstitüsünde çalışan yöneticiler ile ilgili kodlamalar	32
Çizelge 4.2. Araştırma enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar	48

ÖZET

TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDEKİ YÖNETİCİ VE ARAŞTIRMACILARIN AR-GE FAALİYETLERİ ÜZERİNDEKİ DÜŞÜNCELERİ

Kayacan B. V. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Danışman: Prof. Dr. Renan Tunahoğlu, Aydın, 2024.

Amaç: Geçmişten günümüze dünyada olduğu gibi Türkiye’de de tarımsal üretim ve gıda sektöründe birçok sorun ile karşılaşılmaktadır. Bir yandan değişen çevre koşulları bir yandan değişen üretici ihtiyaçları ve tüketici tercihlerindeki farklılıklar, tarım alanındaki araştırmaların geliştirilmesini zorunlu hale getirmektedir. Bu nedenle, Türk tarımının geleceğe hazırlanmasında, tarım ve gıda sektöründeki paydaşlar tarafından yapılacak AR-GE çalışmaları çok önemlidir. Türkiye’de hâlihazırda tarımda AR-GE çalışmalarını üstlenen ve kamu tarımsal araştırma enstitüleri içerisinde yer alan en önemli kurum, Tarım ve Orman Bakanlığı’na bağlı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)’dür. Bu araştırmada, kuruma bağlı ve Ege ve Akdeniz Bölgeleri sorumluluk sahası içerisinde yer alan tarımsal araştırma enstitüleri ele alınarak, bu enstitülerde görev yapan yönetici ve araştırmacıların tarım sektöründeki mevcut ve olası sorunlara yönelik yapılan AR-GE projelerinde üstlendikleri rol ve saha çalışmalarındaki yeni gelişmelerin takibi ile bu çalışmaların sahadaki sorunlara getirilen çözümler konusundaki düşüncelerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve Yöntem: Araştırmada nitel metot kullanılmıştır. Metot gereği alan çalışması yapılarak, söz konusu kurumlarda yönetici ve araştırmacı olarak görev yapan, toplam 63 kişi ile yüz yüze görüşülmüştür. Bu görüşmelerde katılımcılara, demografik soruların yanı sıra, araştırma enstitülerinde çalışma nedenleri, motivasyon kaynakları, enstitünün kurum kültürü, diğer enstitülerden ayıran özellikleri, TAGEM ve enstitülerinin rolleri, öneri ve görüşlerini içeren temalı birebir açık uçlu ve yarı yapılandırılmış sorular yöneltilmiştir. Derinlemesine görüşme yöntemi ile elde edilen veriler, belirli temalar altında düzenlenerek tematik olarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Bulgular iki ana başlık altında incelenmiştir. Birincisinde araştırma enstitülerinde çalışan yöneticiler ilgili bulgular, ikincisinde ise araştırmacılar ile ilgili bulgular yer almıştır. Görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucunda, araştırma enstitülerindeki yönetici ve araştırmacıların, araştırma enstitüsünde çalışma nedenlerinin başında araştırma yapmayı sevmeleri nedeniyle benimsemeleri, dolayısıyla AR-GE faaliyetlerindeki rollerinin, araştırma motivasyonlarını olumlu etkilediği belirlenmiştir. Nitekim bu araştırmacılar, TAGEM'in finansman destekleri ile bilimsel eğitim ve akademik eğitimlerine devam etmekte ve kamu hizmetindeki araştırmacı kimlikleri ile tarıma ve topluma faydalı olduklarını düşündüklerini belirtmişlerdir.

Sonuç: Araştırma enstitüsünde görev yapan yöneticilerin en önemli motivasyon kaynaklarının, enstitünün teknik elemanları içerisinden atanmış olmaları nedeniyle araştırmaya olan hakimiyetleri olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle, tarımsal araştırma enstitülerinin yöneticileri, AR-GE çalışmalarındaki rollerini ast ve üst ilişkisindeki tecrübeye uygun bir biçimde, AR-GE çalışmaları ile üretilen bilginin yayılmasında ve benimsetilmesinde (yetiştiricilik, ıslah, bitki koruma vb.) araştırmacılarla olan iletişimlerini doğru kurabilmektedirler. Araştırma enstitüsünde çalışan araştırmacıların, en önemli motivasyon kaynaklarının başında ise kendilerini kişisel olarak geliştirme imkânları gelmektedir. Çünkü enstitülerdeki araştırmacılar, bakanlığın taşra birimlerine göre daha özgür bir çalışma ortamında bulunmakta, sahada yapılan proje çalışmaları da rutin evrak işlerine göre daha aktif olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle araştırmacılar, araştırma yapma özgürlüklerinin onları bilimsel olarak geliştirdiğini ve topluma daha faydalı bir birey olmaları hususunda teşvik ettiğini, bu gösterdikleri üstün çaba ve gayretin enstitünün desteği ile de arttığını belirtmişlerdir. Araştırmada, TAGEM'de beşeri sermayeyi önemseyen, uzun vadeli ve uygulanabilir politikaların daha etkili olması halinde mevcut enstitülerin daha başarılı olacağı sonucuna da varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: AR-GE, TAGEM, Projeler, Tarımsal Araştırma Enstitüleri

ABSTRACT

THOUGHTS OF MANAGERS AND RESEARCHERS IN THE GENERAL DIRECTORATE OF AGRICULTURAL RESEARCH ABOUT R&D ACTIVITIES

Kayacan B. V. Aydın Adnan Menderes University, Graduate School of Natural and Applied Sciences, Farming Economy Program, Master's Thesis: Prof. Dr. Renan Tunahoglu, Aydın, 2024.

Objective From past to present, many problems have been encountered in the agricultural production and food sectors in Turkey, as in the world. Changing environmental conditions, on the one hand, and changing producer needs and differences in consumer preferences, on the other hand, make it necessary to develop research in the field of agriculture. Therefore, R&D studies to be carried out by stakeholders in the agriculture and food sector are very important in preparing Turkish agriculture for the future. The most important institution that currently undertakes R&D studies in agriculture in Turkey and is among the public agricultural research institutes is the General Directorate of Agricultural Research and Policies (TAGEM) affiliated with the Ministry of Agriculture and Forestry. In this research, the agricultural research institutes affiliated to the institution and within the area of responsibility of the Aegean and Mediterranean Regions are discussed, and the role of the managers and researchers working in these institutes in R&D projects aimed at current and potential problems in the agricultural sector and the new developments in field studies are examined. It was aimed to evaluate the thoughts of the studies on the solutions to the problems in the field.

Material and Methods: Qualitative method was used in the research. In accordance with the method, a field study was conducted and a total of 63 people working as managers and researchers in the institutions in question were interviewed face to face. In these interviews, in addition to demographic questions, the participants were asked one-on-one open-ended and semi-structured questions, including the reasons for working in research institutes, sources of motivation, the institutional culture of the institute, its distinguishing features from other institutes, the roles of TAGEM and its institutes, their suggestions and opinions. The data obtained through the in-depth interview method was organized under certain themes and analyzed thematically.

Results: The findings were examined under two main headings. In the first one, there were findings related to managers working in research institutes, and in the second one, findings related to researchers. As a result of the analysis of the data obtained from the interviews, it was determined that the managers and researchers at the research institutes adopted the primary reason for working at the research institute because they liked doing research, and therefore their role in R&D activities positively affected their research motivation. As a matter of fact, these researchers continue their scientific and academic education with the financial support of TAGEM and stated that they think that they are beneficial to agriculture and society with their identity as researchers in public service.

Conclusion: It has been determined that the most important source of motivation for the managers working at the research institute is their command of research, as they are appointed from among the technical staff of the institute. For this reason, managers of public agricultural research institutes can play their roles in R&D studies in accordance with their experience in the relationship between superior and subordinate, and they can establish correct communication with researchers in the dissemination and adoption of the information produced by R&D studies (breeding, breeding, plant protection, etc.). One of the most important sources of motivation for researchers working at the research institute is the opportunity to develop themselves personally. Because researchers at the institutes have a freer working environment compared to the provincial units of the ministry, project work done in the field is evaluated more actively than routine paperwork. For this reason, the researchers stated that their freedom to conduct research improved them scientifically and encouraged them to become more useful individuals to society, and that their superior effort and effort increased with the support of the institute. The research also concluded that existing institutes would be more successful if long-term and applicable policies that care about human capital in TAGEM were more effective.

Key Words: R&D, TAGEM, Projects, Agricultural Research Institutes

1. GİRİŞ

1.1. Konunun Önemi

Dünyada nüfusun artması, gıda ihtiyacını da arttırmaktadır. Diğer yandan şehirlere göç ve tarım alanlarının daralması gibi etkenler, daha küçük alanlarda yüksek verimli bitki çeşitlerinin yetiştirilmesini zorunlu kılmıştır. Dünyada iklim değişikliği, çevre koşulları, tuzluluk, kuraklık, hastalıklar, zararlı böcekler vb. bitkilerin doğasındaki değişiklikler, teknolojik gelişmeler, üretici ihtiyaçları ve tüketici tercihleri farklı tarımsal ürünlere olan ihtiyacı arttırmıştır. Bu doğrultuda bitki ıslahçıların temel amacı, kaliteli, olumsuz çevre koşullarına, hastalık ve zararlılara karşı dayanıklı, besin değeri yüksek, estetik görünümüne sahip, sanayi-sofralık tüketime uygun, ilaç hammaddesi olarak kullanılabilen çeşitler geliştirmektir (Acqaah, 2007).

Dünyada nüfusun artmasının bir sonucu da, gıda ihtiyacının artması ve tarım ürünlerinin stratejik hale gelmesi nedeniyle, 19. yüzyılın ortalarından itibaren ulusal hükümetler tarafından desteklenen kamu tarımsal araştırma enstitüleri kurulmaya başlanmıştır. Bu enstitüler ilk olarak Fransa, Almanya ve İngiltere’de kurulmuş ve kamu destekleri ile tüm Avrupa’ya yayılmıştır. Tarımsal araştırma enstitülerinin sayısının 1875 yılında 90 âdetin üzerinde olduğu görülmektedir. Örneğin Hollanda’da ilk araştırma istasyonu Wageningen 1877 yılında kurulmuş, eğitimin yükseköğrenim seviyesine yükselmesi sebebiyle 1896’da Hoogere Land- en Boschbouwschool (Yüksek Tarım ve Ormancılık Okulu) olarak ismi değiştirilmiştir. Günümüzde Wageningen Üniversitesi ve Araştırma Merkezi olarak bilinmektedir. Araştırma alanı Gıda, yem ve biyobazlı üretim, doğal kaynaklar ve yaşam ortamı ile üç ilgili temel alandan oluşmaktadır (WUR,2024). Benzer bir kuruluş Avustralya’da (Victorian Board of Agricultural) 1850 yılında, Amerika’da 1875 yılında Yale’de kurulmuştur (Hayami ve Yamada, 1975). Almanya’da ise (Federal Tarım Araştırma Merkezi) 1947 yılında kurulmuş olup, Ocak 2008 yılından itibaren 3 enstitüye bölünmüştür. Bunlar; Johann Heinrich von Thünen Enstitüsü, Julius Kühn Enstitüsü ve Friedrich Loeffler Enstitüsü’dür. Günümüzde ise 12 enstitü ile 4 farklı araştırma alanına bölünmüş olup toprak/bitki, hayvan, teknoloji ve tarım ekonomisi alanlarında araştırmalar yapılmaktadır. Yurt içi ve yurt dışında 200’e yakın üniversite, 200’e yakın üniversite dışı araştırma kurumu

ve çok sayıda kurum ve organizasyonla çalışmaktadır. Ayrıca her yıl dünyanın farklı ülkesinden ortalama 150 bilim insanı FAL'a araştırma yapmak amacıyla gelmektedir (FAL, 2024). İsrail örneğinde ise tarım sektörü hemen hemen tümüyle, çiftçilerle araştırmacılar arasında uygulanan AR-GE çalışmalarına dayanmaktadır (Anonim, 2024). Tarımsal araştırmalar büyük ölçüde kamunun yani Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı'nın elindedir. İsrail'in ana tarımsal araştırma kurumu olan Tarımsal Araştırma Örgütü TAO (Volcani Araştırma Merkezi), ülkenin tarımsal araştırmalarının %70'ini yürütmektedir. Nitekim İsrail'de ilk bölgesel AR-GE merkezi 1977 yılında (Güney AR-GE Merkezi) sera domatesi yetiştiriciliği konusunda ve disiplinler arası araştırma yapmak için kurulmuştur (Boyacı, 2002). Bu gelişmeleri diğer ülkeler takip etmiştir. Dünya'da tarım bilimindeki bu gelişmeler ve teknolojik keşiflerinin çoğu, II. Dünya Savaşı'ndan sonra yaşanmıştır ve AR-GE yapan ülkelerin uluslararası ticarete hâkimiyetini sağlamıştır. Bu dönemde, bilim ve teknolojinin toplumsal refah üzerindeki etkileri, savaşın bitmesi ve yeni kurulan devletler nedeniyle tarımsal araştırmalara büyük önem verilmiştir (Alston ve ark. 1998).

Türkiye'de, ise tarımsal araştırma, ağırlıklı olarak kamu sektörü faaliyetidir. Bu alandaki araştırma faaliyetlerine, 19. yüzyılın sonlarında başlanmış olmasına rağmen, Cumhuriyetin kurulmasından itibaren araştırma kurumlarının kurumsallaşma çabaları yoğunlaşmıştır. Sırasıyla 1924–1933 tarihleri arasında Ankara, Adapazarı, Yeşilköy (İstanbul) ve Adana'da o dönemdeki adları ile “Zirai Teknik ve Araştırma Müesseseleri” kurulmuştur. Bu kuruluşların öncelikli çalışma alanları, bulunduğu bölgelere uygun ürün çeşitlerinin belirlenmesi, çiftçilerin tohum ihtiyaçlarının karşılanması ve üreticilere yeni tarım tekniklerinin götürülmesi olmuştur. Daha sonraki yıllarda, kamu araştırma kuruluşlarının sayısı hızla artarak ülke genelinde yaygınlaşmıştır (Şenel, 1993). Cumhuriyetin ilk yıllarında tarımsal üretim için önemli alanlarda, tarımsal araştırma enstitüleri kurulurken, araştırmacı yetiştirilmesine de büyük önem verilmiş ve bilim insanları eğitim amacıyla yurt dışına gönderilmişlerdir (Aras ve Ören, 2000).

Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte Türkiye'nin ulusal tarımsal araştırma sistemi farklı bölgelerde gelişmeye başlamıştır. Bu araştırma faaliyetlerinin temel amacı gıda üretiminde kendi kendine yeterliliği sağlamaktır. Ankara'da 1920'li yıllarda ve 1930'lu yılların başında veterinerlik, yetiştirme tekniği, bahçe kültürleri, bitki koruma gibi çeşitli alanlarda tarımsal deneme istasyonları ve araştırma enstitüleri kurulmuştur. Bu kuruluşları 1960'lı yıllarda toprak ve su kaynakları enstitüleri ile 1980'li yılların sonlarında ise su ürünleri enstitülerinin kurulması izlemiştir. Bu gelişmeler sayesinde ulusal tarımsal araştırma

sisteminin önemli parçaları olan birçok araştırma enstitüsü kurulmuştur. Aynı zamanda 1930'lu yıllardan itibaren agronomi alanında birçok üniversite geliştirilerek ziraat, veterinerlik ve su ürünleri fakültelerine dönüştürülmüştür (Subaşı ve Ören, 2013).

Tarımsal araştırma kuruluşlarının asıl gelişimi, 1950 ile 1980 yılları arasında gerçekleşmiştir. Tarım Bakanlığı tarafından, 1950 tarihinden sonra konu bazlı birkaç araştırma enstitüsü kurulmuş olup, Tarım Bakanlığı bu kurumları belirli tema ve ürünlere yönlendirmiştir. Daha sonra Tarım Bakanlığı'nın tekrar yapılanmasıyla, tüm araştırma enstitüleri Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü bünyesinde toplanmıştır. Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğünün görev ve yükümlülükleri, 6/4/2011 tarihli ve 6223 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 12. maddesinde düzenlenmiştir (Subaşı vd., 2014).

Özetle, Türkiye'de Tarım ve Orman Bakanlığı (TOB), tarımsal araştırmalar alanında en önemli görevi üstlenmiştir. TOB, TAGEM aracılığıyla çiftçi, sanayici ve hizmet verdiği diğer üreticiler için uygun teknolojiler geliştirme (araştırma) görevini yürütmekte ve koordine etmektedir. TAGEM'in araştırma organizasyonu ve araştırma stratejisinin temel ilkesi, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın araştırma faaliyetlerini koordine etmektedir (TAGEM,2024).

Araştırma organizasyonu aşağıdaki gibidir;

- Tarla Bitkileri
- Bahçe Bitkileri
- Bitki Sağlığı
- Hayvan Sağlığı, Gıda ve Yem
- Hayvancılık ve Su Ürünleri
- Tarımsal Ekonomi
- Toprak ve Su Kaynakları
- İdari İşler ve Koordinasyon

Söz konusu olan bu kurum ve kuruluşların her birinin farklı misyon ve işlevleri bulunmaktadır. TAGEM, hem araştırma çalışmalarına ayrılan kaynak, hem de araştırmacı sayısı açısından önemli bir kurumdur. Hâlen Türkiye'de tarımsal araştırma geliştirme çalışmaları TAGEM'e bağlı 10 merkez araştırma enstitüsü, 13 bölgesel araştırma enstitüsü ve 26 konu araştırma enstitüsü ile çeşitli özel sektör kuruluşları aracılığıyla yürütülmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Teşkilatına Hakkında 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde, 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan TAGEM'in görevlerini şu şekilde sıralanmaktadır (TAGEM,2024)

• Ulusal kalkınma planları doğrultusunda tarımsal araştırma ve geliştirme stratejilerini ve önceliklerini belirlemek, projeler hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulatmak:

- Çeşit ve ırk geliştirmek, tescil ettirmek ve bunların nüve materyallerini üretmek.
- Yerli gen kaynaklarını korumak ve geliştirmek, gen kaynaklarına erişim ve bunların yararının paylaşımını sağlamak; yetkilendirme, izleme ve denetleme çalışmalarını yapmak.
- Tarımsal ürün piyasalarındaki ulusal ve uluslararası gelişmeleri izlemek, Bakanlığın görev alanına giren konularda araştırmalar yapmak ve yaptırmak.
- Toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesi ve rasyonel kullanımı amacıyla araştırmalar yapmak.
- Bakanlığa bağlı araştırma kuruluşlarının araştırma hedeflerini belirlemek ve bu kuruluşları denetlemek.
- Hayvan ve bitki hastalıklarında kullanılan aşı, serum, biyolojik ve kimyasal maddeler ile koruma ilaçları hakkında ve bunların bileşimine giren etkili ve yardımcı maddeler konusunda araştırmalar yapmak.
- Denizlerde ve iç sularda su ürünlerine ilişkin bilimsel araştırmalar yapmak ve yapılmasını desteklemek.
- Gıda, yem ve mekanizasyon konusunda araştırmalar yapmak.
- Ulusal ve uluslararası alanda araştırma-geliştirme faaliyetleri yürütmek ve bu kapsamdaki projeleri desteklemek.
- Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak (TAGEM, 2024).

Türkiye'de hâlen, TAGEM bünyesinde tarımsal araştırma enstitüleri merkez araştırma enstitüleri (10 adet), bölgesel araştırma enstitüleri (13 adet) ve konu araştırma enstitüleri (26 adet) olmak üzere 3 ana başlık altında faaliyet göstermektedir. Türkiye'de TAGEM bünyesinde faaliyet gösteren araştırma enstitüleri Çizelge 1.1'de gösterilmektedir.

Çizelge 1.1. Türkiye’de TAGEM bünyesindeki Tarımsal Araştırma Enstitüleri

İL	Merkez Araştırma Enstitüleri (10 adet)
Ankara	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Ankara
Ankara	Toprak, Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Ankara
Ankara	Türkiye Milli Botanik Bahçesi Müdürlüğü / Ankara
Ankara	Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Ankara
Ankara	Uluslararası Hayvancılık Araştırma ve Eğitim Merkez Müdürlüğü / Lalahan – Ankara
Bursa	Gıda ve Yem Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Bursa
Diyarbakır	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü / Diyarbakır
İzmir	Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü / Menemen – İzmir
Trabzon	Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Trabzon
Yalova	Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Yalova
İL	Bölgesel Araştırma Enstitüleri (13 adet)
Adana	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Adana
Antalya	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Antalya
Antalya	Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretme ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü / Beymelek –Antalya
Edirne	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Edirne
Erzurum	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Erzurum
Eskişehir	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Eskişehir
İzmir	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü - Menemen / İzmir
Kahramanmaraş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü/ K.Maraş
Konya	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Konya
Samsun	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Samsun
Şanlıurfa	GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Şanlıurfa
Tokat	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Tokat
Van	Van Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
İL	Konu Araştırma Enstitüleri (26 Adet)
Adana	Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Adana
Ankara	Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Ankara
Aydın	Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Nazilli –Aydın
Aydın	İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Erbeyli – Aydın
Adıyaman	Sert Kabuklu Meyveler Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Adıyaman
Balıkesir	Koyunculuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Bandırma – Balıkesir
Diyarbakır	Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Diyarbakır
Elazığ	Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Elazığ
Erzincan	Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Erzincan
Gaziantep	Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Gaziantep
Giresun	Fındık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Giresun
Hatay	Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Hatay
Isparta	Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Eğirdir – Isparta

Çizelge 1.1. Türkiye’de TAGEM bünyesindeki Tarımsal Araştırma Enstitüleri (devamı)

Isparta	Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Eğridir-Isparta
İzmir	Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Bornova – İzmir
İzmir	Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Bornova – İzmir
Kırklareli	Atatürk Toprak Su ve Tarımsal Meteoroloji Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Kırklareli
Konya	Toprak Su ve Çölleşme ile Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Konya
Malatya	Kayısı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Malatya
Manisa	Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Manisa
Mersin	Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Alata – Mersin
Niğde	Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Niğde
Ordu	Arıcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Ordu
Osmaniye	Yağlı Tohumlar Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Osmaniye
Sakarya	Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Sakarya
Tekirdağ	Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Tekirdağ
Toplam	49 Adet

Kaynak: T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı TAGEM, 2024

TAGEM’in amacı; Türk çiftçisinin, sanayisinin, tüccarının ve tüketicilerinin ihtiyaç duyduğu modern tarım teknolojilerini araştırma olanakları çerçevesinde geliştiren araştırma programlarını ve projelerini desteklemek, tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanması, tarımsal verimlilik ve kalitenin artırılması, tarımın ve ülke ekonomisinin gelişimine katkıda bulunmaktadır. TAGEM bu amaçlara; genel müdürlük ve bağlı enstitülerinde faaliyet gösteren bir araştırma organizasyonu oluşturma, araştırma altyapısının geliştirilmesi, araştırma kapasitesinin yükseltilmesi, AR-GE etkinliklerine sağlanan mali desteğin artırılması, mali kaynakların kullanımının sağlanması, bilimin öncelikli alanlardaki programların ve çok disiplinli-entegre araştırma projelerini özendirme yoluyla ulaşılmaya çalışmaktadır (TOB, 2023).

1.2. Araştırmanın Önemi

Türkiye’de tarımsal üretim ve gıda sektöründe geçmişten günümüze pek çok sorun yaşanmaktadır. Bu nedenle Türk tarımının, tarım-gıda sektöründeki tüm paydaşların gerekli zamanlarda tek tek veya ortaklaşa yürüttüğü AR-GE çalışmaları ve projelerle geleceğe hazırlanması sağlanmaktadır. Bu noktada değişen çevre koşulları, iklim değişiklikleri, üretici ihtiyaçları ve değişen tüketici tercihleri için yeni projelerin geliştirilmesi önem

kazanmaktadır. Bu atılımların gerçekleştirilmesini, Türkiye’de TOB’a bağlı TAGEM üstlendiği için Türkiye’de yapılan AR-GE çalışmaları ve projelerde tarımsal araştırma enstitüleri önem kazanmaktadır. Bu kurumların aşağıda bahsedilen amaç doğrultusunda incelenmesi, araştırmanın önemini oluşturmaktadır.

1.3. Ege ve Akdeniz Bölgelerinde Bulunan Tarımsal Araştırma Enstitüleri

Şekil 1.1’de araştırmanın yapıldığı Ege ve Akdeniz Bölgesinde bulunan tarımsal araştırma enstitüleri gösterilmektedir.

Şekil 1.1. Ege ve Akdeniz Bölgesinde bulunan tarımsal araştırma enstitüleri

Ege Bölgesinde Bulunan Tarımsal Araştırma Enstitüleri

-Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü

Amacı, tarımsal üretimde verimliliği ve kaliteyi artırmak, doğal ve genetik kaynakları korumak, tasarruf etmek, ulusal ve uluslararası düzeyde eğitimler yapmak, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırmaktır. 11.02.2009 tarih ve 27138 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 21.01.2009 tarihli 2009/14606 sayılı Bakanlar Kurulunun kararı ile Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi adını almıştır (UTEAM, 2024).

--Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Enstitü ve İntrodüksiyon Merkezi 1967 yılında birleştirilerek, Zirai Araştırma ve İntrodüksiyon Merkezi adını almıştır. Daha sonra 1974-1987 yılları arasında, Ege Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü adı altında çalışmalarını sürdürmüştür.

Yeniden yapılanma sonrasında 1987 yılında kuruluşun adı Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü' olarak değiştirilmiştir. Enstitü, şu anda Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (ETAEM) bünyesinde faaliyet göstermektedir (ETAEM, 2024). ETAEM'in 4 adet yayını olup, 2 adet gen bankası, 2 Araştırma merkezi, 3 adet laboratuvarı bulunmaktadır. Bahçe Bitkileri, Biyoçeşitlilik ve Genetik Kaynakları, Tarla Bitkileri, İşletme ve Üretme olmak üzere 4 ana bölümden oluşmaktadır. (ETAEM'de Bahçe Bitkileri, Biyoçeşitlilik ve Genetik Kaynakları, Tarla Bitkileri ve İşletme ve Üretme olmak üzere 6 bölümde projeler yapılmaktadır (ETAEM, 2024)

--Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Kamil Paşa tarafından 27 Mart 1926'da İzmir Valiliğine atanan, Kazım DİRİK Paşaya devredilen bugün ki mevcut Müdürlüğün arazisi, zeytin fidanı yetiştirmek üzere Özel İdare tarafından satın alınarak Türkiye de ilk defa çekirdekten zeytin fidanı yetiştirilmesi gayesi ile "Zeytincilik İstasyonu" adı altında 1937 yılında faaliyete geçmiştir. Faaliyete geçmesinden dört yıl sonra fidan dağıtımına başlayan kuruluş, 1945 yılında "Bahçe Kültürleri İstasyonu" ismini almış ve 1950 yılına kadar sınırlı bir kadroyla fidan yetiştirmeye devam etmiştir (ZAEM, 2024).

Tarım Bakanlığı'nın 1971 tarihli kararıyla "Zeytincilik Araştırma Enstitüsü " ismini alan kuruluş, Türkiye'nin, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Gıda Tarım Organizasyonu (FAO) ile yapılan anlaşmalara dayanarak, teknik imkânlarını her türlü araştırma ve eğitimi yapabilecek üst seviyeye çıkarmıştır. Bakanlığın yeniden yapılanması nedeniyle 09.06.2011 tarihinde Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ismi "Zeytincilik Araştırma İstasyonu Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir (ZAEM, 2024). Zeytincilik Araştırma Enstitü Müdürlüğü'nün 5 adet laboratuvarı bulunmaktadır. Enstitü İslah ve Genetik, Yetiştirme Tekniği, Toprak ve Su Kaynakları, Tarım Ekonomisi, Bitki Sağlığı ve Gıda Teknolojileri olmak üzere 6 ana bölümden oluşmaktadır. Enstitüde İslah ve Genetik, Toprak ve Su Kaynakları, Ekonomi, Bitki Sağlığı, Gıda Teknolojisi konularında projeler yapılmaktadır (ZAEM, 2024).

--Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Türkiye'nin en önemli ve en önde gelen ihracat-ithalat kapısı liman kentlerimizden biri olan İzmir'in o dönemde küçük bir banliyösü olan Bornova'da 15 Şubat 1931'de "**Garbi Anadolu Emraz ve Haşarat Mücadele İstasyonu**" ismiyle faaliyete geçmiştir. Enstitü Birinci Dünya Savaşı sırasında meydana gelen çekirge istilası ile mücadele etmek üzere çekirge subayı olarak gönderilen, Almanya'da uzmanlaşan ve aynı zamanda Tarım Bakanı olarak görev yapan Nihat İYRİBOZ tarafından kurulmuştur (ZMAEM, 2024). Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 2011 yılında yeniden yapılanma çalışmaları sonucunda Zirai Mücadele Araştırma İstasyonu Müdürlüğü adını almış, 2015 yılında ise tekrar Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Bornova ismini almıştır (ZMAEM, 2024). Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, TAGEM'in desteklediği 20 projenin yanı sıra, Uludağ Meyve ve Sebze İhracatçıları Birliği'nin 2, Devlet Planlama Teşkilatı'nın 6 ve Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)'nun 4 olmak üzere toplam 32 projeyi hayata geçirmektedir. Bu projelerin yanı sıra 2008 yılından bugüne kadar 6 adet yeni proje teklifi (2 adet TÜBİTAK, 4 adet Bakanlık) sunulmuştur (ZMAEM, 2024).

--Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Pamuk Islahı İstasyonu ve Üretme Çiftliği adıyla 1934 yılında 2903 Sayılı Pamuk Islah Kanunu ile 2582 sayılı Merinos Koyunları Yetiştirilmesi ve Islah Edilmiş Pamuk Tohumunun Üretilmesi Hakkındaki Kanununun 2. maddesi kapsamında kurulmuştur. Faaliyet alanına 1952 yılında pamuğun yanında diğer ürünler, çayır-mera ve hayvancılık konuları da eklenerek adı Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü olarak değiştirilmiştir. Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı 1988 tarihinde, Araştırma Planlama Koordinasyon Kurulu Başkanlığının 22.08.1988 tarihli, AİD/G-1-04/253 sayılı "Araştırma Kuruluşları İç Düzenleme Talimatı" ile çalışma alanı değiştirilmeden konu araştırma kuruluşu haline dönüştürülerek Pamuk Araştırma Enstitüsü ismini almıştır. Islah ve Genetik, Yetiştirme Tekniği, Hastalık ve Zararlılar, Lif Teknolojisi, Ekonomi ve İstatistik olmak üzere 5 ana bölümden oluşmaktadır (PAEM, 2024).

---İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, en önemli döviz kaynaklarından biri olan kuru incir ile ilgili sorunları çözmek ve geleceğe yönelik bilimsel araştırmalar yapmak amacıyla Aydın il merkezine 17 km. uzakta Erbeyli Köyü civarında "İncir Islah İstasyonu" ismiyle

kurulmuştur. Başlangıçta incir üreticilerinin fidan ihtiyacını karşılayan kuruluş, daha sonra % 70 incir fidanın yanında %20 zeytin,% 10 fıstık, kayısı ve erik fidanı üretimi yapmıştır. Fakat daha sonra su sıkıntısı nedeniyle incir dışındaki meyve türleri kaldırılmıştır. Kuruluşun toplam arazi varlığı 323.9 dekadır, bunun 167.6 dekarı Erbeyli 'deki (merkez) arazi olup, 31.3 dekarı İncirliova'daki ilek bahçesi, geri kalan 125 dekarı da Umurlu' daki bahçedir. Öte yandan sofralık incir çeşitlerinin soğukta saklanması, gıda teknolojisi, ekonomisi ve kuru incir kalitesi konularında araştırma faaliyetlerini yürütmektedir. Enstitü İncir fidanı üretimi konusunda görevlendirilmiş tek resmi kuruluş olup her yıl üreticilerin ihtiyaç duyduğu kurutmalık ve sofralık incir fidanlarını üretilip satışını yapmaktadır. Islah ve Genetik, Yetiştirme Tekniği, Bitki Sağlığı, Gıda Teknolojisi ve Tarım Ekonomisi bölümü olmak üzere 5 ana bölümden oluşmaktadır. İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nde Islah ve Genetik, Yetiştirme Tekniği, Bitki Sağlığı, Gıda Teknolojileri, Tarım Ekonomisi, Kanatlı Besleme ve Yetiştirme olmak üzere projeler yürütülmektedir (İAEM, 2024).

---Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü; Ege Bölgesi'nde floksera' dan zarar gören bağların restorasyonu için ihtiyaç duyulan Amerikan asma fidanlarının üretilmesi ve bölge bağcısına dağıtılması amacıyla 1930 yılında Amerikan asma fidanlığı adı altında kurulmuştur. Bölgeye uyumlu anaç çeşitlerini belirlemek amacıyla ve bunun yanında afinite çalışmalarının da yürüten kuruluşun adı, 1944 tarihinde Bağcılık İstasyonu olarak değiştirilmiştir. Son olarak 23 Haziran 2015 tarih ve 2015/7706 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü adını almış olup aynı görev ve yetkileri kullanmaya devam etmektedir. Ayrıca Alaşehir Yeşilyurt kasabesindeki bir alt istasyonu da 1985 tarihinden bu yana çalışmalarını devam ettirmektedir. Yetiştirme Tekniği, Asma Islahı, Bitki Sağlığı, Gıda Teknolojileri, Tarım Ekonomisi, Üretim ve İşletme ve Eğitim ve Yayım olmak üzere 7 ana bölümden oluşmaktadır. (BAEM, 2024). Ayrıca 6 laboratuvarı 3 farklı eğitim kategorisi bulunmaktadır. Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nde Yetiştirme Tekniği, Asma Islahı, Bitki Sağlığı, Gıda Teknolojileri, Tarım Ekonomisi, Üretim ve İşletme, Eğitim ve Yayım konularında projeler yürütülmektedir (BAEM, 2024).

Akdeniz Bölgesinde Bulunan Tarımsal Araştırma Enstitüleri

-- Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Antalya'da bitkisel üretimin farklı konularında görev yapan 5 araştırma kuruluşunun (Akdeniz Tarımsal Araştırma

Enstitüsü, Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü, Narenciye Araştırma Enstitüsü, Seracılık Araştırma Enstitüsü ve Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü) değişik zamanlarda birleşmesinden oluşmuştur. Müdürlüğü oluşturan kuruluşların bazılarının tarihi Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarına kadar uzanmaktadır(BATEM, 2024). Bitki sağlığı, Gıda Teknolojisi, Tıbbi Aromatik Bitkiler, Meyvecilik, Sebzeçilik, Süs Bitkileri, Tarım Ekonomisi, Tarla Bitkileri, Toprak ve Su Kaynakları, Üretim ve İşletme bölümleri olmak üzere toplamda 8 ana bölümden oluşmaktadır.

-- Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü 1952 yılında, Eğirdir Fidanlık Müdürlüğü olarak kurulmuştur. Daha sonra 1986 yılına kadar (Ziraat Meslek Lisesi, Bahçe Kültürleri İstasyonu ve Üretim İstasyonu) gibi muhtelif isim ve görevlerle faaliyetlerine devam etmiştir. Bakanlığın 04.05.1994 tarihli onayı ile "Eğirdir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü" olarak yeniden düzenlemiş ve TAGEM'e bağlanmıştır. Ilıman iklimlere uygun meyve fidanları üretmek ve bu meyve çeşitleri üzerinde araştırmalar yapmakla görevlendirilmiştir (MAEM, 2024).

Adı Bakanlar Kurulunun 23.06.2015 tarih ve 2015/ 7706 Sayılı Karar ile "Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir. Halen "TAGEM'e bağlı olarak "Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü" adı altında faaliyet göstermektedir. İslah ve Genetik, Yetiştirme Tekniği, Toprak ve Su Kaynakları, Hasat sonrası Fizyolojisi, Bitki Sağlığı, Tarım Ekonomisi, Üretim ve İşletme, Destek Hizmetleri ve Enformasyon ve Yayım olmak üzere 9 ana bölümden oluşmaktadır. Ayrıca 6 laboratuvara sahiptir. Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nde TAGEM, TÜBİTAK, Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi (ICARDA)-FAO- Kalkınma Ajansı ortaklığında projeler yürütülmektedir (MAEM, 2024).

-- Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü, 1944 yılında "Alata Teknik Bahçıvanlık Okulu" bünyesinde 02.11.1967'de yetkililer tarafından onaylanarak "Bölge Bağ-Bahçe Araştırma Enstitüsü" adı ile kurulmuş olup ve 01.03.1972 tarihinde Enstitü ve Okul birleştirilerek "Bölge Ziraat Araştırma Enstitüsü ve Ziraat Meslek Okulu" ismini almıştır. 09.04.1974 tarihinde Enstitü ile Okul yeniden ayrılmış ve Enstitünün adı "Bahçe Kültürleri Araştırma ve Eğitim Merkezi" olarak adlandırılmıştır. Eylül 1981 yılında Tarım Meslek Lisesi kapatılarak personel ve mal varlıkları Araştırma Enstitüsüne devredilmiştir. 1985

yılında sahası içerisinde bulunan Eğitim ve Dinlenme Tesisleri faaliyete geçmiştir. Son olarak, 2011 yılında Tarsus Toprak Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü ile birleşerek “Alata Bahçe Kültürleri Araştırma İstasyonu” ismini almış ve çalışmalarına daha güçlü şekilde devam etmektedir. Bakanlar Kurulu Kararı ile 23.06.2015 tarihinde İstasyon ismi Enstitü olarak değiştirilmiş ve kurum Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü - Mersin adı ile faaliyetlerine devam etmektedir. Enstitü Sebzeçilik ve Süs Bitkileri, Meyvecilik ve Bağcılık, Gıda Teknolojileri, Tarım Ekonomisi, Toprak ve Su Kaynakları, Arıcılık, Üretim ve İşletme ve Bitki Sağlığı olmak üzere 8 ana bölümden oluşmaktadır. Ayrıca 12 adet laboratuvara ve 1 ‘Alatarım’ isimli dergiye sahiptir. Sonuçlanan proje sayısı 267 olup 30 adet çeşide sahiptirler (ABKAEM, 2024).

-- Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü iki farklı kurumun birleşmesinden oluşmaktadır. Kuruluş tarihi 1924 olan Hacı Ali Pamuk Üretim İstasyon Müdürlüğü, 1997 yılında kapatılarak tüm mal varlığıyla Enstitüye devredilmiştir. Yeni yapılanma ile 2011 yılında Enstitü "Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü" adını almıştır (DATAEM, 2024). Tarla Bitkileri, Çayır Mera Yem Bitkileri, Tarım Makinaları ve Teknolojileri, Toprak ve Su Kaynakları, Hayvancılık, Kalite analiz Laboratuvarı, Eğitim Yayım ve Tanıtım, Üretim ve İşletme olmak üzere 8 ana bölümden oluşmaktadır. 11 farklı kategoride tescilli çeşitleri bulunmaktadır ve ‘IJEMAR’ isimli dergiye sahiptir. Doğu Akdeniz Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü’nde Ulusal, Özel sektör ortaklığında projeler yürütülmektedir (DATAEM, 2024).

-- Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü 1926 yılında Mersin’de “Zirai Mücadele Laboratuvar Şefliği” adı altında entomolojik sorunları çözmek ve fauna tespitleri yapmak amacıyla faaliyetlerine başlamıştır. Kuruluşun ilk kurucu yöneticisi olan Haydar İrtel Almanya’da Entomoloji konusunda eğitim almıştır. Bölgedeki bitki sağlığı sorunlarına çözüm bulmak amacıyla, 1931 yılında T.C. Ziraat Vekâleti tarafından, Mersin’deki laboratuvar Adana’ya taşınmıştır. “Seyhan Zirai Mücadele İstasyonu” isimli bu kurum, uzun yıllar bölgede Zirai Mücadele Araştırma ve Uygulama faaliyetlerini yürütmüştür.

Son olarak da; 23.06.2015 tarih ve 29395 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 06.05.2015 Bakanlar kurulu kararı ile Kurum “Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Adana” adını almıştır. Enstitü Bitki Zararlıları, Bitki Hastalıkları, Yabancı Ot İlaç- Alet ve

Toksikoloji ve son olarak Biyolojik Mücadele olmak üzere 4 ana bölümden oluşmaktadır. Bunun yanında Zirai Karantina, Hizmet İçi Eğitim, Biyolojik Etkinlik Denemesi ve Yan Etki Denemesi olmak üzere 4 dalda hizmet vermekte ve ayrıca 4 farklı kategoride yayın yapmaktadır (BMAEM, 2024).

Ege ve Akdeniz Bölgesinde bulunan Tarımsal Araştırma Enstitüleri AR-GE Projeleri Çizelge 1.2’de gösterilmektedir. TAGEM internet sitesi üzerinden 24.03.2024 tarihinde veriler alınarak düzenlenmiştir, çizelgede yer alan (-) işareti olan verilere ulaşılamamıştır ve son yılları kapsamamaktadır.

Çizelge 1.2. Ege ve Akdeniz Bölgesindeki Tarımsal Araştırma Enstitülerinin AR-GE Projeleri

AR-GE PROJELERİ	PROJELER (sayı/adet)				
	Devam Eden	Sonuçlanan	Yeni Teklif	Eğitim Projesi	Tescil
Ulusal	52	45	-	-	-
Uluslararası	9	9	-	-	-
Bitki Sağlığı	9	6	-	-	-
Gıda Teknolojileri	22	6	-	1	-
Yetiştirme Tekniği	11	5	1	-	-
İşletme ve üretim	1	23	1	-	-
İslah ve Genetik	15	2	-	-	-
Tarım ekonomisi	6	14	-	1	-
Bahçe Bitkileri	3	6	-	-	132
Tarla Bitkileri	27	50	-	-	93
Toprak ve Su Kaynakları	2	-	-	-	-
Biyçeşitlilik ve Genetik Kaynaklar	3	11	-	-	-
Asma İslahı	6	3	-	-	1
Kanatlı Besleme ve Yetiştirme	1	23	-	-	-
Eğitim ve yayım	27	40	-	-	1
TAGEM	32	-	-	-	-
TÜBİTAK	3	-	-	-	-
ICARDA- FAO- Kalkınma Ajansı	3	-	-	-	-
Özel sektör	2	-	-	-	-
Diğer	3	-	-	-	-
TOPLAM	237	243	2	2	227

Kaynak: TAGEM web sayfasından alınarak, düzenlenmiştir (24.03.2024).

2. KAYNAK ÖZETLERİ

Şenel (1993), “Tarımsal Araştırma- Geliştirme Çalışmalarında Verimliliğin ve Etkenliğin Artırılması” isimli çalışmada, teknolojik gelişmenin temelini oluşturan tarımsal AR-GE çalışmalarının önemi, Türkiye’deki yapının geçmişi ve bugünkü durumu kısaca özetlenmiş ve tarımsal AR-GE çalışmaları her yönüyle ele alınarak; verimliliğin ve etkinliğin artırılmasına yönelik öneriler sıralanmıştır. Çalışmanın sonucunda tarımsal AR-GE çalışmalarına ister verimliliğin, isterse etkenliğin artırılması açısından bakılsın, sorunun odak noktasında hâlihazırdaki yasal düzenlemeler ile var olan örgütlenme ve yönetim anlayışının yattığı, bunlardan türeyen ikincil, fakat daha gözle görünür sorunlar ise insan gücü, parasal kaynak, fiziksel altyapı alanlarında kendini gösterdiği belirtilmiştir.

Aras ve Ören (2000), “Türkiye’ de Tarımsal Araştırma Politikaları: Organizasyon Yapısı ve Uygulamaların Değerlendirilmesi” isimli çalışmalarında Türkiye ekonomisi içerisinde oransal düşüşe rağmen ülke kalkınması ve toplumun yaşam standartlarının iyileştirilmesi açısından önemli bir sektör olmayı sürdüren tarım sektöründe araştırmalara ayrılan ödenek ve insan kaynağının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, bu alanda yapılan araştırmalarda karşılaşılan fiziksel altyapı, yasal çerçeve (mevzuat), organizasyon ve yönetim vb. çeşitli sorunlar dikkate alınmaktadır. Ülkemizin tarımsal araştırma çalışmalarında istenilen düzeyde bulunmadığını ifade etmişlerdir.

Subaşı (2013), “Çalışmasında tarımsal araştırma ve yayım politikaları ile tarımsal büyüme ilişkilerini açıklamayı hedeflenmiştir. İlk sırada, tarımsal araştırma, AR-GE ve yayımlama organizasyon yapıları ve bu yeteneklerin desteklenmesi açısından Türkiye'nin hali değerlendirilmiştir. İkinci sırada da tarımsal araştırma politikaları ile tarımsal büyüme arasındaki ilişki dikkate alınmaya başlandı. Türkiye tarımında 1990–2010 yılları arasında teknik verimlilikte yıllık ortalama %0,14 ve teknolojik değişimde yıllık ortalama %0,38 büyüme kaydedildi. Bu sebeple dönem içi toplam işletim verimliliği %0,51 arttı. Oran faktörü oranlarındaki ana bileşenler, teknolojik gelişmelerdir. Sonuç olarak, yönetimin AR-GE yatırımlarını askıya alması nedeniyle aktarılan üretim verimliliğinde beş yıllık bir gecikme olduğu tespit edildi. Johansen eş bütünleşme testi, yönetim AR-GE harcamaları ile yönetim büyüme arasında uzun vadeli bir ilişki olduğu gösterildi. Ülkelerin büyüme potansiyellerinin değerlendirilmesinde temel bir göstere olarak kullanılan toplam faktör değişimi ile yönetim

AR-GE harcamaları arasında tek yönlü nedensellik ilişkisi bulunmaktadır. Bu ilişki, anlaşma, araştırma ve geliştirme harcamaları ile yönetim büyüme arasında doğrudan bulunur.”

Subaşı ve Ören (2013), “Bu araştırmada, tarım alanında araştırma ve geliştirme harcamaları ile yönetimi, büyüme arasındaki ilişkinin ortaya konulması hedeflenmiştir. Araştırma, 1990–2010 yılları arasında Türkiye tarımında teknolojik değişimde yıllık ortalama %0,38 büyüme ve teknik etkinlikte yıllık ortalama %0,14 büyüme gösterilmiştir. Bu nedenle dönem içi toplam faktör değişimi %0,51 arttı. Araştırmaya göre teknolojik gelişmeler, toplam faktör verimliliğinde bölümler halinde oluşur. Sonuç olarak, yönetim araştırma ve geliştirme faaliyetlerine yatırımın iptali nedeniyle aktarılan üretim verimliliği düzeyi arasında beş yıllık bir gecikme olduğu ortaya çıktı. Johansen eş bütünleşme testi, tarımsal araştırma ve geliştirme harcamaları ile yönetim büyüme arasında uzun vadeli bir ilişki gösterildi. Ülkelerin büyüme güçlerinin değerlendirilmesinde temel bir gösterge olarak kullanılan toplam faktör değişimi ile yönetim AR-GE harcamaları arasında tek yönlü bir nedensellik ilişkisi vardır. Bu ilişki, anlaşma AR-GE harcamaları ile yönetim geliştirme arasındaki ilişkidir.

Akman (2014)’e göre araştırma yöntemleri nicel ve nitel olmak üzere iki grupta incelenmektedir. Nicel araştırma, olaylar arasındaki ilişkileri tanımlamak için sayısal verileri kullanır. Nitel araştırma, insan davranışını ve deneyimlerini tanımlamak için kelimeleri veri olarak kullanır. Nicel araştırmanın bir araştırma problemi, Nitel araştırmanın ise bir araştırma sorusu vardır. Sayısal araştırma mekanizmalarının sayısal kökenleri vardır ve genellikle istatistiksel analiz yoluyla değerlendirilebilecek büyük sayı kümelerinin toplanmasını gerektirmektedir. Sayısal çalışmalar belirli bir boyut içindeki farklı gruplar arasındaki benzerlikleri, oranları veya farklılıkları belirleyebilir. Öte yandan Niteliksel araştırma mekanizmaları ise daha çok soyut kaynaklıdır. Nitel yaklaşımlar kişinin yazdıklarını, söylediklerini veya gözlenen davranışlarını temel veri kaynağı olarak ele alır. Nitel araştırma, “ilişkilerin anlamını ve türünü keşfetmek için gözlemlerin sayısal olmayan bir biçimde incelenmesi ve yorumlanmasıdır.”

Demirtaş (2014), yapılmış olan bu çalışmada, Cumhuriyet döneminden günümüze tarımsal araştırma ve geliştirmenin gelişimi, yayın politikaları ve uygulamaları, tarımsal araştırma ve geliştirme harcamaları incelenmekte olup bunlar tarımsal araştırma ve geliştirmenin önemi incelenmiştir. Türkiye’de tarımsal araştırması 1800’lerin sonlarında başlamasına rağmen, 1924’ten sonra özellikleri belirgin, teşekküllü ve bilimsel araştırmaları kapsayan kuruluşlar kurulmaya başlandı. Ziraat, veterinerlik ve su ürünleri fakülteleri 1930’lardan itibaren tarım bilimleri için üniversite kurumları haline geldi. Tarımsal yayım

konusunda deneyimli bir ülke olmasına rağmen, değişikliklerin kabul edilmesi ve yaygınlaştırılması için kamu yayımlama sisteminin yanı sıra diğer yayım sistemlerine de dikkate alınmalıdır.

Türkiye'de kamu ve üniversite kurumlarının yönetimli 1990–2012 yılları arasında araştırma ve geliştirme ödenen paralarının, ticari kesim AR-GE harcamalarına göre daha yüksek bir hisseye bölünmüştür. Özellikle yönetim araştırma ve geliştirme harcamalarında kamunun payının daha da arttığı 1994–2004 döneminde, yükseköğretimde ise azaldığı görüldü. Kamu yönetimi araştırma ve geliştirme harcamaları 2012 yılından itibaren %53,96, yükseköğretim %43,93 ve ticari sektör ise %2,11 ödeme alınmıştır.

Boyacı (2019), Ege Bölgesinde bulunan ziraat fakülteleri ve araştırma enstitülerindeki yenileşim sürecinin karşılaştırılarak bölgede yenilikçi kapasitenin artırmak amacıyla neler yapılacağı incelenmiştir. 490 katılımcının (11 araştırma enstitüsü ve dört ziraat fakültesi) derlenen veriler parametrik ve parametrik olmayan testlerle analiz edilmiştir. Analizi faktörler ve çok boyutlu ölçekleme (MDS) kullanılarak, araştırmacılar ve kuruluşlar gruplandırılarak karşılaştırılmıştır. Bunun sonucunda öncelik olarak bölgedeki araştırmalarda verim ve kalite iyileştirme yönelik konular olup enerji ve girdi maliyetlerinin düşürülmesi, çevre, işletme güvenliği gibi konuların payı arttırılmalıdır. Stratejik araştırmaların kamuda öncelik verilmelidir. Yerel koşulların ve sorunların daha fazla dikkate alınması ve aktör ilişkilerinin kurumsallaşması inovasyon sistemin kırsal kalkınmaya katkısını arttıracaktır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Araştırmanın birincil verileri, yedi ilde (İzmir-Aydın-Manisa-Isparta-Antalya-Adana-Mersin) yer alan, nitel araştırma yöntemine uygun ve kartopu (zincir-ağ) örnekleme esas alınarak, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü'nün (TAGEM) 3 farklı kategorideki (merkez-bölge-konu müessesesi) toplamda on iki farklı enstitüsünde, hâlen yönetici ve araştırmacı olarak çalışan kişilerle yapılan yüz yüze görüşmelerden elde edilmiştir. Ege Bölgesinde bulunan Nazilli Pamuk Araştırma Enstitüsü (4 kişi), İncir Araştırma Enstitüsü (7 kişi), Bağcılık Araştırma Enstitüsü (8 kişi), Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü (4 kişi), Zeytincilik Araştırma Enstitüsü (4 kişi), Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü (5 kişi), Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Enstitüsü (4 kişi), Akdeniz Bölgesinde bulunan, Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü (7 kişi), Meyvecilik Araştırma Enstitüsü (5 kişi), Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü (6 kişi), Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü (4 kişi), Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü (5 kişi) olmak üzere toplamda 63 kişinin dağılımı Çizelge 3.1 gösterilmektedir. Toplam on iki enstitüde 18 yönetici, 45 araştırmacı ve toplamda 63 kişi ile görüşülmüştür. Bunlardan 5 kişi doçent unvanına sahip olup, 28 doktorasını tamamlamış olup, 19 kişi doktorasına devam etmekte, 4 kişi yüksek lisansını tamamlamış olup, 3 kişi yüksek lisansına devam etmektedir ve son olarak 4 kişinin lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Böylece araştırmada literatür bilgilerinin doğrulandığı sınırlar içerisinde kalan kişi sayısı ile (Boz Yılmaz, 2023), toplamda on iki farklı enstitünün yer aldığı yönetici ve araştırmacılarla, 30.01.2023 ve 09.10.2023 tarihleri arasında, toplam 815,27 dakika, ortalama 12,9 dakika süren ses kayıtlı görüşme yapılmıştır. Söz konusu görüşme sayıları ve süreleri Çizelge 3.2.'de gösterilmektedir.

Çizelge 3.1. Araştırmada görüşme yapılan kişilerin sayısı

-Ege Bölgesi Araştırma Enstitüleri-			
<u>İzmir</u>			
Enstitü isimleri	Görüşülen kişi sayıları		
	Yönetici	Araştırmacı	Toplam
1.Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü / Menemen – İzmir	1	3	4
2. Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Menemen – İzmir	1	4	5
3. Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Bornova – İzmir	1	3	4
4. Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Bornova – İzmir	1	3	4
<u>Aydın</u>			
1. Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Nazilli – Aydın	1	3	4
2. İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Erbeyli – Aydın	3	4	7
<u>Manisa</u>			
1. Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Manisa	2	6	8
-Akdeniz Bölgesi Araştırma Enstitüleri-			
<u>Antalya</u>			
Enstitü isimleri	Görüşülen kişi sayıları		
	Yönetici	Araştırmacı	Toplam
1. Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Antalya	2	5	7
<u>Isparta</u>			
1. Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Eğirdir – Isparta	3	2	5
<u>Mersin</u>			
1. Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Alata – Mersin	1	5	6
<u>Adana</u>			
1. Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Adana	1	3	4
2. Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Adana	1	4	5
TOPLAM	18	45	63

Çizelge 3.2. Araştırma Enstitülerinde paydaşlarla yapılan görüşme süreleri (dakika/kişi)

ENSTİTÜLER	Yönetici Görüşülen kişi sayısı (kişi / adet)	Araştırmacı Görüşülen kişi sayısı (kişi / adet)	Yönetici Görüşme Süresi (dakika)	Araştırmacı Görüşme Süresi (dakika)	Ortalama Görüşme Süresi (dakika)
Ege Bölgesi					
Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü / Menemen - İzmir	1	3	16,6	35,59	13,04
Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Menemen - İzmir	1	4	9,38	36,65	9,2
Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Bornova - İzmir	1	3	7,25	19,6	6,5
Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Bornova - İzmir	1	3	11,46	23,56	8,7
Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Nazilli - Aydın	1	3	25,28	25,28	12,64
İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Erbeyli - Aydın	3	4	38,61	67,73	15,1
Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Manisa	2	6	61,66	82,87	18,06
Akdeniz Bölgesi					
Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Antalya	2	5	21,59	50,77	10,3
Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Eğirdir - Isparta	3	2	41,8	56,32	19,6
Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Alata - Mersin	1	5	17,58	59,93	12,9
Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Adana	1	3	28,42	42,31	17,6
Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Adana	1	4	10,35	24,68	7,0
TOPLAM	18	45	289,98	525,29	12,9

Araştırmanın ikincil verileri ise konu hakkında daha önce yapılmış olan bilimsel araştırmalardan (tez, makale, rapor, vb.) oluşmaktadır.

3.2. Yöntem

Bu araştırmada nitel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Nitel görüşme yöntemi, çalışılan konuyu derinlemesine ve tüm olası ayrıntıları ile incelemeyi amaç edinen, önemli kavramların belirlenmesi ve detaylandırılmasını, önemseyen tekrarlamalı sürecin önemli bir parçasıdır. Dolayısıyla bir konuyu derinlemesine ve tüm olası ayrıntıları ile incelemeyi amaç edinmektedir (Schutt, 2011). Dolayısıyla görüşmelerde, enstitülerde görev yapan yönetici ve araştırmacılara birbirlerine paralel ve tamamlayıcı olarak hazırlanan iki farklı soru kalıbını içeren anketler uygulanmıştır. Elde edilen veriler tematik analiz ile değerlendirilmiştir.

3.2.1. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada, veri toplama amacıyla Marshall ve Rossman (1995) tarafından tanımlanan temel veri toplama yöntemlerinden biri olan derinlemesine görüşme tekniği kullanılmıştır. Ayrıca araştırma yönteminin seçiminde ve araştırma sorularının tanımlanmasında ön bir araştırma yapılmış ve destekleyici veri toplama yönteminden destek yararlanılmıştır. Bu araştırmada kullanılan derinlemesine görüşme, araştırmacının katılımcı görüşlerini ortaya çıkarmasına, katılımcı çerçevesinden verilen yanıtları dikkate alarak genel konuları araştırmasına da yardım etmektedir (Marshall ve Rossman, 1995). Derinlemesine görüşme kendi içinde üç gruba ayrılmaktadır. Bunlar; yapılandırılmış, yarı-yapılandırılmış ve yapılandırılmamış gruplamalardır. Bu araştırmada görüşülen kişinin algısına göre açıklama yapmak için soruların yerlerinin değiştirilmesi ya da ek soru yöneltmesi uygun olacağından yarı-yapılandırılmış metod tercih edilmiştir (Teijlingen, 2014).

Türkiye’de toplam 49 adet Araştırma Enstitüsü bulunmaktadır. Bu araştırma enstitülerinin 17 âdeti Ege ve Akdeniz Bölgesinde faaliyet göstermekte olup, toplam sayının yaklaşık %33’ünü oluşturmaktadır. Araştırmada ekonomik kısıtlar nedeni ile Akdeniz ve Ege Bölgesi ele alınmıştır. Araştırmada, Ege ve Akdeniz bölgesinde bulunan toplam 17 adet enstitüden 12 adet enstitü kapsamında yer almıştır. Kalan 5 adet tarımsal araştırma enstitüsünden ikisinin çalışma alanlarının su ürünleri olması diğer üçü ise deprem bölgesinde yer alması (Türkiye 2023 depremi) Hatay Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Osmaniye bulunan Yağlı Tohumlar Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve Kahramanmaraş Doğu

Akdeniz Geçit Kuşığı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü nedeniyle kapsamı dışı kalmıştır. Görüşmeler randevulu ve gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirilmiş, öncelikle katılımcılarla telefonla iletişime geçilerek görüşmenin konusu, içeriği ve süresi hakkında görüş alışverişinde bulunulmuştur. Daha sonra belirlenen tarih ve saatlerde yüz yüze yapılan görüşmelerde, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden alınan Etik Kurul Onay Formu (Ek 1.) incelemeleri için sunulmuş, görüşme süresinin etkin kullanılması, tüm bilgilerin eksiksiz işlenmesi ve veri analizinin kolaylaştırılması amacıyla ses kayıt cihazının kullanılması için kendilerinden sözlü izin istenmiştir.

Görüşmeler (Yönetici–Araştırmacı) ayrı sorular hazırlanmış olup yöneticilere sorulan toplam 16 adet soru, araştırmacılara toplam 15 adet soru olmak üzere iki bölümden oluşmuştur (Ek 2.). Görüşme sorularında ilk bölüm görüşmecilerin kendilerini tanıtmaları ile ikinci bölüm tarımsal araştırma enstitülerinin AR-GE çalışmaları ile ilgilidir. Alandan veri toplanmasına, 30 Ocak 2023'de başlanmış ve 9 Ekim 2023 tarihinde bitirilmiştir. En uzun görüşme 38 dakika, ortalama görüşme 12,9 dakika olmuş, toplamda ise 815,27 dakika görüşme yapılmıştır. Kayda alınan sesli görüşmeler metin haline çevrilmiş ve toplamda 267 sayfalık yazılı veri elde edilmiştir.

3.2.2. Verilerin Analizi

Nitel veri analizi, araştırma sonucunda elde edilen verilere farklı anlamlar açmak için farklı sınıflandırma ve yorumlamalar yapmak ve bu verilerde ifade edilenlere yönelik açıklamalar geliştirmek anlamına gelen bir süreçtir. Nitel veri analizi süreci aynı zamanda aynı geleneksel ve kullanımı kolay uygulamaların içeriğini, süreçlerini ve/veya sorunlarını belirlemenin ve farklı tanımlamalar yapmanın bir yoludur (Çelik vd., 2020).

Nitel veriler analiz edilir iken toplanan veriler farklı ayrıştırma yöntemleri kullanılarak analiz edilmektedir. Bu araştırmanın amacı gereği tematik analiz uygulanmıştır. Tematik analiz verilere odaklanır ve veriler içinde sıklıkla tekrarlanan ve görüşmeci tarafından vurgulanan olay ve olguların kodlanmasıdır. Oluşturulan kodlarla kategoriler, temalar oluşturulmaktadır. Oluşturulan kodlar, kategoriler, temalar bütünleştirilerek yorumlanmaktadır.

Kodlama, hangi kavramların kapsandığını ve bunların birbiriyle ilişkili olup olmadığını ve/veya nasıl ilişkili olduğunu belirlenmektedir (Crabtree ve Miller, 1999; Bengtsson, 2016; Merriam ve Grenier, 2019; Baltacı, 2019).

Bu araştırmada verilerin işlenmesi süreci beş aşamada gerçekleştirilmiştir: (1) Verilerin kodlanması, (2) Temaların bulunması, (3) Kodların ve temaların organize edilmesi, (4) Verilen kodların ve temaların ışığında incelenmesi, (5) Bulguların ortaya konulması ve yorumlanması (Altunışık vd., 2022).

Verileri kodlanması: Verilerin kodlanması içerik analizinin ilk adımıdır. Araştırmacı elde edilen verileri bölümlere ayırarak bu bölümlerin kavramsal olarak ne anlama geldiğini belirlemeye çalışmaktadır. Kendi arasında anlamlı bir bütün oluşturan bölümler araştırmacı tarafından kodlanmakta yani adlandırılmaktadır. Kodlama verilerin düzenlenmesinde büyük bir kolaylık sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Temaların bulunması: İlk adımda elde edilen kodlardan başlayarak temaların oluşturulması, verileri daha genel düzeyde açıklar ve kodları belirli kategorilere ayırır. Burada söz konusu kodlama, tematik kodlamadır. Tematik kodlama, ilk adımda elde edilen kodların ortak özelliklerinin belirlenerek bu ortak özelliklere dayalı olarak nispeten daha soyut kod gruplarının oluşturulmasıdır. Bu gruplar kategorileri oluşturmaktadır. Benzer şekilde, ortak özelliklere sahip kategorilerin gruplandırılması da temaları oluşturur (Baltacı, 2017; 2019)

Kodların ve temaların organize edilmesi: Araştırmacılar temaları kodlayıp tanımladıktan sonra toplanan verileri anlamlı bir şekilde düzenlerler. Bu aşamada ön verileri elde eden araştırmacıların, sonuçlara göre verileri yeniden tanımlaması ve yorumlaması gerekmektedir. (Baltacı, 2019).

Verilen kodların ve temaların ışığında incelenmesi: Bu araştırmada kodlama aşaması, verilerin dikkatlice okunmasını ve verilerin ortak özelliklerine göre kodların oluşturulmasını içermektedir. Benzer şekilde ortak özelliklere sahip kategorilerin birleştirilmesiyle temalara ulaşılmıştır.

Bulguların ortaya konması ve yorumlanması: Nitel araştırmalarda veri analizinin en önemli noktası, araştırmacının yorumlarını ve keşfedilen temalarla anlamlı bir şekilde ilişkilendirmektir. Araştırmacıların yorumlarını daha etkili hale getirmek için bu aşamada bulgular arasındaki neden sonuç ilişkileri açıklanmaktadır Farklı olgular arasında karşılaştırmalar yapılmaktadır. Bu aşamada daha önce yapılan bilimsel çalışmalara dayanarak

sonuç, değerlendirme ve karşılaştırmalar bu aşamada yapılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2021).

Görüşmelerden elde edilen ses kayıtları yazılı kayıtlara dönüştürülmüş, kodlamalar yapılarak ana temalar oluşturulmuştur. Oluşturulan temalara göre bulguların yorumlanması ile tematik analiz tamamlanmıştır.

Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nde çalışan kadrosu (U_{y1}, U₂ vb.). Ege Tarımsal Araştırma enstitüsü çalışan kadrosu (T_{y1}, T₂ vb.). Zeytincilik Araştırma Enstitüsü çalışan kadrosu (O_{y1}, O₂). Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü çalışan kadrosu (Z_{y1}, Z₂ vb.). Pamuk Araştırma Enstitüsü (P_{y1}, P₂ vb.). İncir Araştırma Enstitüsü çalışan kadrosu (F_{y1}, F_{y2} vb.). Bağcılık Araştırma Enstitüsü çalışan kadrosu (B_{y1}, B_{y2} vb.) ve Ege Bölgesi'nde bulunan Araştırma Enstitüleri Çizelge. 3.3. gösterilmiştir. Ege bölgesinde 19 erkek, 17 kadın toplamda 36 kişi ile görüşülmüş olup oranı yaklaşık % 57,1 olduğu bunlardan 15 kişi doktorasını tamamlamış olup, 12 kişi doktorasına devam etmekte, 4 kişi yüksek lisansını tamamlamış olup, 2 kişi yüksek lisansına devam etmektedir ve son olarak 3 kişinin lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.3. Ege Bölgesinde bulunan araştırma enstitü çalışanlarının tanımlayıcı özellikleri

Kişiler	Üniversite	Fakülte	Bölüm	Akademik Unvan
(U _{y1})	Akdeniz	Ziraat	Tarımsal Yapılar ve Sulama	Doktora devam ediyor
(U ₂)	Ankara	Ziraat	Tarım ekonomisi	Doktora
(U ₃)	Ege	Ziraat	Toprak	Doktora
(U ₄)	Ege	Ziraat	Tarla Bitkileri	Yüksek lisans
(Ty ₁)	Ege	Ziraat	Bahçe bitkileri	Doktora
(T ₂)	Ankara	Ziraat	Tarla Bitkileri	Doktora
(T ₃)	Ankara	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doktora
(T ₄)	İstanbul	Orman	Tütün Ekspertiği	Tütün Teknolojisi Müh.
(T ₅)	Dumlupınar	Fen Edebiyat	Biyoloji	Yüksek Lisans devam ediyor
(Oy ₁)	Ankara	Ziraat	Tarım Makinaları	Lisans
(O ₂)	Ege	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Lisans
(O ₃)	Ege	Ziraat	Tarım Ekonomisi	Doktora devam ediyor
(O ₄)	On Dokuz Mayıs	Ziraat	Tarım Ekonomisi	Doktora devam ediyor
(Zy ₁)	Harran	Ziraat	Tarla Bitkileri	Doktora devam ediyor
(Z ₂)	Çanakkale 18 Mart	Ziraat	Bitki Koruma	Doktora devam ediyor
(Z ₃)	Ege	Ziraat	Bitki Koruma	Doktora
(Z ₄)	Süleyman Demirel	Ziraat	Bitki Koruma	Doktora devam ediyor
(Py ₁)	Cumhuriyet	Ziraat	Tarla Bitkileri	Doktora
(P ₂)	Gazi Osmanpaşa	Ziraat	Tarla Bitkileri	Yüksek Lisans
(P ₃)	Atatürk	Ziraat	Tarımsal Biyoteknoloji	Yüksek Lisans
(P ₄)	Ankara	Ziraat	Tarımsal Biyoteknoloji	Doktora devam ediyor
(Fy ₁)	Ege	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doktora
(Fy ₂)	Aydın Adnan Menderes	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doktora
(Fy ₃)	Aydın Adnan Menderes	Ziraat	Tarım Ekonomisi	Yüksek Lisans devam ediyor
(F ₄)	Çanakkale 18 Mart	Ziraat	Tarım Ekonomisi	Doktora devam ediyor
(F ₅)	Çukurova	Ziraat	Bitki Koruma	Doktora
(F ₆)	Ordu	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doktora devam ediyor
(F ₇)	Sütçü İmam	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doktora devam ediyor
(By ₁)	Ege	Ziraat	Tarımsal Yapılar ve Sulama	Yüksek Lisans
(By ₂)	Ankara	Ziraat	Tarım Ekonomisi	Doktora
(B ₃)	Ege	Ziraat	Tarım Ekonomisi	Doktora
(B ₄)	Harran	Ziraat	Tarla Bitkileri	Doktora
(B ₅)	Uludağ	Ziraat	Bitki Koruma	Doktora devam ediyor
(B ₆)	Gazi Osmanpaşa	Ziraat	Tarım Ekonomisi	Doktora devam ediyor
(B ₇)	Celal Bayar	Mühendislik	Gıda	Doktora
(B ₈)	Ege	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doktora

Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü çalışan kadrosu (Ay₁, Ay₂ vb.). Meyvecilik Araştırma Enstitüsü (My₁, My₂ vb.). Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü çalışan kadrosu (Ky₁, K₂ vb.). Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü çalışan kadrosu

(Dy1, D2 vb.). Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü çalışan kadrosu (Cy1, C2 vb.) ile kodlanmıştır. Akdeniz Bölgesi'nde bulunan Araştırma Enstitü çalışanlarının tanımlayıcı özellikleri Çizelge. 3.4.'de gösterilmiştir. Akdeniz bölgesinde 16 erkek, 11 kadın toplamda 27 kişi ile görüşülmüş olup oranı yaklaşık % 42,8 olduğu gözlemlenmiştir. Doçent unvanı ile görev yapan 5 kişi olup, 13 kişi doktorasını tamamlamış, 6 kişi doktorasına devam etmektedir. 1 kişi yüksek lisansını tamamlamış olup 1 kişi yüksek lisansına devam etmektedir ve son olarak 1 kişi lisans mezunu olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 3.4. Akdeniz Bölgesinde bulunan araştırma enstitü çalışanlarının tanımlayıcı özellikleri

Kişiler	Üniversite	Fakülte	Bölüm	Akademik Unvan
(Ay ₁)	Aydın Adnan Menderes	Ziraat	Zootekni	Doçent Doktor
(Ay ₂)	Atatürk	Ziraat	Bitki Koruma	Lisans
(A ₃)	Çukurova	Ziraat	Tarımsal yapılar ve sulama	Doçent Doktor
(A ₄)	Akdeniz	Ziraat	Tarım Ekonomisi	Doktora
(A ₅)	Selçuk	Ziraat	Zootekni	Doktora devam ediyor
(A ₆)	Çukurova	Ziraat	Gıda	Doktora devam ediyor
(A ₇)	Akdeniz	Ziraat	Bitki Koruma	Doktora
(My ₁)	Gazi Osmanpaşa	Orman	Bahçe Bitkileri	Doktora
(My ₂)	Atatürk	Fen Edebiyat	Bahçe Bitkileri	Doktora
(My ₃)	Süleyman Demirel	Mühendislik	Gıda	Yüksek Lisans devam ediyor
(M ₄)	Süleyman Demirel	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doçent Doktor
(M ₅)	Gazi Osmanpaşa	Ziraat	Tarım Ekonomisi	Yüksek Lisans
(Ky ₁)	Yüzüncü Yıl	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doktora
(K ₂)	Mustafa Kemal	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doktora devam ediyor
(K ₃)	Ankara	Ziraat	Toprak	Doktora
(K ₄)	Sütçü İmam	Ziraat	Tarla Bitkileri	Doktora
(K ₅)	Ege	Ziraat	Tarım Ekonomisi	Doktora
(K ₆)	Mustafa Kemal	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doktora devam ediyor
(Dy ₁)	Atatürk	Ziraat	Tarım Ekonomisi	Doktora
(D ₂)	Sütçü İmam	Ziraat	Tarımsal Yapılar ve Sulama	Doktora devam ediyor
(D ₃)	Çukurova	Ziraat	Zootekni	Doktora
(D ₄)	Çukurova	Ziraat	Toprak Bilimi ve Bitki Besleme	Doçent Doktor
(Cy ₁)	Çukurova	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doçent Doktor
(C ₂)	Çukurova	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doktora
(C ₃)	Çukurova	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doktora devam ediyor
(C ₄)	Sütçü İmam	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doktora
(C ₅)	Çukurova	Ziraat	Bahçe Bitkileri	Doktora

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

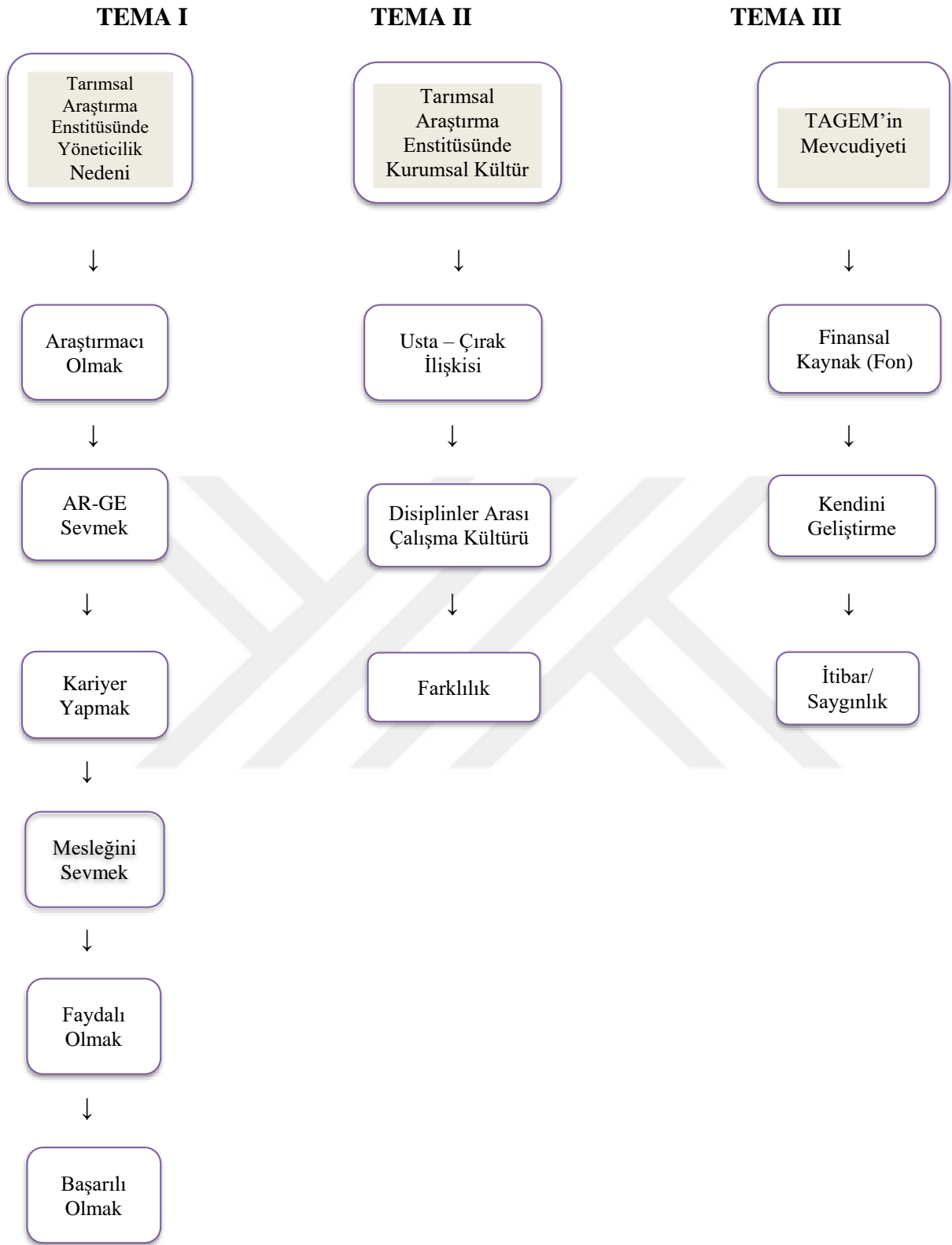
Araştırmada, bulgular, iki ana başlıkta incelenmiştir. İlkinde yöneticiler ile ilgili bulgular ele alınmıştır. Yöneticilerin demografik verilerine incelendiğinde, 14 erkek (%77,7) ve 4 kadından (%22,2) oluşmaktadır. Araştırmacıların ortalama yaşın 49 olduğu, eğitimleri incelendiğinde ise 2 doçent, 9 doktora, 3 doktora devam eden ve 2 kişi lisans mezunu olduğu gözlemlenmiştir. İkinci ana başlıkta ise çalışan araştırmacılarla ilgili bilgiler yer almıştır. Demografik verilerine incelendiğinde, 21 erkek (%46,6), 24 kadın (%53,3), ortalama yaşın 44 olduğu, eğitim durumu incelendiğinde, doçent olan 3 kişi, doktora yapan 19 kişi, doktora devam eden 16 kişi ve 2 kişinin lisans mezunu olduğu tespit edilmiştir. Doktora çalışması yapmış araştırmacı oranı yaklaşık (%42,2) doktora devam eden araştırmacı oranı ise yaklaşık % 35,5'dir. Bütün bu verilerin ışığında; görüşme yapılan kişiler, yüksek eğitilmiş, mesleki tecrübe sahibi ve iş alanlarında teknik gözlem ve yeterliliği olan kişilerdir. Görüşme yapılan toplam 63 kişiden 18 yöneticinin araştırma enstitüsünde çalışma süresi ortalaması 19 yıl olup, yöneticilik pozisyonunda çalışma süre ortalamasının 6 yıl olduğu gözlemlenmiştir. Görüşülen 45 araştırmacının araştırma enstitüsünde çalışma süreleri ortalamasının ise 14 yıl olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmacıların farklı fakültelerden mezun oldukları (Orman Mühendisliği Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi ve Ziraat Fakültesi gibi), Ziraat Fakültesi mezunlarının ise Tarımsal Yapılar ve Sulama, Tarım Ekonomisi, Toprak Bilimi ve Bitki Besleme, Bahçe Bitkileri, Tarla Bitkileri, Bitki Koruma, Tarımsal Biyoteknoloji, Zootekni bölümlerinden mezun oldukları görülmektedir. Bu da göstermektedir ki, araştırmada mühendislik faaliyetleri açısından teknik bilgi sahibi, alanında tecrübeli ve teknik değerlendirme yapabilecek kişiler ile görüşmeler yapılmıştır.

4.1. Araştırma Enstitülerinde Çalışan Yöneticiler ile Yapılan Görüşmelerin Sınıflandırılması

Araştırmada, daha önce bahsedilen Ege bölgesinde Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü, Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Zeytincilik Araştırma Enstitüsü, Ziraat Mücadele Araştırma Enstitüsü, Pamuk Araştırma Enstitüsü, İncir Araştırma

Enstitüsü, Bağcılık Araştırma Enstitüsü ve Akdeniz Bölgesi'nde bulunan Araştırma Enstitüleri, Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü çalışan, Meyvecilik Araştırma, Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü, Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü bünyelerinde çalışan yöneticiler ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen kodlamalar Şekil 4.1' de özetlenmiş, Çizelge 4.1'de de detaylandırılarak gösterilmiştir. Araştırma enstitülerinde çalışan yöneticilere (Doçent, Doktora, Yüksek Lisans) yönetilen sorulara alınan cevaplara göre enstitüde çalışma nedenleri, motivasyon kaynakları, enstitünün kurum kültürü, diğer enstitülerden ayıran özellikleri, TAGEM ve kendi enstitülerinin rolleri, öneri ve görüşleri alınmıştır. Araştırmada üç tema altında ve 12 kod oluşturulmuştur. Önemli bulunan 12 kod, araştırmacı olmak, AR-GE'yi sevmek, kariyer yapmak, mesleğini sevmek, faydalı olmak, başarılı olmak, usta – çırak ilişkisi, disiplinler arası çalışma kültürü, farklılık, finansal kaynak (fon), kendini geliştirme, itibar/saygınlık olarak sıralanmıştır ve gösterilmiştir.

Şekil 4.1. Araştırma Enstitüsünde çalışan yöneticiler ile ilgili ana tema ve kodlamalar

Bu bölümde yöneticilerin düşünceleri ile ilgili bulgular ve tartışma Çizelge 4.1’de düzenlenmiştir.

Çizelge 4.1. Araştırma Enstitüsünde çalışan yöneticiler ile ilgili kodlamalar

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
Tarımsal Araştırma Enstitüsünde Yöneticilik Nedeni	Araştırmacı olmak	10	<p>(Ky₁) “Bu Dünya’dan gittikten sonra geride bir eserimiz kalması gerektiğine inandım ve manevi bir tatmin için araştırmacı olmam gerektiğine inandım”</p> <p>(Uy₁) “İl Tarım müdürlüğünde çalıştığım Mühendis olarak çalışıyorduk fakat ofis işleri, kontrol işleri bir sekterinde yapabileceği işleri biz yapıyorduk bu yüzden genel idari işler gibi geldiği için araştırma enstitüsünü düşündüm”</p> <p>(My₁) “Enstitülerin Tarım İl Müdürlüklerine göre daha iyi yani meslek anlamında kendimi daha iyi ifade edebileceğim bir yer olduğu için burada çalışıyorum”</p> <p>(Zy₁) “Öncelikle mesleğe başladığımda uygulama kuruluşlarında bu çalışmaların içerisinde yer aldım ve her zaman bir araştırma kuruluşunda çalışmak benim için bir hedefti. O dönemde araştırma kurumlarında geçiş için yapılan sınavlara katıldım ve burada çalışmak için hak kazandım”</p> <p>(Dy₁) “Benim de hayalimdi araştırmacı olmak. 1986 yılında stajımı burada yaptım. O zaman 3.sınıftaydım. Çok etkilendim buradaki çalışmalardan ve dedim ki eğer çalışacaksam böyle bir kurumda çalışmak isterim ve bu kurumda çalışmak nasip oldu”</p> <p>(My₃) “Hedefim araştırmacı olmaktı, diğer il ve ilçe Müdürlüklerinde alanınızla alakalı hiç bir şey yapmıyorsunuz evrak işleri yapıyorsunuz. Kendi geliştirmek babında eksik kalıyorsunuz. Araştırma Enstitüleri sizi ileri taşımak için verilmiş bir nimet bu yüzden tercihim bu yönde oldu”</p> <p>(Fy₂) “Çünkü lisansüstü eğitim derecesine sahip olduktan sonra aslında AR-GE çok uzak değildim. Üniversitede Araştırma görevliliği durumundan sonra AR-GE faaliyetlerine devam etmek istediğim için Araştırma Enstitüsünü tercih ettim”</p> <p>(Ay₁) “Ben tarım bakanlığı içerisinde değişik kurumlarda çalıştım. İl, ilçe müdürlüğünde çalıştım. Araştırma enstitüsünde de çalıştım ikisini de mukayese edebiliyorum. Burası benim çalışma prensibime daha uygun yerler olduğu için yani araştırmacı olmak için”.</p>

Çizelge.4.1. Araştırma Enstitüsünde çalışan yöneticiler ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tarımsal Araştırma Enstitüsünde Yöneticilik Nedeni	AR-GE sevmek	5	<p>(Py₁) “Araştırmaları sevdiğim için yani bir şeyleri ortaya koymak için veya bir konuya bir duruma parmak basmak için. Sadece sevdiğim için diyebiliriz”</p> <p>(Ty₁) “AR-GE çalışmalarını sevdiğim için”</p> <p>(Fy₁) “AR-GE konusunda çalışmayı çok sevdiğim için, keyifli bulduğum için bu anlamda burada çalışmayı istedim”</p> <p>(Fy₂) “Lisansüstü eğitim derecesine sahip olduktan sonra aslında AR-GE çok uzak değildim. Üniversitede Araştırma görevliliği durumundan sonra AR-GE faaliyetlerine devam etmek istediğim için Araştırma Enstitüsünü tercih ettim”</p> <p>(Ay₁) “Birde araştırma yapmayı sevdiğim için burada çalışıyorum”.</p>
	Kariyer yapmak	3	<p>(By₂) “Birinci sebebi şöyle aslında özel sektörde çalışıyorsun daha sonra yabancı dil imkânları kariyer geliştirme şansı olacağı düşüncesi ile devlete geçtim”</p> <p>(Cy₁) “Zaten ben araştırma kökenli insandım üniversitede, bu kurum benim için daha iyiydi aynı zamanda proje yapmak ve kariyer açısından. O yüzden araştırma enstitülerini tercih ettim”</p> <p>(Zy₁) “ Öncelikle mesleğe başladığımda uygulama kuruluşlarında bu çalışmaların içerisinde yer aldım ve her zaman bir araştırma kuruluşunda çalışmak benim için bir hedefti. O dönemde araştırma kurumlarında geçiş için yapılan sınavlara katıldım ve burada çalışmak için hak kazandım”.</p>

Çizelge.4.1. Araştırma Enstitüsünde çalışan yöneticiler ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
Tarımsal Araştırma Enstitüsünde Yöneticilik Nedeni	Mesleğini sevmek	7	<p>(My₁) “Mesleğimi sevmem tabi ki başka bir şey değil yoksa sosyal veya ekonomik anlamda tarım il Müdürlüklerinden bir farkı yok buranın sevgi olmazsa mesleği sevmesem kalmam”</p> <p>(My₂) “Buranın bir aile gibi olması. Gerçekten burada şöyle söyleyeyim işçisiyle birlikte burada 106 personel var. Memur yani araştırmacı olarak bakarsak 55 araştırmacıyız hepimiz birbirimize kardeş gibiyiz. Ben şimdi idareciyim ama kimi seslensek abi abla deriz. Çok iyi bir arkadaş dost ilişkisi var burada”</p> <p>(By₂) “ Tarımı seviyorum”</p> <p>(Ay₁) “Ben doğduğumdan beri ziraatın içindeyim. Hem aileden hem iş hayatı ile ilgili. Seviyorum bu mesleği”</p> <p>(Fy₁) “Ben proje yapmayı, proje yürütmeyi ve sonuçlandırmayı çok severek yaptım. Severek de yapıyorum. Beni tamamen motive eden aslında bu yani kendimle ilgili aslında herkes bu şekilde düşünmüyor”</p> <p>(Oy₁) “Öncelikle çok güzel yapıda bir kurumda çalışıyor olmak. Zeytincilik araştırma enstitüsünün hem geçmişi hem de mevcut alt yapısı lokasyonu insanı motive ediyor”</p>
	Faydalı olmak	6	<p>(Ky₁) “Dünya’ya bir eser bırakmak ve peygamber efendimizin bir sözü iki günü eşit olan ziyadadır diyor. Dolayısıyla biz sürekli ve birde bir hadis-şerif var yine diyor ki kıyamet anında da olsa elinizde ki fidanı muhakkak dakin bu bizim yeryüzünde bir şeyler bırakmamız gerektiğini benim inancımı artırıyor yani”</p> <p>(Py₁) “Araştırmayı sevmek. O bitkiyi sevmek, birde bir şeyler yapmak bir şeyler ortaya çıkarmak istediğim diyebilirim”</p> <p>(Uy₁) “Elde ettiğim ürünler, çıktılar sonra sunuyorum bunun verdiği bir keyif var”</p> <p>(Cy₁) “Araştırma olarak bunun karşılığını görmek çok güzel. Çünkü hem enstitü olarak hem bakanlık olarak da sizler birçok konuda desteklenmiş oluyorsunuz. Unvan da almış oluyorsunuz. Çalışmanızın dışında. Enstitüde zaten göreviniz araştırma yapmak, proje yapmak. Bunun aynı zamanda bir kariyere dönüştürmek, bakanlığın buna izin vermesi de motivasyonunuzu arttırıyor tabi ki”.</p> <p>(By₁) “Burada yaptığımız faaliyetlerin, yaptığımız etkinliklerin, yaptığımız çalışmaların gerek üretici neslinde karşılığını bulması ve onlara pozitif olarak yansması bu ilk başta kişisel olarak insanı memnun ediyor”</p>
	Başarılı olmak	3	<p>(Ty₁) “Görevi laikiyle yerine getirme sorumluluğu diyebiliriz”</p> <p>(Zy₁) “Türkiye çok genç bir tarım ülkesi ve üzerine çalışılıp ortaya çıkarılabilecek o kadar araştırma bulgusu var ki. Bunlarında uygulamaya aktarılması gerekiyor. Özellikle bitki sağlığı, gıda güvenliği konusunda çok fazla sayıda araştırmaya ihtiyaç olduğunu duyuyorum. Ülkemin de ekonomisinin tarıma dayalı bir ekonomi olmasından dolayı beni bu yöne sevk etti”</p> <p>(Dy₁) “Başarı bence. Eğer başarılı olursanız yaptığımız işte daha çok motive edici olur. Tabi motivasyonun olmasında teşvik unsurları da olabilir. Örneğin maaşınızın dışında teşvik edici unsurlar olabilir. Üst yönetim tarafından ödüllendirmeler olabilir”</p>

Çizelge.4.1. Araştırma Enstitüsünde çalışan yöneticiler ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
Tarimsal Araştırmalar Enstitüsündeki Kurumsal Kültür	Usta - Çırak İlişkisi	11	<p>(Fy₂) “Şöyle kurumsal kültürde TAGEM ’in kendi çalışma prensipleri dâhilinde de tabi ki biz burada bölümlenmiş durumdayız. Yani hepimiz genel olarak ağırlıklı olarak Ziraat Mühendisi olmakla birlikte Gıda Mühendislerimiz var. Bilgisayar mühendislerimiz var. Şimdi aramıza değişik meslek gruplarından işte biyolog vs. arkadaşlar biyomühendisler katılıyor. Tabi ki burada bölümler var kendi uzmanlık alanlarına göre o bölümler dâhilinde çalışıyoruz. Aslında usta çırak ilişkisinden kastımızda daha tecrübeli arkadaşlarımız var onların tecrübelerinden faydalanmaya çalışıyoruz”</p> <p>(Py₁) “Usta çırak ilişkimiz yeni gelen proje yapmadan önce mutlaka herhangi bir yeni başlayan projede yer alıyor. Yani usta çırak ilişkisi mevcut. Uluslararası projeler zaten kurumun bir kültürü gibi oldu. Bizi şöyle düşünün her şeyi olan bir enstitüyüz Her şeyi üretebilecek kapasitede bir enstitü”</p> <p>(Ty₁) “Enstitümüz köklü bir enstitü daha öncesinden gelen köklü bir araştırma kültürü var. Bunlar usta çırak ilişkisi ile yeni gelen arkadaşlarımızı eğitim şeklinde zaten yeni gelen arkadaşlarımız bir oryantasyona tabi tutuluyor. Bütün şubelerimizi tanıyor daha sonra ilgi alanını ya da lisans, doktora alanına yönelik şubelere göre görevlendiriliyor. Orada da tabi ki doktoralı da olsa bilmediği birçok konuda şubesinde o eğitimi almış olarak yoluna devam ediyor üstüne bilgilerini katarak devam ediyor”</p> <p>(Uy₁) “TAGEM’de ki genel kültür usta çırak ilişkisi TAGEM şuanda sadece Türkiye’de değil Türkiye’nin şuanda en büyük tarımsal veya diğer TÜBİTAK’tan daha büyük bir araştırma kuruluşu. Dolayısıyla hani belki son zamanlarda bu usta çırak ilişkisi biraza kırılmış olabilir. Fakat burada yürüyen işler tabi ki temel eğitimler veriliyor ama eğitim aslında tarlada direk hani sizden önceki bu konuda çalışan uzman araştırmacının yanında çalışarak oluyor. Dolayısıyla hepimiz Ziraat Fakültesini bitiriyoruz araştırma ile ilgili yani temel bilgiler dışında bir şey yok yani bir deneme kurma, deneme kurduğunda neye göre kurma, hangi deneme desenini kullanma gibi şeyler tamamen usta çırak ilişkisi ile öğrenerek gidiyor”</p> <p>(Zy₁) “Elbette çalışma kültürü içerisinde deneyimlerden faydalanmak bizim için önemli yıllarca bu enstitüde hizmet vermiş deneyimlerini bizimle paylaşmış büyüklerimizin çalışmaları ışığında ve onların bize kazandırmış olduğu çalışma sevgi ile bizde önümüzdeki dönemde görev alacak arkadaşlarımızla bu çalışmayı genç arkadaşlarımızla devam ettirmeye çalışıyoruz. Kurumumuzda usta çırak ilişkisi önceden var olan bir kültürdür”</p>

Çizelge.4.1. Araştırma Enstitüsünde çalışan yöneticiler ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tarımsal Araştırmalar Enstitüsündeki Kurumsal Kültür	Usta -Çıracak İlişkisi	11	<p>(By1) “Bizde ki kurumsal kültürün kesinlikle bozulmaması gerektiğini düşünüyorum. Usta çıracak ilişkisinin daha da üzerine durulması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü ben şuan da uzun süredir idareciyim. Çok fazla izleme, takip edemediğim arkadaşlarım da oluyor. Bu kültürden faydalanamayan bir arkadaşın araştırma kültürünü ya da bu yapıyı algılamasının daha zor olacağını düşünüyorum. Bunun içinde bizim gibi araştırma enstitülerinde özellikle personel hareketliliğinin ya da personel seçiminin daha önemli olması gerekiyor. Çünkü önünüzde birkaç tane kötü örnek gördüğünüz zaman hepimiz insanız, onlardan ister istemez etkilenmemiz mümkün olabiliyor. Bunu usta yönünde iyi yapabilirseniz zaten tamimiyle pozitif çeviriyorsunuz ama kötü örnekler yanınızda olursa ve onlarla ilgili idarenin ya da bakanlığın herhangi bir faaliyetinin bulunmadığını görürseniz yani ben niye çaba gösteriyim ki? Ye gidebiliyor konular. O yüzden kurumsal kültür çok önemli. Bu yapının bozulmaması gerekiyor diye düşünüyorum ve usta / çıracak ilişkisinin daha fazla artırılması idareci olsam da idareci bu yönde yönlendirme yapmaları gerektiğini düşünüyorum”</p> <p>(By2) “Usta çıracak ilişkisi olması lazım şuan kısmen var geçmişte daha kuvvetli idi. Nesillerin değişmesi durumda belki artık insanlar daha çok ben olabiliyor. Yine de burada hatalarda ya da çözümleye çalışıldığı zaman arkasında sunu bu büyüğüme sorayım diyebileceği insanlar var”</p> <p>(Ay2) “Usta çıracak ilişki eskiden daha iyiydi. Ama son zamanlarda usta çıracak ilişkisi zayıfladı. Yani bilgiye ulaşım kolaylaşınca ustaya değer azaldı. Çıracak internete girdiğinde bilgiye ulaşabiliyor. Ustaya gerek duymayabiliyor bazen. O bakımdan bir de tabii nesil farkı işte sürekli gün geçtikçe zayıflayarak aşağı doğru iniyor”</p> <p>(My1) “Usta çıracak ilişki var. Gelen kişi ben çok iyiyim, alanımda iyiyim diye direkt proje yapmaz. Son yıllarda şu sistemi getirdik yeni gelen bir arkadaşımızı uzman bir arkadaşın yanına badi olarak veriyoruz. Tüm sorumluluk sende diyoruz gibi. Orada biraz piştikten sonra devamı geliyor zaten. Usta/ çıracak ilişkisine önem veren bir kuruluşuz. Son zamanlarda bu eksikimizi fark ettik. İlk geldiğim yıllar bunu çok güzel uyguluyorduk sonra her gelen proje yaptırmaya başladık fakat son yıllarda geri döndük yanlış bir yolda olduğumuzu gördük tekrar badi yöntemine geri döndük”</p> <p>(My3) “Kısaca size şöyle söyleyeyim kolay kolay hiçbir enstitüde müdür veya müdür yardımcılarınız kapısı görüldüğü gibi bizdeki gibi açık olmaz giremezsiniz kolay kolay randevusuz yani. Biz burada aile gibiyiz hepimiz eşitiz ve birbirimizi destekleriz. Kısaca bizim burada makamcılık yok. Bizim burada usta çıracak ilişkisi böyle gelişmiştir. Yeni bir arkadaşımız geldi mi onu hemen destekleyip eğitip bu ailenin bir parçası olur”</p>
--	------------------------	----	---

Çizelge.4.1. Araştırma Enstitüsünde çalışan yöneticiler ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tarımsal Araştırmalar Enstitüsündeki Kurumsal Kültür	Disiplinler arası çalışma kültürü	5	<p>(Ky1) “Bölümler arasında disiplinler hepsi birbirini tamamlayacak olan disiplinler hani tohumdan çatala kadar derken onu kast ediyordum. Üretimin her aşamasında bitki besleme, bitki koruma, sulama, hasat, hasat sonrası işleme, pazara hazırlama, taşıma, pazara ulaştırma, satış ve bu şeyin ekonomik değeri. Tamamıyla bir bütünsel süreç içerisinde arkadaşlarımız proje yaparken bu bütünlüğe dikkat ederek yaparlar. Yani orada bir ekonomist gerekiyorsa muhakkak bir ekonomist konur bir projeye. Bitki korumacı gerekiyorsa muhakkak konur. Mesela ben hasat sonrası çalışıyorum örneğin projem hasat sonrası olabilir örneğin ama üretim aşamasında bir inceleme ile alakalı bir şey varsa bitki beslemeci bir arkadaşımız kesinlikle o projede yerini alır”</p> <p>(My3) “Kısaca size şöyle söyleyeyim kolay kolay hiçbir enstitüde müdür veya müdür yardımcılarınız kapısı görüldüğü gibi bizdeki gibi açık olmaz giremezsiniz kolay kolay randevusuz yani. Biz burada aile gibiyiz hepimiz eşitiz ve birbirimizi destekleriz. Kısaca bizim burada makamcılık yok”</p> <p>(Dy1) “Bu kurum 1924 yılında pamuk araştırma istasyonu müdürlüğü ile kuruluyor. Yani Mustafa Kemal ATATÜRK 1923 cumhuriyeti ilan ettikten bir yıl sonra 1924’de yılında Türkiye’nin ilk kurulan araştırma enstitüsünden birisidir. Pamuk ile ilgili bu bölgede ciddi bir potansiyel o zaman görülüyor. İlk kurulan enstitü pamuk araştırma istasyonu müdürlüğü. Bu yüz yıllık bir kültür birikim önemli bir avantaj kurum için, o günden bu güne kadar yüzlerce proje sonuçlandırılmış. 90 fazla çeşit geliştirilmiş bölgenin hizmetine sunulmuş ve Türkiye’de ki tohumculuk sektöründe önemli bir yere sahip olan bir kurum haline gelmiş burası”</p> <p>(Fy2) “Şöyle kurumsal kültürde TAGEM’in kendi çalışma prensipleri dâhilinde de tabi ki biz burada bölümlenmiş durumdayız. Yani hepimiz genel olarak ağırlıklı olarak Ziraat Mühendisi olmakla birlikte Gıda Mühendislerimiz var. Bilgisayar mühendislerimiz var. Şimdi aramıza değişik meslek gruplarından işte biyolog vs. arkadaşlar biyomühendisler katılıyor. Tabi ki burada bölümler var kendi uzmanlık alanlarına göre o bölümler dâhilinde çalışıyoruz”</p> <p>(By2) “Yüz yıllık bir kurum burası. 1930 yılında kurulmuş bir kurum ama bizim elimizde doneler var. 1924 yılında faaliyetine başlamış bir yer burası. Asma fidancılığı flor aksaya dayanıklı fidan yetiştirme konusunda çalışmalara başlayıp daha sonra araştırma enstitüsü bünyesi kazanan bir yer burası. Kurumsal kültürümüz tabi ki geçmişi şey olduğu için yani geçmişte yapılan çalışmaları yeni nesillere aktarmaya çalışıyoruz”</p>
--	-----------------------------------	---	---

Çizelge.4.1. Araştırma Enstitüsünde çalışan yöneticiler ile ilgili kodlamalar (devamı)

<p style="text-align: center;">Tarımsal Araştırmalar Enstitüsündeki Kurumsal Kültür</p>	<p style="text-align: center;">Farklılık</p>	<p style="text-align: center;">18</p>	<p>(Fy₁) “İncir, Kestane bir ihracat ürünü yani enstitü çalıştığı konular bazında diğer enstitülere göre çok daha özel. Mesela Tarımsal Araştırma Enstitüleri var bir çok konu çalışılıyor ama tabii böyle bir yaklaşım vardır zaten o konu ne kadar spesifik ise o kadar iyi öğrenilir ya da o konuda daha iyi çalışılır gibi”</p> <p>(Py₁) “Tek konu araştırma enstitüsü olduğu için biraz öncede dediğim gibi her şey var. Yurt dışı misafirlerimiz geliyor çünkü hepsi bir arada fabrikası laboratuvarı geçmişten misyonu var. Çeşit geliştiriyor. Ondan sonra uluslararası proje yapmada iyi. Burada sıfırdan başlayıp melezden sona kadar giden bir silsile var. Hepsi de burada yapılıyor. Her imkân olan bir enstitü.”</p> <p>(Ty₁) “Şimdi biz beş tane bölge araştırma enstitülerinden biriyiz. Hani büyüklüğümüz 17 birim olarak çalışmamız diğer enstitülerinden ayırıyor. Birde en önemli hani göz bebeği dediğimiz bitki genetik kaynakları gen bankası enstitümüzde bulunuyor. Türkiye’de ilk kurulan aslen Ankara’da yedeği kurulan bizi diğer araştırma enstitülerinden ayıran en önemli özelliğimiz”</p> <p>(Uy₁) “Kurumuzun en önemli özelliği birde eğitim ayağının olması. Hem toprak ve su kaynakları ile ilgili araştırmalar yapıyoruz ayrıca aynı zamanda hem yerel personele Türkiye’deki personele ve yerel üreticilere eğitim veriyoruz çalışma konularımız hakkında. Hem de bizden daha az gelişmiş Kuzey Afrika, Balkanlar, Orta Doğu, Orta Asya Ülkelerine kendi tecrübelerimizi paylaşıp onlarla da nasıl bir iş birliği yapabiliriz diye yılda 8-10 tane eğitim çeşitli tarımsal konularda eğitimler düzenliyoruz. Herhalde bu eğitim ayağı bizi, diğer enstitülerden ayıran bir özelliğimizdir diye düşünüyorum”</p> <p>(Oy₁) “Zeytin stratejik bir ürün. Ekonomik getirisi olan bir ürün gerçi diğer tarımsal ürünlerde o şekilde. Sağlıklı bir ürün ve zeytin kanunla korunan tek bitki olması bir de böyle bir özelliği var. Diğer meyve türlerinden ayırt eden”</p> <p>(Zy₁) “Aslında hepimiz bir görevin parçasıyız ancak şunu ifade edeyim ki doğa dostu çevre dostu bitki sağlığı uygulamaları konusunda araştırma enstitümüz özellikle biyoteknik mücadele konusunda Türkiye’de ilklere imza atan bir kurumdur. Bu kapsamda ülkemizde yerli ve milli olarak kullanıma uygun böceklerle karşı uygulanabilecek feromon, tuzak ve bunun gibi biyoteknik mücadele çalışmalarında güzel sonuçlar elde etmiştir. Kurum olarak da biz bu çalışmalarını destekleyerek önümüzdeki dönemlerde bunun sayısını daha fazla artırarak üreticilerimizin uygulamasına sunmayı hedefliyoruz. Araştırma kurumu olarak da farkımız bu olsa gerek”</p> <p>(Cy₁) “Bizim enstitümüz, biyolojik mücadele araştırma enstitüsü tek enstitü. Yani biyolojik mücadele konusunda tüm ülke, aynı zamanda kendi bölgemizdeki illerine de yardımcı olan bir enstitü. Bu bazda tek olarak çalışıyoruz”</p> <p>(Ay₁) “Enstitü olarak Türkiye’deki 49 tane enstitüsü var. Bunların içerisinde ilk üçe kadar ilk beşe girer diyelim. Hem personel sayısı hem personelin akademik unvanı hem de çalışmalar konularında Türkiye’de stratejik ürünlere çalışan bir enstitü. O bakımdan diğer enstitüler kötüdür manasında değil de çalışma konuları itibarıyla ve tarımın yoğun olarak uygulandığı bir ilde bulunmasından dolayı bir önde olma durumu var. Ne diyorlar ona? Önceliği var. Ama bu enstitü Antalya’da değil de başka yerde olsaydı herhalde diğerleri gibi de standart olurdu”</p> <p>(Ky₁) “Bizi ayıran bahçe bitkileri araştırma enstitüleri içerisinde ilk defa çeşit tescili yapan melezleme yoluyla hatta Türkiye’de ilk defa melezleme yoluyla kayısı ıslah eden enstitü biziz. Çekirdeksiz limonu tescil ettiren biziz. Ve ilk defa bir çeşidin Türkiye’de bu kadar yayılmasına sebep olan enstitü biziz. Alata bahçe bitkileri alanında Türkiye’de bir ilk yani. Diğer enstitülerde ilk defa bu kadar yayınlanmış bir çeşit yok”</p>
---	--	---------------------------------------	--

Çizelge.4.1. Araştırma Enstitüsünde çalışan yöneticiler ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tarımsal Araştırmalar Enstitüsündeki Kurumsal Kültür	Farklılık	18	<p>(By1) “Şuan içinde bulunduğumuz arazide yaklaşık bir milyon dönüme yakın bağ var ve bu bağ ülkenin çok stratejik ürünlerinden bir tanesi özellikle kuru üzümde açık ara Dünya ihracatında Dünya lideri olduğumuz bir ürün. Bu bizim aslında coğrafi olarak ve üründen dolayı en büyük artımız kurumsal olarak. Şuanda yıllar içerisinde ki kattığımız değerlerle birlikte 8 tane laboratuvarımız var ve hepsi uluslararası alt yapıya sahip. Onun dışında personel alt yapısı yine geçmişten örnek vereceğim yani buraya geldiğimde sanırım on üç ya da on dört araştırmacı çalışıyorduk. Şuanda otuz yakın personelimiz var ve bunları da işte akademik olarak desteklemeye çalışıyoruz. Yarıyı yarisından çoğu doktora seviyesinde arkadaşlarımız. Son beş yıl içerisinde yedi arkadaşımız üniversitelere gönderdik öğretim görevlisi olarak. Yani bunda da personel alt yapımızın iyiliğinden biraz bahsetmeye çalışıyorum çünkü buda kurumu güçlü kılan noktalardan. Son olarak kurumun gelişebilmesi için belirli bir fona ihtiyaç var. Az öncede söylediğim gibi araştırma pahalı bir iş ve direk sonucunu hemen elma, armut gibi bir gün sonra işte yüz TL verdim. Ertesi gün yüz elli TL’lik kazanç sağlayacağım gibi net olarak kısa sürede göremeyeceğin bir yapı araştırmalar çünkü zaten bitki en azından bizim çalıştığımız bitki ilk testten itibaren üç yıl zaten verim vermiyor yani yapacağınız bir uygulamayı verime yönelik bir uygulama ise dördüncü yıldan itibaren görüyorsunuz verim. O yüzden uzun soluklu bir iş olduğu için fon kaynağı gerekiyor bu fon kaynağı şimdiye kadar öyle çok aham şahım çok sıkıntı yaşamadığımız için aslında bizim kurumun artı yönlerinden birisi diyebilirim.</p> <p>(By2) “Biz burada ki en önemli özelliğimiz enstitüdeki genel olarak herkes söz sahibi demokrasi kültürünü şey yapamaya çalışıyoruz insanlara idare olarak yani diğer kurumları bilmiyorum ama kapımız açıktır hep bak görüyorsun şimdi kapı açık anket yapıyorum seninle. Gizli bir şey konuşmam ben burada konuştuğum her şey diğer arkadaşlarım tarafından duyulsun, duyulmasını isterim. Çok bazı kritik şeyler vardır onlar hariç tabi ki. İdareciler olarak onu aramızda paylaşırsız o ayrı. Böyle bir kültürümüz var yeniliklere açığız ve meyilliyiz ve öncü olmaya çalışırız mesela şuan lamba güneş enerjisinden yanıyor burada. Başka bir enstitüde yok şuanda bu. Uygulamasını hayata geçirdik ve artık enerji günümüzde çok önemli. Önemli olduğumuz gördüğümüz şeylerde yatırım yapmaya çalışıyoruz araştırma alt yapısını güçlendirmeye çalışıyoruz çok formal bir yer değiliz. Devletin sıkı kalıpları içerisinde değiliz yani. Bak bunları kayıt ediyorsun ama çok rahat bir şekilde ben bunları sana diyebiliyorum. Belki bunu sana kimse demez yani. Ama öyleyiz olanı söylüyorum sana durum bu bakış açısı davranış değil klasik bir devlet memuru şekillinde burası öyle yönetilemez olduğunu düşünüyoruz”.</p> <p>(My1) “İslah çalışmalarımız. Biz 1952 kurulan bir kuruluşuz. 1994 yılında enstitü olmuşuz. Uzun yıllar fidan üretmişiz. Meyvecilikle haşır neşir olan bir kurum olduğumuz için anında ıslah çalışması yapabiliyoruz. Son yıllarda baktık ki yetiştirme tekniği ile ilgili insanlar bilgileri internette çok daha kolay ulaşabiliyor ama ıslah çalışmaları öyle değil. Yaklaşık on beş, yirmi yıldır da ıslah çalışmalarına öncelik verdik. Meyvecilik alanında tekiz diyebilirim. Üniversiteler, Enstitüler bazına tekiz”.</p>
--	-----------	----	---

Çizelge 4.1. Araştırma Enstitüsünde çalışan yöneticiler ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tarımsal Araştırmalar Enstitüsündeki Kurumsal Kültür	Farklılık	18	<p>(Dy₁) “Hayvancılık da Türkiye’de yapılan büyük baş hayvancılıkta embriyo dondurma, embriyo transferi çalışmalarının ilk yapıldığı bir enstitü burası. Tek embriyo üretim merkezi bizim kurumumuzda. Yani burada yüksek vasıflı genetik kapasitesi hayvanlardan elde edilen embriyolar dondurulup dondurulduktan sonra da diğer taşıyıcı ineklere transfer yapılıyor. Onun dışında hayvancılıkla alakalı gen kaynakları koruma çalışmalarımız var. Aynı zamanda enstitü bünyemizde modern bitki ıslahı ve jenerasyon atılım merkezimiz var. Toplam iki bin beş yüz metre kare sera alanımız var bunun dört yüz metre karesi tam donanımlı iki bin yüz metre karesi de yarı donanımlı bir sera. İşte buralarda bir yılda bir den fazla jenerasyon almak suretiyle ıslah çalışmalarını kısıltmaya çalışıyoruz. Yine son yıllarda kurduğumuz speed breeding dediğimiz hızlı ıslah çalışmaları da var. Burada da kontrollü şartlarda bir yılda dört, beş jenerasyon alma imkanımız var. Yani bir çeşidi geliştirmenin süresi ortalama on üç, on beş yıldır. Dolayısıyla siz bir yılda dört jenerasyon alırsanız bu süre aşağı yukarı iki, üç yıl gibi bir süreye indirgemiş oluyorsunuz. Tabi bu bölge dolayısıyla bu tür çalışmalar için önemli avantaj. Dolayısıyla diğer enstitülerle ya da diğer bölge enstitüleriyle kıyasladığımızda bu bölgenin iklim avantajını kullanabildiğimizi söyleyebilirim.”</p> <p>(My₂) “Kurumumuz bizim ılıman iklim türleriyle ilgili çalışıyor. Hemen hemen Türkiye’deki şuanda bizim genel müdürlüğümüz içerisinde yürütülen projeleri özellikle kendi çalışma konusuyla ilgili % 50, % 60 civarında proje bizim kurumda yürütülüyor. Meyvecilikle ilgili ılıman iklim meyve türleri ile ilgili yön verici bir kurumda kurum. Özellikle ıslah çalışmalarıyla ilgili son yıllarda en çok kamuda yürütülen ıslah çalışması ve bu projelerden elde edilen materyal olarak kurum sahip. Çok sayıda şuan için yaklaşık kırk bin, elli bin civarında melez birey var enstitüde farklı türlerde çalışılan o yüzden bu yönüyle Tagem ’de bir ıslah enstitüsü olarak şuan için çok net bir şekilde görülen bir kurum. Bunun yanında özellikle depolama ile ilgili çok büyük yapmış olduğumuz çalışmalar var ve altyapı var. Özellikle kontrollü atmosfer depolar, dinamik atmosfer depolamalar konusunda bilgi üretiyoruz ve bu bilgiyi üreticilerle paylaşıyoruz. Buradan çıkan bilgiler üreticiler tarafından kullanılıyor. Yeni teknolojiler denenip uygulanıp üreticiler tarafından kullanılıyor. Bu şekilde çalışmalar var. Anaç geliştirmeye yönelik çalışmalarımız var. Yani kurum tamamen çiftçinin problemlerinin çözümüne yönelik, yeni bilgi üretmeye yönelik çalışıyor”.</p>
--	-----------	----	--

Çizelge.4.1. Araştırma Enstitüsünde çalışan yöneticiler ile ilgili kodlamalar (devamı)

TAGEM'in Mevcudiyeti	Finansal Kaynak (Fon)	6	<p>(Fy₁) “TAGEM Türkiye ‘de en büyük araştırma AR-GE kapasitesi olan bir kurum. Üniversitelerden daha fazla A-Ge yapıyor aslında. Mesela Üniversiteler % 46 oranındaysa Tagem ‘in %47 bu araştırma alt yapısı % olarak miktarı. Bu anlamda alt yapısı, destek miktarı üniversitelere göre bir projeyi yürütmek çok daha kolay Tagem ‘de yani şöyle finansal açıdan daha rahat destek daha rahat geliyor bir TÜBİTAK gibi değil. TÜBİTAK veriyorsunuz proje uzun süre geçmiyor yani bekliyorsunuz o anlamda TAGEM ‘in kurumsal yapı ve AR-GE alt yapısı ile AR-GE alanında TAGEM çok büyük çaplı bir kurum.”</p> <p>(Py₁) “TAGEM gerçekten çok potansiyeli olan bir kuruluş. Bir genel müdürlük. Gerçekten her şeyi var. Yani arazisi laboratuvarları bütün alt yapısı var ve bu çok büyük. Türkiye ‘nin şuanda belli bir noktaya gelmesinde AR-GE kökenli araştırmacılar yadsınamaz. Şuanda özel sektörde bir noktaya geldiyse de TAGEM sayesinde geldi. Havadan gelmedi yani o araştırmacılarda TAGEM ‘den çıkan Türkiye ‘yi bir noktaya getirdiler.”</p> <p>(Zy₁) “Bakanlığımızın aslında en önemli genel müdürlüğü olarak görüyorum. AR-GE yapısı ve büyük bir araştırma potansiyeli olarak TAGEM bakanlığın vizyonunu sürekli açan ileriye dönük olarak Türkiye ‘nin tarım politikasına, tarım hedeflerine hedef koyan genel müdürlüğü mensubu olmaktan öncelikle gurur duyuyorum”.</p> <p>(Dy₁) “TAGEM uzun yıllardır çalışmalarına devam ettiriyor. Tabi ki TAGEM bu 50 enstitünün çalışma alanlarını onların insan kaynaklarını, alt yapısını, planlamada desteklemede önemli bir role sahip. Önemli hizmetler önemli katkıları sunuyor. Bizde enstitü olarak gerçekten diğer enstitülere kıyasladığımızda insan kaynağı bakımından iyi bir yere sahibiz”.</p> <p>(Ky₁) “TAGEM büyük bir kuruluş. Türkiye ‘de tarımsal AR-GE kuruluşu. Büyük bir potansiyeli var. Doğru yönlendirilirse çok güzel, çok büyük işler çıkabilir. Ama yani bir mutfak gibi düşünün aşçı iyiyse çok güzel yemekler çıkartabilir. Aşçı kötüyse ne kadar iyi malzeme verirseniz verin yemekler kötü çıkar. AR-GE konularında bence en önemli konu istikrardır. Mesela ben geldiğimden beri sanırım 4. Genel müdürüm. Ortalama 3 yıla 1 genel müdür düşmüş. Bence istikrarlı olması lazım. Ben 13 yıldır buradayım. 13 yılda tek genel müdürle çalışmam gerekiyordu. İstikrarın olması için”.</p>
----------------------	-----------------------	---	--

Çizelge 4.1. Araştırma Enstitüsünde çalışan yöneticiler ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
TAGEM'in Mevcudiyeti	Kendini geliştirme	3	<p>(Ky1) “Dolayısıyla niteliğin, liyakatin olduğu yerde gelişme ve başarı muhakkak olacaktır. TAGEM bu yönüyle potansiyeli çok yüksek. Bu benim içinde geçerli ben liyakatsizsem beni almaları gerekiyor. Ben benden öncekinden bir adım öne götürememişsem benim görevden alınmam lazım. Çünkü memleketin kaybetmeye zamanı yok. Ve çalışanın da istikrarlı bir şekilde çalışmaya devam etmesi lazım. Sanırım memlekette ki en büyük sorun istikrarın olmaması, bu bize de yansıyor yani. Buraya gönderilen insanları araştırmayı bilen, araştırmadan anlayan ve içinde ışık olan insanların gelmesi lazım. İşte ben ziraat fakültesini bitirdim. Bir işim olsun da işte ne olursa olsun işte enstitüye de geleyim bu bize bir şey katmaz. Gerçekten araştırmacı olanların gelmesi lazım. 70 araştırmacı var. 70 araştırmacı yerine 17 tanede olsa bana yeter yani. Ama kalifiye olursa tabii yeter”.</p> <p>(Uy1) “ Onun dışında bakanlık bunu aslında çok iyi olumlu düşünüp yapıyor şimdi yls programından haberiniz var mı? Bilmiyorum. Şimdi bizden yls ile gidip gelen arkadaşlar var. Yurt dışına gittiler devlet bunlara 300-400 bin \$ harcadı. Amerika’da, Avustralya’da, İngiltere’de eğitimlerini aldılar geldiler. Direkt gelip işe başladılar. Proje yapın diyoruz hani uğraşıyorlar ediyorlar ya da hiç uğraşmıyorlar. Öyle söyleyeyim bir zorunluluk gibi bir şey yok. Aslında bizim şuan TAGEM’de performans yönetmeliği de var. Ürettiği yayın, yaptığı proje, dili, akademi unvanı bunların hepsine bir puan veriyor ama çok doğrudan bir bağlayıcılığı yok”.</p> <p>(By1) “Daha dün ya da önceki gün 2 çeşidimiz daha tescilden geçti. Daha önce 19 tane çeşidimiz oldu şuan tescilden. Yani bizim kendi melezleme ıslahı ile elde ettiğimiz çeşitlerin tescilleri gerçekleşti. Şuan da bu çeşit bazında ki tescilimizdi. Birde alternatif ürünler çalışıyoruz biz. Gıda bölümümüz onunla çalışıyor. Orada şuan da 2 ürünümüz patent aşamasında hala, devam ediyor. Ülkesel patenti bitti uluslararası patenti devam edecek sanırım o aşamada sonra projelerimiz değerlendirilirken beraber tartışıyoruz, sonuçlarını da beraber tartışıyoruz, ilk teklif ederken de beraber tartışıyoruz. Birçok hemen hemen bütün teklif ettiğimiz tüm kurumlar için geçerli bu söylediğim. Onun dışında İl, İlçe müdürlükleri bizim en büyük paydaşlarımız. Aynı bakanlık personeliyiz. Dilimiz ortak yani birbirimizden anlıyoruz. Bulduğumuz bilgiyi yayma konusunda onlardan çok yüksek miktarda faydalanıyoruz. Onun dışında STK’lar, borsalar, Ziraat odaları ve ihracatçılar giriyor. Yani biz tek konu çalıştığımız için bağ çalışıyoruz. Yani, bizim yaptığımız gibi uluslararası bizim konumuzda çalışan birçok araştırmacı var. Bu araştırmacıların elde ettiği sonuçları literatüre veriyorlar bizde oradan takip ediyoruz. Bizde aynısını yapıyoruz onlarda bizden takip ediyorlar. Yani ortak bir bilgi havuzu bu yönde yani makale yayın yönüyle zaten böyle bir havuz var. Onun dışında uluslararası sempozyumlar, kongreler oluyor. Ülkemizdekilere ağırlıklı katılıyoruz. Yurt dışındakilere de bakanlığımızın izin verdiği düzeyde katılmaya çalışıyoruz. Ya da fuarlara diyebilirim. Direkt diyalogda olduğumuz bazı uluslararası akademisyenler, araştırmacılar da var. Onlarla da irtibata geçebiliyoruz. Şuan mailleşme sanal ortam, zom toplantılarıyla bu şekilde devam ediyor”.</p>

Çizelge 4.1. Araştırma Enstitüsünde çalışan yöneticiler ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
TAGEM'in Mevcudiyeti	İtibar /Saygınlık	5	<p>(Ay₁) “TAGEM, belki çok fazla hani tanınmıyor ama TAGEM Türkiye'nin en büyük araştırma kuruluşu. TÜBİTAK' dan bile büyük bir kuruluş. TAGEM yaptığını incellerseniz bu ülke tarımı için çok büyük yenilikler yapmış bir kurum geneline baktığın zaman.”</p> <p>(Fy₁) “Tabi saygınlıkta yapılan çalışmalarla ortaya çıkıyor aslında. Enstitünün saygınlığı, kendini kabul ettirmesi dışardan görüntüsü tamamen yapılan çalışmalara ve aktivitelere bağlı değilim”.</p> <p>(Py₁) “TAGEM bir marka artık buradaki çalışanlar buradan çıkan insanlar özel sektörde çalışıyor veya kendi firmasını kuruyor ve çoğu yine TAGEM' den gitmiş oluyor”.</p> <p>(By₁) “Şimdi bizim yaptığımız iş bir itibar işi değil yani sondan başladım ben. Yani bir itibar elde edeyim ben burada popüler olayım gerek kişisel gerek kurumsal gerek genel müdürlük nezdinde konuşuyorum. Yani bunu yapacağınız yer TAGEM değil. Bunu belki kişisel olarak kendinizde işte bir şeyi başarmayı hedefleyip başarmak kişisel olarak bir tatmin sağlasa bile hani bunu ülke nezdinde çok popüler olacaksın işte benim ismimle çeşitler nerelere gidecek öyle bile olsa yine çok popüler olmazsın çünkü o bir tek araştırmacının değil kurumun, kurumunda olmasa genel müdürlüğün faaliyetidir”.</p>

Kaynak: Yazar tarafından düzenlenmiştir.

Tarımsal araştırma organizasyonları içerisinde yer alan kurum ve kuruluşların her birinin farklı görev ve etkinlikleri vardır. Ancak, gerek araştırmaya ayırdıkları bütçeleri gerekse sahip oldukları araştırmacı sayıları yönünden Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Üniversiteler önemli bir ağırlığa sahiptir. Temel ve stratejik araştırmalarda etkili olan üniversiteler çiftçilik sistemlerini araştırma ve geliştirme, katılımcı kırsal kalkınma, eylem-araştırması gibi yeni yaklaşımları ve yöntemleri Türkiye’de uygulamakta ve yaygınlaşmalarına rehberlik etmektedirler (Subaşı ve Ören, 2013). Çalışmada her kuruluşun farklı görevlerinden bahsedilirken araştırmada benzer görüşlerle desteklenmiştir.

“Biz bölge araştırma enstitüyüz. Çok disiplinli çalışıyoruz. Bazı araştırma enstitülerinde sadece tek bir ürün ya da birkaç ürün çalışılırken bizde hayvancılık hariç tüm ürünler çalışıyor. O anlamda çok ciddi laboratuvar alt yapımız var. Bunlarda bir AR-GE için olmazsa olmazlar o anlamda kurum öne çıkıyor diyebilirim” (Ay₁).

Üniversiteler tarımsal araştırma ve yayım çalışmalarında itici güç olarak kırsal ve tarımsal gelişmeye destek olmaktadır. Bu kuruluşlar arasında güçlü bir işbirliğinden söz etmek güçtür. Ancak yine de bugüne kadar temel ve uygulamalı tarım alanlarında çok önemli araştırmalar gerçekleştirilmiş ve tarımın gelişmesine önemli katkılarda bulunulmuştur. Ancak değişen koşullar ve yeni ihtiyaçların ortaya çıkması tarımsal araştırma organizasyonlarının da bu paralelde de çalışmalarını gerekli kılmaktadır (Subaşı ve Ören, 2013). Çalışmada işbirliği yapmanın gerekliliği vurgulanırken araştırmada işbirliği ile yapılan projelere değinilmiştir.

“Tüm araştırma enstitüleri ile var. Üniversiteler, bazen belediyelerle de ortak projelerimiz oluyor” (Cy₁).

“Üniversitelerle, belediyelerle, tarımsal alanda faaliyet gösteren özel sektörlerle, sivil toplum kuruluşlarıyla, yani tarıma dair kim varsa hangi paydaşlar varsa hepsiyle iş birliği kurmaya çalışıyoruz” (Dy₁).

“Üniversitelerle yoğun bir iş birliğimiz var. Daha çok Akdeniz üniversitesi ama değişik üniversitelerle de iş birliği yapıyoruz. Özel sektör ciddi anlamda burada iş birliği var. Tabi Antalya tarımın başkenti çok fazla tarım ile ilgili kuruluş var. Bunlarda zaman zaman belki biz talep ediyoruz, zaman zaman onlardan talep geliyor ciddi bir şekilde iş birliği çalışmalarımız var” (Ay₁).

Türkiye’de devlet kurumları, mali ve mali olmayan şirketler, üniversiteler ve diğer kuruluşlar tarafından yapılan tarımsal AR-GE harcamaları, 2003 yılından itibaren artarak devam etmektedir. Türkiye, dünya tarım ve hayvancılık pazarında önemli bir paya sahip olmasına rağmen, yapılan AR-GE harcamaları istenilen düzeyde değildir. Bu bağlamda,

Türkiye tarım sektörünün sürdürülebilir bir büyümeyi devam ettirmesi ve uluslararası düzeyde rekabet gücünü koruyabilmesi için AR-GE harcamalarının artarak devam etmesi gerekmektedir. Artan AR-GE harcamaları, tarım sektöründe verimlilik artışı sağlayacak ve ekonomik büyümeye önemli katkı sağlayacaktır (Pakdemirli, 2019) Araştırmada olduğu gibi çalışmada da AR-GE harcamalarının projeler için önemi ortaya koymaktadır.

“Bizim farklı yönlerden gelen kaynaklarımız var. Bir bakanlığımızın bize ayırmış olduğu bütçeden aldığımız kaynaklar var. İki yine TÜBİTAK projeleriyle ilgili almış olduğumuz kaynaklar var. Bu ajanslardan almış olduğumuz kaynaklar var. Bunların hepsine de ayrı ayrı projeler yaparak oralardan destek görürse projemiz ilerliyor” (My₂).

“TAGEM büyük bir kuruluş. Türkiye’de tarımsal AR-GE kuruluşu. Büyük bir potansiyeli var. Doğru yönlendirilirse çok güzel, çok büyük işler çıkabilir. Ama yani bir mutfak gibi düşünün aşçı iyiyse çok güzel yemekler çıkartabilir. Aşçı kötüyse ne kadar iyi malzeme verirsiniz verin yemekler kötü çıkar. AR-GE konularında bence en önemli konu istikrardır” (Ky₁).

“Şimdi TAGEM Türkiye ‘de en büyük araştırma AR-GE kapasitesi olan bir kurum. Üniversitelerden daha fazla AR-GE yapıyor aslında. Mesela Üniversiteler % 46 oranındaysa TAGEM ‘in %47 bu araştırma alt yapısı % olarak miktarı. TÜBİTAK veriyorsunuz proje uzun süre geçmiyor yani bekliyorsunuz o anlamda TAGEM ‘in kurumsal yapı ve AR-GE alt yapısı ile AR-GE alanında TAGEM çok büyük çaplı bir kurum. Kendi kurumuma gelecek olursam incir konusunda tek yetkili kurum. Hatta Dünya’da İncir araştırmasıyla ilgili enstitü olarak araştırma yapan tek kurum” (Fy₁).

“Kapsamımız çok geniş, faaliyet alanımız çok geniş, kurumsal imkânlarımızın kapasitesi çok geniş dolayısıyla TAGEM olarak TAGEM Tarım Bakanlığının AR-GE yüzü dolayısıyla bizde araştırma gerçekten öncelikli. Öncelikli bir araştırma varsa TAGEM mutlaka onun içinde olmayı tercih ediyor diyebiliriz” (Fy₂).

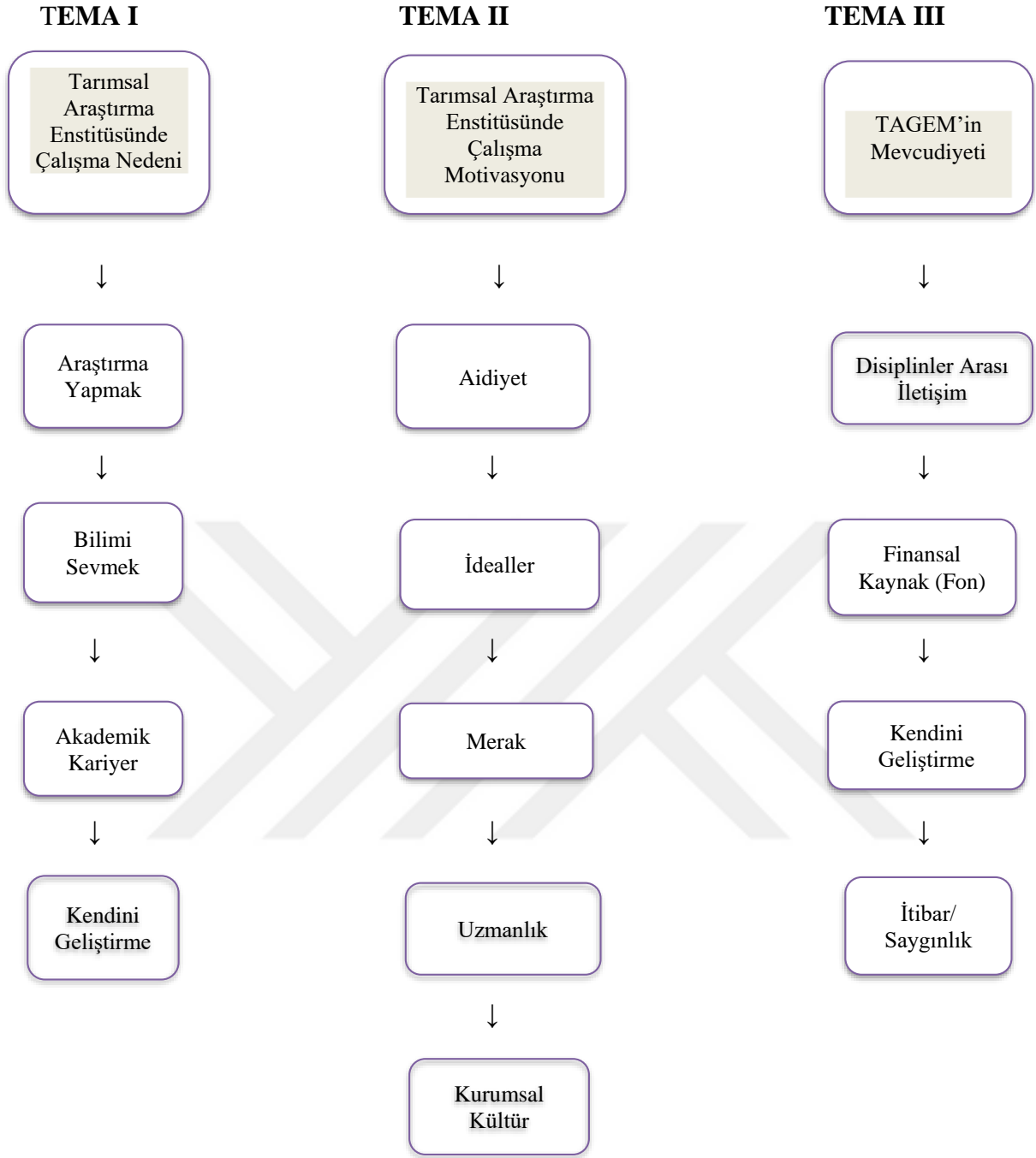
Araştırmanın dayandığı tarımsal araştırma enstitü ve istasyonları (Enstitü) Bakanlığın stratejik plan ve hedefleri ayrıca TAGEM tarafından hazırlanan Master plan öncelikleri doğrultusunda, ulusal ve bölgesel düzeyde kendilerine konu olarak verilen genel ve özel görev alanlarında temel ve uygulamalı araştırma yapmakla görevlidirler. Kurumlar faaliyet alanlarına göre farklı şehir ve bölgelerde faaliyet göstermektedir (Özdemir, 2018). Çalışmada da belirtildiği gibi Enstitülerde görev konularına göre ayrı ayrı faaliyet göstermektedir.

“Şimdi biz 5 tane bölge araştırma enstitülerinden biriyiz. Hani büyüklüğümüz 17 birim olarak çalışmamız diğer enstitülerinden ayırıyor. Birde en önemli hani göz bebeği dediğimiz bitki genetik kaynakları gen bankası enstitümüzde bulunuyor. Türkiye’de ilk kurulan aslen Ankara’da yedeği kurulan bizi diğer araştırma enstitülerinden ayıran en önemli özelliğimiz” (Ty₁).

“Bizim kurumumuzun en önemli özelliği birde eğitim ayağının olması. Hem toprak ve su kaynakları ile ilgili araştırmalar yapıyoruz ayrıca aynı zamanda hem yerel personele Türkiye’deki personele ve yerel üreticilere eğitim veriyoruz çalışma konularımız hakkında. Hem de bizden daha az gelişmiş Kuzey Afrika, Balkanlar, Orta Doğu, Orta Asya Ülkelerine kendi tecrübelerimizi paylaşıp onlarla da nasıl bir iş birliği yapabiliriz diye yılda 8-10 tane eğitim çeşitli tarımsal konularda eğitimler düzenliyoruz. Herhalde bu eğitim ayağı bizi, diğer enst. Ayıran bir özelliğimizdir diye düşünüyorum” (Uy₁).

4.2. Araştırma Enstitülerinde Çalışan Araştırmacı ile Yapılan Görüşmelerin Sınıflandırılması

Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü, Ege Tarımsal Araştırma enstitüsü, Zeytincilik Araştırma Enstitüsü, Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü, Pamuk Araştırma Enstitüsü, İncir Araştırma Enstitüsü, Bağcılık Araştırma Enstitüsü ve Akdeniz Bölgesi’nde bulunan Araştırma Enstitüleri, Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü çalışan, Meyvecilik Araştırma, Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü, Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Enstitülerinde çalışan araştırmacılar (Doçent, Doktora, Yüksek Lisans) ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen kodlamalar Şekil 4.2. ve Çizelge 4.2’da gösterilmiştir. Araştırma enstitülerinde çalışan araştırmacılar (Doçent, Doktora, Yüksek Lisans) yönetilen sorulara alınan cevaplara göre enstitüde çalışma nedenleri, motivasyon kaynakları, enstitünün kurum kültürü, diğer enstitülerden ayıran özellikleri, TAGEM ve kendi enstitülerinin rolleri, öneri ve görüşleri alınmıştır. Araştırmada üç tema altında ve 13 kod oluşturulmuştur. Önemli bulunan 13 kod, Araştırma yapmak, Bilimi sevmek, Akademik kariyer, Kendini geliştirmek, Aidiyet, İdealler, Merak, Uzmanlık, Kurumsal kültür, Disiplinler arası iletişim, Finansal kaynak (Fon), Kendini geliştirme, İtibar/Saygınlık olarak sıralanmıştır ve gösterilmiştir.

Şekil 4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili ana tema ve kodlamalar

Bu bölümde yöneticilerin düşünceleri ile ilgili bulgular ve tartışma Çizelge 4.2’da düzenlenmiştir.

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
Araştırma Enstitüsünde Çalışma Nedeni	Araştırma Yapmak	22	<p>(B₄) “Araştırmacı olmayı eskiden beri istiyordum. Daha spesifik daha özgün çalışmalar yapabilmek gerçi diğer hizmetlerde kendine özel bazı avantajlı yönleri var insanlara. Kırsal alanda ki çalışanlara, topluma faydalı olmalı açısından”</p> <p>(Z₃) “Bölümümle ilgili olduğu için. Eğitimini almış olduğum branşla ilgili araştırma imkânı sağladığı için”</p> <p>(D₂) “Yaptığım özel sektör çalışmalarıyla diğer geldiğim yatırımcı olan kamu kuruluşundan sonra standart bir memuriyet hayatı devam ettirmek istemedim. Akademik ve bilimsel çalışmalar yapmak istediğim için araştırma enstitüsünü tercih ettim”</p> <p>(C₃) “Araştırma yapabildiğim için”</p> <p>(K₂) “Öncelikle araştırma enst. ile ilgili ilçe müdürlükleri ilgili bariz farklar var. İl ilçe müdürlüklerinde daha ziyade biraz daha rutin evrak işlerine dönülmüş durumda artık. Ancak araştırma enstitüsünde. Biraz daha tarım tekniğinin konuşulduğu, tarım teknikleri uygulamaları alanların gerçekleştiği tabi rica etse mutfağa olan bir bölüm. Gerçek anlamda mühendislik faaliyetlerimizin yapabildiğimiz kurumlar buralar”</p> <p>(A₄) “Akademik olarak devam ettiğimiz için ve araştırmacı olduğumuz için birazda araştırmacı ruhu olduğu için akademisyen olmazsa olmuyor. Dolayısıyla da burasıda bir tarım bakanlığına da bağlı resmi bir kurum. Hem de araştırmaya olanak veren hem de kendimizi akademik olarak da gelişmemizi destekleyen bir kurum, müdüriyet olarak da. Dolayısıyla da bu kurumda olmak avantajlı”</p> <p>(T₅) “Aslında işin mutfağında olmak. İşin araştırma kısmında olmayı seviyorum. Meraklı bir insanım ve bir şeylere merhem olabilmeyi seviyorum o yüzden araştırma enstitüsündeyim”</p> <p>(P₃) “Araştırma enstitüsünün ülke ekonomisine katkısının yüksek olması, çalışma alanlarının farklı olması ve bu işe olan merakımdan dolayı araştırmacı yapımdan dolayı araştırma enstitüleri daha cazip geliyor”</p> <p>(P₄) “Benim yüksek lisansım vardı. İngilizce de var. Kendimi geliştirmek için buraya tercih ettim. Araştırma yapabilmek için”</p> <p>(F₆) “Taşdığım ünvanın hakkını vermek için. Yani gerçekten mühendislik yapmak için. Çünkü maalesef İl Tarımlarda evrak memurluğu yaptırıyorlardı bize yani bizim işimiz orada sadece Çks dosyası girmek, faturalarla uğraşmak vs. ben bunun bir mühendislik olduğuna inanmadım ve hayatıma böyle devam ettirmek istemedim meslek hayatıma. Çünkü köreliyordum. Yani aldığımız eğitimde bunu hak ettiğimi düşünmediğim için araştırma enstitüsüne gelmek istedim”</p> <p>(F₇) “Bu çok eskiden beri olan bir şeydi yani çocukluğumdan beri olan bir şeydi, bilim seven biriyim işte bilim teknik dergileri falan biriktiren biriyim öyle bir şeyim vardı. Üniversite başlarken de hedefim AR-GE odaklı çalışabilmeyi ya Üniversitede kalmak istiyordum ki hep hedefim buydu. Üniversite bittikten sonra özellikle bu TAGEM 'de bireysel çalışmaların Üniversiteye göre daha kolay yapılabildiğini gördüm”</p>

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
			(O ₃) “Zaten araştırma kökenli olduğum için, üniversiteden geldiğim için daha önceden de kamu kurumu olarak buraya gelmeyi tercih ettim. Bunun sürdürülebilirliğini sağlamak için buraya geldim. İl veya ilçe müdürlüğüne gitmektense araştırma ortamının devamını sağlanması anlamında geldim buraya”
Araştırma Enstitüsünde Çalışma Nedeni	Bilimi sevmek	11	<p>(B₈) “Araştırmayı seven biriyim. Karakter ve kişilik olarak kendimi daha yatkın görüyorum. 2. Tercih sebebim bağıcılık olması. Üzüm seviyorum. Asmayı seviyorum. Bilimsel araştırmalar yapıyor olmak”</p> <p>(Z₄) “Aslında hedeflerimden biriydi. Çok istiyordum çünkü burada staj yaptım daha önce. Dolayısıyla yapısını çok beğeniyordum”</p> <p>(M₄) “Araştırma yapmayı ve bilimsel olarak çalışmayı gerçekten çok seviyorum, Bana daha çok şey kattığını düşünüyorum. Enstitüde olmak bir şekilde olmak bir şekilde farklı ayrıcalıklı yani sadece bilimsel olarak değil bu bilimselliği pratik anlamda da üreticilere sunmak değerli ve güzel. Bundan da zevk alıyorum”</p> <p>(A₅) “Araştırma görevlisiyken bilimi çok sevdim açıkçası ve devam etmem gerektiğini düşündüm. Teşkilatta değil de burada çalışmak istedim hep”</p> <p>(A₆) “Ben daha önce ilçe müdürlüğünde çalıştım. Kendi branşım bazında konuşayım. İl müdürlüğünü bir tık tenzih ederek konuşayım ama ilçe müdürlüğünde çok fazla mesleğiniz ile ilgili tatmin sağlayamıyorsunuz. O nedenle hani biraz kendimle yarışmak için diyeyim. Kendimi bir tık daha zorlamak için mesleki tatmin için istedim açıkçası”</p> <p>(T₂) “Bence benim sektörümü en iyi temsil eden yer. Mesleğimi tam anlamıyla yapabildiğim yer”</p> <p>(T₃) “Araştırma yapmayı sevdiğim için. Yeniliklere açık olduğum için. Mesleğimle ilgili daha farklı merak ettiğim konuları burada çözebileceğime inandığım için burada çalışıyorum”</p> <p>(F₄) “Çünkü AR-GE’yi çok seviyorum. Bunun dışında sonuçta yüksek lisans yaptım bunun üzerine doktora başladım. Bu araştırma biraz kültür işi yani oraya bir kere gönül verdin mi çıkamıyorsun diye düşünüyorum”</p> <p>(F₅) “Araştırmayı seviyorum. Araştırmaları da üniversitelerin devlete bağlı kamu kurumu araştırma yapan üniversiteleri düşündüğüm için öyle bir idealim vardı. Sonra üniversiteden geçişte Tarım il ilçe müdürlüğünü hiç düşünemedim çünkü bürokrasiyi sevedim. Çevre Müdürlüğünde bunu yaşadım. Benim yapmak istediğim şey o değildi ve orada bunu gördüm ve araştırma enstitüsüne geçtim”</p>

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
Araştırma Enstitüsünde Çalışma Nedeni	Akademik Kariyer	9	<p>(Z₂) “Akademik kariyer düşünüyordum. Üniversitede İngilizce ve Alesi sağladım. Olmadı araştırma enstitüleri de paralelinde çalıştığı için ondan burayı tercih ettim”</p> <p>(D₄) “Asistanlık kadroları doktora bitiminde bitiyor. Kadro alamıyorsunuz o yüzden doktora bitmeden tarım bakanlığına yatay geçiş yaptım. Bunu tercih etme sebepim ise mesleğimi en iyi nerede icra edebileceğim, araştırmalar ve akademik kariyerime devam edebileceğim bir yer olarak gördüğüm için mutlaka araştırma enstitüsü olmasını istedim”</p> <p>(C₄) “Çünkü burada kendimi daha geliştireceğimi düşünüyorum. Akademik anlamda”</p> <p>(K₄) “Okurken hedefim hani bir şekilde yönüm belli olmuştu, Bir akademik yönde ilerlemeyi düşünüyordum. Üniversite olmayınca o zaman bakanlığa geçiş yaparken de ben aslında araştırma mensubu istemiştim”</p> <p>(P₄) “Benim yüksek lisansım vardı. İngilizce de var. Akademik olarak kendimi geliştirmek için buraya tercih ettim”</p> <p>(F₄) “Sonuçta yüksek lisans yaptım bunun üzerine doktora başladım. Bu araştırma biraz kültür işi yani oraya bir kere gönül verdin mi çıkamıyorsun diye düşünüyorum ve ben daha önce il ilçe müdürlüklerinde hiç çalışmadım. Şansında var gidebilme ama hiçbir zaman tercih etmedim orayı düşünmüyorum ve yapabileceğimi de sanmıyorum”</p> <p>(A₃) “Normalde lisansı bitirdikten sonra yüksek lisansa başladık ona da başladıktan sonra doktora programı yoktu. Akdeniz üniversitesinde bunun üzerine de bakanlığa geçiş yaptık. En iyi çalışabileceğimiz yer araştırma enst.”.</p> <p>(M₄) “Zaten hedefimde bilimsel olarak ilerlemektir. Üniversite asistan olarak çalışmak başladım yani akademik kariyer yapmaktı. Buda tabi ki enstitülerde AR-GE departmanı var. Bana daha çok şey kattığını düşünüyorum. Enstitüde olmak bir şekilde olmak bir şekilde farklı ayrıcalıklı yani sadece bilimsel olarak değil bu bilimselliği pratik anlamda da üreticilere sunmak değerli ve güzel. Bundan da zevk alıyorum. O sebeple de burada çalışmayı sürdürüyorum”.</p> <p>(F₆) “Maalesef İl Tarımlarda evrak memurluğu yaptırıyorlardı bize yani bizim işimiz orada sadece Çks dosyası girmek, faturalarla uğraşmak vs. ben bunun bir mühendislik olduğuna inanmadım ve hayatıma böyle devam ettirmek istemedim meslek hayatıma. Çünkü köreliyordum. Yani aldığımız eğitimde bunu hak ettiğimi düşünmediğim için araştırma enstitüsüne gelmek istedim”.</p>

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
Araştırma Enstitüsünde Çalışma Nedeni	Kendini Geliştirmek	10	<p>(B₃) “Aslında araştırmacı olmak gibi bir niyetim yoktu. Öncelikle ailemin evimin yanında gelmek için tercih etmişim Bir nedenim buydu ama şimdi seviyorum tabi ki. Özellikle ben hani araştırmacı olayım diye bir hani fikirle yola çıkmadım. Koşullar bu şekilde gelişti”</p> <p>(T₃) “Mesleğimle ilgili daha farklı merak ettiğim konuları burada çözebileceğime inandığım için burada çalışıyorum”.</p> <p>(D₃) “Çünkü üniversitede kadro sıkıntısı vardı. O yüzden geçiş yaptım”</p> <p>(K₃) “Şimdi biz o zaman, tarım bakanlığında kura çektiğimiz zaman ben tesadüfen araştırmayı çektim. Yani herhangi bir tercih nedenim yoktu ama o zaman daha yeni mezunduk araştırma ya da tarım teşkilatının, taşra teşkilatının şeyini bilmiyorduk farkının”</p> <p>(P₂) “Daha gerçekçi somut bir şeyler ortaya koyabilmek için”</p> <p>(O₄) “İlk gelişim şans eseri oldu ama daha sonra araştırmanın içinde olmayı daha çok sevdim”</p> <p>(U₄) “Çünkü hem kendimi geliştiriyor, kendimi güncelleme imkânım çok fazla burada. Elde edilen sonuçları da daha büyük bir kitleye yaymış oluyoruz. Bunlar çiftçiler gibi, çiftçi danışmanları gibi. Ya da farklı platformlarda bilgileri sunarak elde ettiğimiz kişiye kalmıyor, kuruma kalmıyor yayılım sağlıyor belki de çok kişiye dokunmuş yapmak için”</p> <p>(F₄) “Güncel konuları çok takip etmeye çalışıyoruz. Kendi bölümümüz açısından. Yeni gündem konuları ne ise kendi çalışma alanımdan ne ise onu takip etmeye çalışıyoruz. Güncel kaynak taraması yapıyoruz. Doktora yaptığımız için bir şekilde Üniversitelerle bağımız devam ediyor. Üniversitelerde ki hocalarla sürekli kontak haliniz. Bu şekilde gelişim halindeyiz ve tabi ki bir taraftan da İngilizceyi de asla bırakmıyoruz devam ettirmeye çalışıyoruz”.</p> <p>(A₄) “Kendimdeki eksiklikleri görerek bunları onarmaya çalışarak çünkü insanın en yarışması gereken kişi kendidir. Ancak öyle başarıya ulaşabilir. Devamlı kendinle yarışacaksın. Başkaları değil hiçbir zaman. Ancak kendinle yarışsan eksikliklerini görür ve tamamlayabilirsin”.</p> <p>(C₃) “Yani hepiniz uzmanlığımızı yaptığımız gibi yeni projeler verdiğimiz için yeni olan şeylerle ilgili geliştirme konusunda mesela sürekli olarak bir yeni cihaz çıkıyor, yeni bir yöntem çıkıyor. Bununla ilgili kurslara, eğitimlere katılıyoruz. Hani sadece makale okumakla olmuyor böyle şeyler. Firmalardan destek alıyoruz. Üniversite hocalarımızdan destek alıyoruz. Hocam bunu yapamıyoruz. Bize destek olur musunuz diyoruz. İyi niyetli hocalarımız sağ olsun bize yardımcı oluyor. Burada olmayan cihazlarla, burada olmayan malzemelerle ilgili ya da bu konuda bir bilgisi olan kişilere ulaşmayla ilgili yardımcı oluyorlar. Mesela bize sekans cihazımız yok. Hocam merkez müdürü olduğunda sekans cihazını tamir ettirdi. Konu uzmanı olan bir arkadaşı da başına koydu. Bize direkt bunu baştan sona öğretti. Onda olduğu gibi”.</p>

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
Araştırma Enstitüsünde Çalışma Motivasyonu	Aidiyet	12	<p>(U4) “İşimi sevmek”</p> <p>(O2) “Araştırma enstitüsüne ilk başladığımda işi sevdiğimi anladım. Daha sonra bu işe devam etmeye karar verdim. Zevkli bir iş olduğuna ve ülke çıkarları için daha iyi çalışmanın iyi olacağını düşündüm”</p> <p>(B3) “Araştırmacı ruhu artık içimize işlemiş durumda yani her şekilde hem sipariş üzerine de oluyor ya da kendimizde araştırmalarımızı yapıyoruz. Bu artık ruhumuza işlemiş gibi bir şey yani bu motivasyon bak zaten buradan ayrılmamızdan belli hala kovsalardı gitmeyeceğiz gibi”</p> <p>(A3) “Biz araştırmacılar zaten bir projeyi ele alıp onu bitirmesi o büyük bir haz veriyor zaten insana. Herhangi bir araştırma konusu özellikle enst. İlgili konularda bir proje yapıp bu projenin ilgili yerlerden destek almasını sağlayıp ondan sonrada o proje üzerinde çalışıp sonuç raporunu yazmak araştırmacıların en önemli mutluluk kaynağı diyebilirim”</p> <p>(A4) “Hem araştırma enst. Olmamız istediğimiz bir işte çalışmak bizim için en büyük motivasyon, bu işi sevmemiz motivasyon kaynağı. Araştırmayı seviyoruz, geliştirmeyi seviyoruz. Yeni bir şeyler edinmeyi seviyoruz. Yaparken bir taraftan öğrenmek en güzeli de bunu aktarabiliyorsak en güzeli bu”</p> <p>(B7) “İ.sı bu benim kişisel içsel gelen bir şey. Burada motivasyon araştırmayı seven bu işi sevmem”</p> <p>(A5) “Bu işleri sevmek. Bu işler sevmeyince olmuyor. Bir yerde yayınınızın çıktığını görmek, insanın hoşuna gidiyor. Mesleki bir haz veriyor”</p> <p>(M5) “Seviyorum yaptığım işi. Kurumumu seviyorum. Ürettiğim bilgi eğer sahada daha fazla yer bulsa tabi ki motivasyon daha da artacaktır”</p> <p>(D4) “Aslında sadece burası ile alakalı bir durum değil. Çalışma motivasyonu biraz kişiden olacak ve gittiğin kurumu sevmekten geçiyor, mesleği sevmekten geçiyor”</p> <p>(F7) “Benim kendi şahsi olarak ben çok araştırma seviyorum çok yani. Yeni bir şeyler öğrenebilmek, işte makalede ne yapılmış birde çalıştığım alanı çok seviyorum. Çok çok severek çalıştığım bir alan. Benim gibi şuan mesela ben doku kültürçüyüm yaptığım iş değil benim için onun için burada 5’den sonra işe kalmışım, gece 12’de laboratuvara girmişim, sabah 4’de gelmişim bu benim için hiç şey değil bir iş olarak görmediğim için hep motive durumdayım. Burada tabi ki mesela kurum içerisinde sıkıntılar yaşıyoruz, ne bileyim bireysel bir sürü şeyler yaşıyoruz ama işimi çok sevdiğim için bu sıkıntıları yaşamaya devam ederken bu bir tarafa ya dur ya işim başka bir şey deyip o benim için işimi çok sevmem büyük bir motivasyon. Çalıştığım alanı çok sevme”</p>

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
Araştırma Enstitüsünde Çalışma Motivasyonu	İdealler	26	<p>(T₃) “Kendi isteğimiz yani kendi kendinizi motive etmek durumundasınız böyle çalışmalarda çünkü alanınızla ilgili neler eksik, neler yapabilirsiniz ve siz yetkinliğiniz arttıkça sorumluluğumuz artıyor ve bu sorumluluğun gereği olarak da karşınıza çıkan şeylerde bir şeyleri yapabileceğinize inanıyorsunuz ve bunu yapabilirim sorumluluğunu taşıyorum açıkçası”</p> <p>(Z₂) “İçten gelen bir istek olmayınca araştırma, üniversitede de aynı şekilde dışardan herhangi bir motivasyon ya da teşvik yapılacak bir şey değil. İnsan kendisi istemesi lazım”</p> <p>(Z₃) “Bu tamamen kişisel. Yani kendini nerede görmek istediğinle alakalı zaten. Kişisel hırslarla alakalı diyelim”</p> <p>(P₃) “Kendim. Başarılı olmak motive ediyor insanı”</p> <p>(P₄) “Kendi içinden geliyor insanın yoksa daha önce ilçe tarımda çalıştığım için evrak işi yapıyorduk o işler çok basit işler bir mühendisin yapacağı işler olmadığı için kendimi geliştirmek için. Enstitüler bu açıdan iyi imkân veriyor”</p> <p>(F₄) “Benim kişisel bu yani kurumla falan alakası yok ya da bakanlıkla alakası yok. Ben araştırmayı sevdiğim için. Kendi motivasyonumu kendim yaratıyorum”</p> <p>(F₆) “İdeallerim diyebilirim. Şöyle ki ben tarımın milli güvenlik meselesi olduğunu düşünüyorum. Var olan sorunları çözmek istiyorum. Bu adımda projeler yapmak istiyorum”</p> <p>(B₄) “Ben insanların kendi iç motivasyon gücüne inanıyorum. Tabi kurumun desteklemesi kurumun imkânları da çok önemli ama birincisi kişinin görüşleri, düşünceleri çok önemli. Bir ikincisi de kurumsal imkânlar, olanaklar çok önemli. Bu şekilde yani araştırmayı, öğrenmeyi, hayat boyu öğrenmeyi istemeyen veya biraz daha dışında olan kişilerin araştırmacı olması zaten düşünülemez. Başarılı olması da düşünülemez zaten bu şekilde”</p> <p>(M₄) “Kendim. İşimi çok severek ve isteyerek yapıyorum”</p> <p>(D₂) “Kişisel motivasyon kaynaklarıyla burada çalışmaya çalışıyoruz. Kendi uzmanlık alanlarımızda yaptığımız çalışmalar, akranlarımızın ya da hocalarımızın yaptığı çalışmalarını takip ettiğimiz zaman, okuduğumuz zaman bizde onlara yetişmek için veya onları geçebilmek için kendi mücadelemiz içerisine gidiyoruz. Ama enstitü şartları veya genel müdürlük çalışmaları kapsamında bizi bu konuda motive edecek bir şey göremiyorum ben şuan ki durumda”</p>

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
Araştırma Enstitüsünde Çalışma Motivasyonu	Merak	6	<p>(U₂) “Merakım, insanlara faydalı olma istediğim”</p> <p>(T₅) “Kesinlikle merak. Bence araştırmanın temeli neden ve nasıl sorularıdır. Bu soruları da hayatım boyunca sadece bu eğitim öncesinde değil daha çocukluğumdan beri soran bir insanım ve bununda cevaplarını bilimle bulabileceğimi anlayıp araştırmaya eğildim”</p> <p>(O₄) “ Araştırma enstitüsünde olduğum zaman daha geniş kitlelere hitap ettiği için”</p> <p>(K₃) “Ben mesleğimi seviyorum. Yeni şeyler ortaya koymak, bir bilinmeyeni araştırmak bu benim motivasyonum diyebilirim”</p> <p>(K₅) “Araştırmacı merakı. Bu iş biraz gönül işidir. Okuyacaksınız, kendini geliştireceksin. Hani diğer bakanlığımızın diğer birimlerdeki gibi iş geçim değildir burada yeri gelir gece çalışılır yeri gelir sabah gelir seraya girer araştırmacılar. Dolayısıyla şey hani kendini yetiştirmek istiyorsan araştırmacı merakın varsa bu işi yapmalısın ama bunlar yoksa Araştırma Bakanlığının diğer birimlerinde çalış”</p> <p>(C₃) “Merak. Araştırma merakım var. İlkim var. Öğrenmeyi iyi çok seviyorum. Üretmeyi seviyorum”</p>
	Uzmanlık	5	<p>(U₃) “Kendi eğitimi aldığım alanda araştırma yapma olanağının olması ve Dünya’da ki gelişmeleri bu anlamda izleyebilmek, uygulanan yöntemleri takip etmek bunu ülkemize adapte etmek beni motive ediyor”</p> <p>(T₂) “Yeni bir şey geliştirmek, sorunları çözmek. Mesleğimi yapmak hakkıyla”</p> <p>(O₃) “Lisans ve yüksek lisans eğitimini aldığım uzmanlık alanım devam edebilmek”</p> <p>(P₂) “Memleketimize, ülkemize yeni bitki çeşitliliği noktasında yeni bir şeyler kazandırabilmek. Maaşımızı hak etmek. Oturduğumuz yerde dosya doldurmak yerine gözle görülür elle tutulur, bir şeyler üretmek”</p> <p>(B₆) “Para kazanmak için çalışıyoruz yani. Çalışma motivasyonumuz geçimimizi temin etmek ana neden bu. Ama bunun dışında akademik olarak çalışmak motivasyonu soruyorsan çalıştığımız kurumun yönlendirmeleri gereği icabı oluyor. Mesela bir tarım il müdürlüğünde olsaydım ben herhalde bir doktora falan yapmazdım ben. Yüksek lisans yapmak istemezdim. Yapmadım da zaten eskiden. Bu kuruma geldikten sonra akademik kariyer için gayret gösteriyoruz”</p> <p>(K₂) “İnsanın kendi içerisinde de bir inanç olmalı mutlaka. Yapacağı bir işe inançlı olmalı. Yaptığı işe inanmalı. Onun gerekliliğini inanmalı. Bir maaş alıyorsunuz bu çalışmalar ile ilgili. Öncelikle maaşın karşılığını vermek gibi vicdani sorumluluk taşıyor olmanız gerekiyor. Ben hem yaptığım işin gerekliliğini inanıyorum. Hem de aldığım maaşı karşılığını vermek gibi vicdani sorumluluk taşıyorum. Bu nedenle buralara dayanarak yol almaya çalışıyorum”</p>

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
Araştırma Enstitüsünde Çalışma Motivasyonu	Kurumsal Kültür	10	<p>(P₂) “Kişi üniversiteden mezun olduktan sonra tabii bütün mesleklerde olduğu gibi belli bir birikim söz konusu değil bu zamanla çalıştığı kurumdaki diğer büyüklerinden öğrenme şeklinde veya onların tecrübelerinden faydalanma şeklinde devam ediyor. Bizim kurumda bu çok güzel işliyor. Eksik olduğumuz veya ıslah konularında ve diğer deneme konularında ki eksiklikleri kişiler daha önceki yıllarda tecrübelerinden faydalandığı kişilerin sayesinde daha iyi öğrenebiliyorlar. Bu konuda kurumsal hafızamız güzel.”</p> <p>(T₃) “Burada tabii ki usta çırak ilişkisi eskiden çokmuş fakat ben sana şunu söylemek istiyorum. Artık o usta çırak ilişkisi yeni jenerasyonla bozuldu. Çünkü gelenler artık böyle bir şekilde çok boş bir şekilde bunu tam bir telaffuz edemeyeceğim ama gerçekten bir alt yapıları olmadığı halde sadece devlet memuru mantığı ile devlete girmiş mantığı ile geldikleri için sizin bilginizin sizin tecrübenizin onlar için hiçbir önemi yok. Aynı maaşı alıyoruz. Aynı şartlardayız ve gerçekten de bu hani bence bu bir araştırma kuruluşunda olmaması gereken bir şey. Çünkü neden biz burada aslında tabii ki kamu kuruluşuyuz ama bir devlet memuru zihniyetin de asla çalışmıyoruz çünkü hepimizin projeleri var. Yeri geldiğinde bu projeler ile ilgili raporları, çıktıları vs. eve taşımak durumunda kalıyoruz. Hep zamanlı işlerimiz var. Çok özveri gereken işler ancak işte burada aa devlet kuruluşu gideyim şeklinde bir mantık son yıllarda çok fazla usta çırak ilişkisi bozulmuş durumda. Yani yerimize yeni insanları yetiştirmeyi çok isteriz. Ancak onların istekli olması gerekiyor. Genç nesilde bu istekliliği göremiyoruz maalesef”.</p> <p>(U₄) “Usta çırak ilişkisi yok kalmadı. Köy hizmetleri Tarım bakanlığına geçtiğinden beri”.</p> <p>(O₃) “Bence burada daha kemikleşmiş gruplar var. Onların arasına girmek çok mümkün olmuyor. Biraz daha kapsayıcı olmasını beklerdim. Şey çok önemli insan ilişkileri çok devreye giriyor. O yüzden profesyonellik biraz sektöre uğruyor. Çünkü insan ilişkilerine çok bağlı proje yürütmek, ekip işi o anlamda biraz daha objektif olunabilmesini isterdim”</p> <p>(Z₃) “Geçmişten bu yana burada önemi gözetilen bu usta çırak ilişkisi artık bence değişen Dünya ile değişen jenerasyon ile biraz bu biraz şey oldu çünkü ne kadar da olsa boynuz kulağı geçer bu bir gerçek. Evet, ilk başta kuruma başladığımızda tabii ki bizden daha kıdemli insanlar bize yol gösterdiler, projeler nasıl yapılıyor vs. her şeyi ile bütün tabii ki bir yol gösteriliyor. Ama zaten doktoranı yaptıktan sonra ya da bir proje yürüttükten sonra bu bilimsel proje yürütmenin tekniğini anladıktan sonra artık sen bir uzman sayılabilirsin. Artık kendine kattığın şeylerle ilerliyorsun iş hayatında. Dolayısıyla bu usta çırak ilişkisi evet belki meslek hayatımızın ilk 2-3 senesinde bir projeyi tam anlamıyla yürütmeye kadar gözetilebilir ama ondan sonra artık kişi kendi yolunu çizecek”.</p>

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
Araştırma Enstitüsünde Çalışma Motivasyonu	Kurumsal Kültür	10	<p>(B4) “Kurumsal kültür, dediğim gibi hayat boyu öğrenmeye dayalı bizde. Yeni gelen arkadaşlar öncelikle bir kurumu tanır. 2-3 ay bölümlerin ne yaptığı, oryantasyon dediğimiz bir süreci takip eder. Daha sonra tabi yüksek lisans, doktora yapmış olmak tek başına tabi stabil kalmayı gerektirmiyor. Hizmet içi eğitimlere katılabilir. Özellikle araştırmacıların isteği bence şu bu benim şahsi kanaatim de, uluslararası kongre bildirimleri ne kadar çok katılma imkânı olursa araştırmacının gelişimi, kendini geliştirmesi, yeniliklere ayak uydurması kolay olacaktır. Dolayısıyla senede 2 sefer uluslararası bir kongreye katılmak bence her araştırmacı için bir imkân olması gerekir sağlanması gerektiğini düşünüyorum. Kurum kültürü bunu destekliyor mu? Geçmişte tabi imkânlar daha iyiydi destekliyordu. Son birkaç yıldır tabi ekonomik koşullarla birlikte yurt dışı kongre, sempozyum katılımları yurt içine döndü. Yurt içinde düzenlemeye çalışıyoruz, kendimiz düzenliyoruz bazen”.</p> <p>(C5) “Kurumsal kültür kurumdan kuruma değişmekle birlikte bizde usta/ çırak ilişkisi belli başlı yerde konularda var. Bazı konularda da arkadaşlar direkt mastır ve doktora ile direkt başladıkları için dolayısıyla danışman hocaya gerek duyan var, duymayan var. Farklı disiplinler arası ortak proje yürütülüyor”.</p> <p>(D4) “Şimdi usta / çırak ilişkisi olabilmesi için aslında gelenler yani şöyle söyleyeyim ben geldiğimde çıraktım. Çok çıraklığı kabul etmedim. Çünkü benim üstümdekiler yüksek lisans ve doktoralarını yapmış değillerdi. Ben doktoramı bitirmek üzereydim. Ama yine de onların bir bildikleri vardır diye onlarla birlikte bölge araştırmalara gittim. Denemeleri yaptık, bilmem ne yaptık yani. İşte abla, abi ilişkisi içerisinde öğrenebildiklerimi öğrendim ama şu gün ben usta oldum. Gelenler yine çıraklığı kabul etmiyorlar ve çalışmak dahi istemiyorlar. Sadece oturmak istiyorlar. Şimdi biz 30 yıldır çalışıyoruz bir şeyler biliyoruz yani en azından 1 gr bile olsa bir bilgimiz var yani tecrübemiz en azından var yani daha fazla. Ama yeniler onu çok fazla kabul etmiyorlar. Kendi başlıklarını, o yüzden çok da usta çırak ilişkisi yok şu anda yani herkes bireysel mesela yani ben şu anda bireysel çalışıyorum. Ama herkese de yardım ediyorum burada”.</p> <p>(A6) “Şu dönemde o kadar usta çırak ilişkisinden çok bahsedemeyeceğim. Ama hani ben buraya ilk geldiğimde en azından şanlılardan biriyim. Sebebi şu benim zamanında yeni bir yönerge çıktı ve bu yönerge kapsamında ben uzun yıllardır devlette çalışmama rağmen aday memuriyet gibi bir sürecim olmamasına rağmen aday araştırmacı sürecine girdim. Benim için bir avantajdı. Benden sonra gelen arkadaşlar buna tabi oldu”.</p>

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
TAGEM'in Araştırmada ki Rolü İle İlgili Görüşler	Disiplinler Arası İletişim	7	<p>(F₄) “Bölümler arası bir sıkıntımız yok. Tarım ekonomisi her bölümle çalışılabilen bir bölüm olduğu için ama kurumun genel olarak birbirleriyle bir çalışma sıkıntısı var. Yani bölümler arası proje üretme konusunda sıkıntıları var. Yani bunun tam olarak oturduğunu düşünmüyorum. Bu bakanlıkta da genel olarak böyle. Eğer üst kurumumuzu o diye düşünürsek bir kurumun çalıştığı projeden diğer bir kurum bazen haberi olmayabiliyor. Aslında AR-GE grubu olarak onların yapacağı projeyi biz bir şekilde atlık sağlayabiliriz. Ama çoğunun birbirinden haberi olmuyor. Bunun tam olarak ne bu kurumda ne de genel olarak bakanlıkta da oturduğunu düşünmüyorum”.</p> <p>(T₃) “Bölümler arası ilişkimiz genelde iyidir. Yani tabii ki bu kişisel olarak da çok fark eder. Bir insan yardımlaşmaya açıksa bölümlerde yardımlaşır, arkadaşlarıyla da yardımlaşır. Sonuç olarak sadece kendi işini düşünüp sadece kendisiyle meşgul olan insanlar da olduğu oluyor. O nedenle de bu kişiye çok bağlı. Kişisel ilişkiler doğrultusunda ilerliyor kendi adıma iyi benim”.</p> <p>(A₇) “Zaten genelde hazırlamış olduğumuz çalışmalar muti seminer olacak şekilde oluşuyoruz. Bu da ben yetiştirme tekniğinden bir proje hazırlıyorsam bunun içerisine gıda teknoloji bölümünden arkadaşımı alabiliyorum. Bu projenin ekonomik değerlerle yapmak üzere tarım ekonomisi bölümünden arkadaşımı dâhil oluyor”.</p> <p>(D₄) “Birçok kendi bölümümden dâhil seralarda saksılarda iklim odalarında yapılan çalışma AR-GE sonuçlarının çiftçiler bazında tarımda kullanılabilmesinin yolu tarımsal araştırmadan geçiyor. Bizler onları yapacağız, deneyeceğiz, tarlalarda yapacağız ve çiftçilere sunacağız. Ve bizim bünyemizde ıslahçı var, ekonomistci var, istatistik var. Toprakçılar, bitki beslemeciler var. Aslında çok zengin bir AR-GE alt yapısı var. Ama teknik anlamda biz ne kadar donanımlıysak da özlük hakları bakımından biz Üniversitelerden çok geri kalıyoruz”.</p> <p>(A₄) “Burada biz disiplinler arası çalışmalar yapabiliyoruz o yönden güzel. Mesela işte bir bölüm domates ıslahı ile çalışırken ekonomik şeyini ben inceleyebiliyorum. Yani en son mesela tarla bitkilerinden bir projenin yapılan yıllık ekonomik analizlerini ben yürütüyorum. Disiplinler arası çalışmanın da olabildiği bir kurum o bakımdan güzel”.</p> <p>(K₃) “ Bölümler arası ilişkiler oluyor, yani bir proje yapıldığı zaman zaten ilgili bölüm veya şubelerde katımlılar oluyor ona göre proje yapılıyor. O anlamda bölümler arası ya da disiplinler arası ilişkiler iyi”.</p>

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
TAGEM'in Araştırmada ki Rolü İle İlgili Görüşler	Finansal Kaynak (Fon)	12	<p>(F4) “Şimdi kurumun genişlemesi ile birlikte bunun biraz daha hareketlendiğini düşünüyorum. Dediğim gibi büyük enstitüler BATEM gibi Ege Tarım gibi hem TAGEM'e büyük katkıları olan hem de hacmen büyük olan enstitüler gibi bir şeyimiz yok bizim. Ama büyük projeler yapmaya, dış kaynak fonlu projeler yaparak bir şekilde varlığımızı sürdürmeye çalışıyoruz”.</p> <p>(F6) “ Yetersiziz. Biz çok daha hâkim olabiliriz piyasaya çok daha katma değer sağlayabiliriz bu ülkeye. İnanın. Karışanımız yok görüşenimiz yok bu kurumlarda. Bürokrasiye asla boğulmuyoruz ilçe tarımda çalışmış biri olarak. Evrak memurluğu yaptığımız dönemler gerçekten oluyor”.</p> <p>(B7) “TAGEM de Türkiye de en iyi araştırma kurumu bence. Tabi ki de TÜBİTAK da var. Ama TAGEM'in uyguladığı projelerin ağırlıklı olarak teorik dışında pratiğe yönelik ve daha çok insana dokunuyor. Çiftçiye dokunuyor, üreticiye dokunuyor, işletmelere, hayvan üreticilerine dokunuyor gibi birçok sektöre. Çok ciddi bir eleman potansiyeline sahip. Hem arazisi var hem lap. Var, alt yapı potansiyelleri de çok iyi. Yaklaşık olarak elli tane araştırma enstitüsü var. Her bölgede enstitü var. O nedenle kurumsal yapısı oturmuş durumda. Ancak TAGEM'e ilgili belki bazı özerkliklere ihtiyaç var. Yani TAGEM'de çalışan biz çalışanlar ya da TAGEM'de üst düzey görevlileri de birer kamu personeli gibi çalışıyor. Üniversiteler gibi özerklerimiz yok.”</p> <p>(K6) “AR-GE'ni yoksa tamamen dışa bağısınız demektir. Kendi söz hakkınız yok yani. Bu yüzden araştırma enstitüleri çok önemli. Maddi kaynak olarak aslında ciddi bir kaynak sunuyor. Çünkü re alta alıyor yani çeşitlerden. Örneğin birçok patentli üründe neredeyse araştırmada çalışan mühendislerin re alta hakkı bütün maaşlarını ödüyor. Aslında devlete yükünden çok fazla faydası var. Yükü yok yani diyebiliriz devlete. O yönleri çok iyi. Bilimsel platformlarda ülkenin ismini prestijini artırıyor. Buda çok önemli. Öğrenci yetiştiriyor. Birçok rolü ve görevi var.”</p> <p>(T5) “TAGEM tabi ki katma değer bakımından baktığımızda Türk tarımına katkısı gölge şeklinde ama çok büyüktür. Hani belki çok görülmeyebilir çok göz önünde değil ama yapılan katkılar yadsınamaz”.</p> <p>(U2) “ TAGEM finansal anlamda elinden geldiğince katkı sağlamaya çalışıyor, projeleri destekliyor ama tabi yaşanan bu son olaylar dolayısıyla bazı tasarruflara gidildi. O bizleri de olumsuz etkiledi”.</p> <p>(O4) “ TAGEM “hem yürüttüğü proje sonuçlandırdığı proje miktarı hem ulusal ve uluslararası projelerdeki alabildiği fon miktarı bakımından en başarılı kuruluş. TAGEM gelince TÜBİTAK ve üniversitelerin yaptığı araştırma ve proje faaliyetlerinin dışında çok ciddi ve coğrafyanın tamamına yayılmış bir organizasyon.”</p> <p>(Z2) “TAGEM bence arzu ettiği yerde değil. Yani maalesef araştırma, geliştirme biraz böyle nasıl desem katma değeri yüksek ama biraz uzun süre aldığı için bu çalışmalar yani arzu ettiği yerde değil.”</p>

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
TAGEM'in Araştırmada ki Rolü İle İlgili Görüşler	Finansal Kaynak (Fon)	12	<p>(B₃) “Açıkçası bir mikroyu makrodan ayrı kesinlikle düşünemeyiz. Yani bizim makro karar alıcımız neyse genel müdürlüğümüz o ve bizde aynen genel müdürlüğümüzün kararları doğrultusunda hareket etmek zorundayız. Şuan ülkenin ekonomik boyutunu da yaşadığımız krizler bitmedi bitemiyor yani. Kaynaklar durduruluyor. Örneğin şimdi 2024 'de başlayacak olan projeler yani pardon 2023 başlayacak olan projeler 2024 ötelendi. Bunun gibi bir takım kısıtlamalar söz konusu. Örneğin yurt dışı gidişler eskiden de sorgulanıyordu ama şimdi neredeyse 0 gibi bir şey yani. Daha uluslararası kolumuz biraz daha zayıf sanıyorum. TAGEM boyutunda da. Gözlemim bu yönde açıkçası.”</p> <p>(C₅) “TAGEM ülkenin en büyük AR-GE kuruluşu. Bütün bakanlıklar dâhil olmak üzere. Yaklaşık 2300 personeli var. Hem personel açısından hem kaynak açısından bildiğim kadarıyla Türkiye 'nin en büyük AR-GE kuruluşu. Dolayısıyla tarıma yön veren, tarımın gelecekteki politikalarına belirleyen genel müdürlük zaten”.</p> <p>(A₄) “TAGEM gerçekten çok güzel araştırmalar yapan bunları destekleyen bir kuruluş. Şuanda sıkıntıları maddi destekler ve kısıtlamalar var. Tabi bu TAGEM zorluyor ister istemez araştırma enst. Zorluyor. Mesela bizleri de öyle. Ne kadar biz kaynaklar almaya çalışsak da yeterli gelmiyor. Yani araç bakımından benzin, şoför sıkıntımız var. İdare elinden geldiğince destekleyip yardımcı olmaya çalışıyor tabi ki ama onlara da gelen kaynaklar kısıtlı olunca onların eli kolu bağlı kalıyor. Onlarında bir şey diyemiyorum. Bu yönde biraz TAGEM sıkıntıları var. Kaynaklarımız daha rahat olabilse araştırma kaynaklarımızı, bütçelerimiz daha kolay olacak. Her zaman her proje TÜBİTAK projesi olamaz ya da olması gerekmiyor. Dolayısıyla oradan dış kaynak destek alalım diye bir şey yok illa ki. Zaten biz bir TAGEM kuruluşuyuz”.</p> <p>(M₄) “Bir kere araştırmaya ayrılan bütçe çok kısıtlı, çok sınırlı bunun bence bir politika olarak düzeltilmesi gerektiğini düşünüyorum ve araştırmacılara daha çok özgürlük tanınması gerektiğini düşünüyorum. Yani ben bir araştırmacı olarak bir şeye kafam takıldığında yani bunun bir sınırı olur tabi ki her istediğinde değil tabi ki ama bir yurtdışına gidip yerinde görmek onun orada laboratuvarında çalışmak, bahçesine gitmek ve oradaki bilimsel insanlarla iletişim halinde olmak gerekiyor. Tabi ki bunlar maddi olarak da sıkıntı bunun devletin desteklemesi çok önemli. Uluslararası kongrelere bizleri göndermeleri çok önemli çünkü biz bunlara maddi kendi cebimizden sınırlı bir şekilde harçayabiliyoruz ki şuan ülke ekonomik zorlukta olduğu için bunları minimuma indirdi. Hatta son yıldır sıfırladık diyebilirim.”</p>

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
TAGEM'in Araştırmada ki Rolü ile İlgili Görüşler	Kendini geliştirme	9	<p>(F₅) “Gerçek anlamda araştırma vizyonu olan kişilerin yönetici olarak ya da planlayıcı olarak bir göreve getirilmesi ve aynı şekilde enstitülere gelen kişilerin de bu vizyona sahip olması ve yeterlilikte olmasıyla daha da iyi olacaktır. Uygulamaya aktarımın olacağı çalışmalarında öncelikli olarak desteklenmesi gerekiyor. Sadece yayın yapmak için çalışma yapılmamalı bence. Çıktıları olan çalışmaların desteklenmesi. Bunu da en üste yani karar vericilerin kendi kurum içerisinde söyleyeyim karar vericilerinde bu seçimi iyi yapabilecek donanımda sahip uzman kişiler olması gerekiyor diye düşünüyorum.”</p> <p>(U₂) “Daha iyi olabilir kendini geliştirme anlamında yani hizmet içi eğitimler oluyor belki ama biraz daha araştırmacıların teknik ve her anlamda aslında teknik ve psikolojik olarak daha iyi olması sağlayacak daha iyi fırsatlar sunulabilir. Mesela taşrada ki enstitülerin yurt dışı olanağı az özellikle mesela yaş sınırı var bazı şeylerde çoğunda yaş sınırı var. Yaş sınırı yüzünden insanlar ilgili olduğu konuyla ilgili yurt dışına gidemiyor. Bence bu yanlış. Gençlerin elbette önünün açılması gerek ama belli bir birikime ve donanıma sahip insanların sadece yaş yüzünden bu olanaklardan faydalanamaması bana göre saçma”.</p> <p>(U₃) “TAGEM'in yerinin Türkiye’de tarım camii açısından çok değerli ve önemli olduğuna inanıyorum. Bunun daha da güçlenerek geliştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Araştırma enstitü sayısının artması gerektiğini düşünüyorum. Tam tersi küçülmek yerine. Güç kazarak ilerlemesini tabi ki isteriz. Güçlenerek hem sayı olarak hem şey araştırmacı olarak yoluna devam etmesi gerektiğini düşünüyorum. Sadece bizim sorunumuz yardımcı personel işçi sorunumuz var. Biraz daha arazi çıkmak açısından, arazide ki işlerimizi yürütebilmemiz açısından bazen de araç gibi alt yapıya yönelik eksiklerimiz oluyor. Onlarında iyileştirilerek artmasını bekliyoruz.”</p> <p>(U₄) “TAGEM’de de disiplinler arası çok fazla birbirinden haberdar olduğunu düşünmüyorum. Diyelim ki Tarım Reformunda bir proje var. Bu proje ile ilgili bize mesela hiçbir bilgi gelmiyor. Biz deşersek falan bulunuyor. Ya da benim burada karbon tarımı politikası hazırladığımı TAGEM bilmiyor mesela. Ya da bir proje bitiyor organik tarım ile ilgili bir bakıyorsunuz organik tarım biten projeler içinde yer almamış defalarca gönderiyorsunuz olmuyor falan. Böyle kopuşlar var. İletişim çok iyi değil sanki.”</p> <p>(A₅) “Biraz daha geriye çekilip resmin büyüğüne baktığımızda tarımsal araştırmalara yeterli önemin ve yol göstermenin yapılmadığını düşünüyorum. Yani TAGEM tarımsal belki yapıyor ama politika kısmı eksik. Yönlendirme kısmı eksik. Bunun daha iyi olmasını beklerim. Daha iyi olmalı diye düşünüyorum.”</p>

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
TAGEM'in Araştırmada ki Rolü İle İlgili Görüşler	Kendini geliştirme	9	<p>(B4) "Araştırmaları gerekli finansal destekler sağlandığı sürece güzel sonuçlar çalışmalar olabilir kanaatindeyim. Çünkü sadece tarımsal üretimden ziyade şuanda teknoloji gündemimizde, mekanizasyon, dronlar vs. dolayısıyla multidisipliner bir şekilde sadece ziraat Müh. değil direk bilim dallarıyla da birlikte entegre olarak araştırmaların yürütülmesi gerekiyor".</p> <p>(D2) "Özellikle son dönemlerde ki konu uzman arkadaşlarım farklı kurumlara geçmiş olması. Emekliliklerinin gelmiş olması. Yeni jenerasyonun bu akıma katılmıyor olması, eklenememiş olmasından dolayı çok büyük bir kayıp olarak görüyorum."</p> <p>(A4) "Hem araştırma kapasitesi çok yüksek, alanı çok yüksek, personelleri çok kalifiyeli ve gerçekten kaliteli bir araştırmacılarımız mevcut. Kaliteli ve kalitesini arttırmaya çalışan. Bu çok önemli bir şey. Yani ben mühendisim orada kalmıyor. Devamlı yüksek lisans o varsa doktora. Yıllar sonra bile olsa başlayıp devam eden çok personelimiz var. Buda tabi kaliteyi arttırıcı faktörler ve enstitü içinde TAGEM içinde büyük bir kazanım."</p>
	İtibar/ Saygınlık	9	<p>(F4) "TAGEM bakanlık içerisinde kendini ispat etme çabası var devamlı. Çünkü bir eğitim- yayım gibi bir Tarım Reformu gibi bir bitkisel üretim genel müdürlükleri gibi tam olarak bizim ne yaptığımızı bilmedikleri için hep bir kendimizi ispat çabası var. Biz bunu yapıyoruz, biz şunu yaptık, biz şu kadar proje ürettik gibi. Maalesef bir TAGEM 'inde bir ispat çabası var. Toplumda genel olarak araştırmacılar ne yapıyor bilemedikleri için TAGEM 'de bunu dışarıya aktarmakta zorluk çekiyor. Çeşitler geliştiriliyor, Çeşitlerin geliştirilmesi ve aktarılması konusunda bir sıkıntı yaşanıyor. Hâlbuki dediği gibi kurumlar arası ortak çalışma olsa TAGEM çeşit geliştirecek eğitim-yayımcılar bunu yayacak veya TAGEM proje üretecek Tarım Reformu ona göre destekleme çıkaracak gibi olması gerekiyor ama maalesef bu tam oturmadığı için TAGEM bakanlık içerisinde diğer genel müdürlükler kadar etkisi olduğunu düşünmüyorum".</p> <p>(P4) "TAGEM genel olarak saygınlık olarak çok fazla tabi ama biz bunu şey yapamıyoruz. Çok fazla TAGEM'in bunu yayabildiğini düşünmüyorum. Aslında çok güzel çalışmalar var. Dünya çapında yapılan çalışmalar var patentler var fakat tam anlamıyla TAGEM tanıtamıyor bence".</p> <p>(T2) "TAGEM bence ülke tarımında çok önemli yani yerli ürününü yerli hedeflerine ulaşmasını isterim. Bir alt yapısının olması gerekir TAGEM'in hak ettiğinden daha az değer gördüğünü düşünüyorum. Araştırma enstitülerinin de yani Türkiye konjonktüründe baktığımız da daha az değer gördüğünü hatta bizim mesleğimizin de bile daha az değer gördüğünü düşünüyorum. Onun dışında belki bu bizim kendimizi ifade etmemizde ya da bilgimizi kullanmamızda ki eksikliğimiz tanımlamamızdan kaynaklanıyor".</p> <p>(O3) "Yani şöyle bir şey gibi örgün öğretim veren bir kurum gibi, üniversite gibi çalışılıp da ama memur yani düz memur mühendis, teknik eleman gibi muamele edilen bir araştırmacı ruhu var burada. Çok iki arada bir derede kalınmış. Yani üniversitede ki hocalar gibi sonsuz bir özgürlük tanınmıyor. Öyle bir itibarda duyulmuyor. Ama belki onlardan daha fazla bir performans bekleniyor burada."</p>

Çizelge.4.2. Araştırma Enstitüsünde çalışan araştırmacılar ile ilgili kodlamalar (devamı)

Tema	Kod	Frekans	Tanımlayıcı Veri
TAGEM'in Araştırmada ki Rolü İle İlgili Görüşler	İtibar/ Saygınlık	9	<p>(B₆) “Aslında TAGEM çok büyük imkânlarla sahip. O imkânlarla uygun bir görünürlük ve itibarı maalesef yok. Daha da iyi olabilir yani. Çünkü on binlerce dönüm arazisi maddi varlıkları olan, yetişmiş insan gücü de olan bir kurum. Daha iyi olabilir. En büyük sıkıntı yetişmiş insan kaybı oluyor TAGEM’de sosyal hakları vermediği için yeterince doktorasını bitiren Üniversitelere geçiş yapıyor. Doçent olan zaten çok az. Yeterli teşvik ve sosyal haklar verilirse insan kalitesi açısından çok daha iyi yerlere gelir. Çünkü maddi olarak çok imkânları var ama insan kalitesini kaybediyor ve bunun en büyük sebebi de teşvik mekanizması. Doktorasını bitiren bir insana extra bir maaş vermiyor. Doçentliğini bitirsen de olsan da herhangi bir maaş farkı almıyorsun. O zaman ne olacak daha iyi bir sosyal hak olan üniversiteye geçmeye çalışacaksın. TAGEM en büyük sıkıntısı bu bence.</p> <p>(D₄) “Artık özel sektör tohumculuk firmaları, özel sektör ünlü firmaları TAGEM’le iş birliği içerisinde olmaya ve projeler yürütmeye başladılar. O yüzden de TAGEM Türkiye’de çok önemli. Tarım Bakanlığı içerisinde TAGEM Tarımsal Araştırmaların artık günümüzde iklim değişikliği, küresel sorunlar, su katlığı gibi ve gıdaya olan gereksinim dolayı üniversiteler akademik kariyerde ne kadar önemliyse tarımsal araştırmalarda tarım sürdürülebilirliği, toprakların korunması adı altında çiftçilerimiz için bu sektörde gerçekten insanlarımızın yediği, içtiği her türlü ürünün tarımsal araştırmalara ihtiyaç var. Yani vazgeçilemez olmalı, sürdürülebilir olmalı”.</p> <p>(M₄) “Gerekli olan değeri de görüyor muyuz, çok da görmüyoruz açıkçası. Üreticilerimiz, Çiftçilerimiz sağ olsunlar onlar bir itibar bir saygı gösteriyor. Ama çoğu çiftçimizde kendi başına buyruk olduğu için bizim ziraat Türkiye’de maalesef kanunları çok yok. Bir avukat gibi yani nasıl bir sorun olduğunda avukata gidiyoruz biz ne kadar bedava versek de çiftçimize bazı şeyleri çok danışmak istemiyorlar. O yüzden gereken değer verildiğini düşünmüyorum”.</p> <p>(K₂) “Bizim kurumumuz da daha önce çalışıp şu anda yine daha yüksek makamlarda yöneticilik yapan arkadaşlarımız var. Üniversite hocalarımız var burada yetişen burada kendini geliştirip yetiştiren. Ayrıca herhangi platformda gittiğimiz zaman TAGEM personeliyiz Alata çalışıyorsunuz dediğimiz zaman o insanların bize duyduğu hayranlık ve saygı zaten bir şekilde bize zaten hissettiriliyor. Bundan da memnuniyet duyuyoruz. Gurur duyuyoruz”</p>

Kaynak: Yazar tarafından düzenlenmiştir

Araştırmada, Ege ve Akdeniz’de bulunan TAGEM’e bağlı Tarımsal Araştırma Enstitüleri kurumunda yönetici ve araştırmacı olarak çalışan çalışmanın sonucu olarak ortaya konulmuştur. Araştırmanın bu bölümünde kodlamalardan elde edilen benzer kodlar literatür bilgileri ile tartışılarak benzerlikler veya farklılıklar ortaya konulmaya çalışılmıştır.

İnovatifliği yüksek kuruluşlarda çalışanların kendi hedeflerini belirlediği, deneyimli çalışma arkadaşı sayısının yeterli olduğu, araştırmacı memnuniyetinin yüksek olduğu gözlemlenmiştir (Boyacı, 2019). Çalışmaya benzer görüşler paydaşlar tarafından ortaya konulmuştur.

“Araştırma yapmayı ve bilimsel olarak çalışmayı gerçekten çok seviyorum, Bana daha çok şey kattığını düşünüyorum. Enstitüde olmak bir şekilde olmak bir şekilde farklı ayrıcalıklı yani sadece bilimsel olarak değil bu bilimselliği pratik anlamda da üreticilere sunmak değerli ve güzel. Bundan da zevk alıyorum” (M₄).

“Kişi üniversiteden mezun olduktan sonra tabii bütün mesleklerde olduğu gibi belli bir birikim söz konusu değil bu zamanla çalıştığı kurumdaki diğer büyüklerinden öğrenme şeklinde veya onların tecrübelerinden faydalanma şeklinde devam ediyor. Bizim kurumda bu çok güzel işliyor. Eksik olduğumuz veya ıslah konularında ve diğer deneme konularında ki eksiklikleri kişiler daha önceki yıllarda tecrübelerinden faydalandığı kişilerin sayesinde daha iyi öğrenebiliyorlar. Bu konuda kurumsal hafızamız güzel” (P₂).

“Bizim kurumumuz da daha önce çalışıp şu anda yine daha yüksek makamlarda yöneticilik yapan arkadaşlarımız var. Üniversite hocalarımız var burada yetişen burada kendini geliştirip yetiştiren. Ayrıca herhangi platformda gittiğimiz zaman TAGEM personeliyiz Alata çalışanyız dediğimiz zaman o insanların bize duyduğu hayranlık ve saygı zaten bir şekilde bize zaten hissettiriliyor. Bundan da memnuniyet duyuyoruz. Gurur duyuyoruz” (K₂).

Projelerin Proje desteği ve sonuçların değerlendirilmesi aşamalarında topluma ve ekonomiye katkı sorgulanmalı ve katkılar belirli ölçütlerle tanımlanmalıdır (Boyacı, 2020).

“ TAGEM “hem yürüttüğü proje sonuçlandığı proje miktarı hem ulusal ve uluslararası projelerdeki alabildiği fon miktarı bakımından en başarılı kuruluş. TAGEM gelince TÜBİTAK ve üniversitelerin yaptığı araştırma ve proje faaliyetlerinin dışında çok ciddi ve coğrafyanın tamamına yayılmış bir organizasyon” (O4).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye’ de Tarım ve Orman Bakanlığı TAGEM (Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü) bünyesinde on merkez araştırma enstitüsü, on üç bölge araştırma enstitüsü, yirmi altı konu araştırma enstitüsü olmak üzere toplam kırk dokuz adet tarımsal araştırma enstitüsü bulunmaktadır.

Bu araştırmada, Ege Bölgesinde yedi, Akdeniz Bölgesinde beş adet tarımsal araştırma enstitüsünde görev yapan yönetici ve araştırmacılar görüşülerek, enstitülerde çalışma nedenleri, memnuniyetleri, motivasyon kaynakları, AR-GE faaliyetlerindeki rolleri, bilimsel ve akademik eğitimlerine devam süreçleri, araştırmacı kimlikleri, kurumsal yapı ve TAGEM’in finansman destekleri konusundaki düşünceleri incelenmiştir.

Ege bölgesinde, 19 erkek, 17 kadın toplamda 36 yönetici/araştırmacı (%57,1) ile görüşülmüştür. Bu araştırmacıardan 15’i doktorasını tamamlamış, 12’si doktorasına devam etmekte, 3’ü yüksek lisansını tamamlamış, 2’si de yüksek lisans eğitimine devam etmekte, kalan 3’ünün de lisans mezunu olduğu görülmektedir. Ege bölgesinde yöneticilerin, ortalama olarak 18 yıl araştırma enstitüsünde çalışan, ortalama 6 yıldır da yöneticilik yapan kişiler olduğu, araştırmacıların ise ortalama 13 yıldır araştırmacı olarak görev yaptıkları gözlemlenmiştir.

Akdeniz bölgesinde ise 16 erkek, 11 kadın toplamda 27 yönetici/araştırmacı (%42,8) ile görüşülmüştür. Bu enstitülerde doçent unvanı ile görev yapan 5 kişi olduğu, 13’ünün doktorasını tamamlamış, 6’sının doktora devam ettiği, 1’inin yüksek lisansını tamamlamış olup, 1’ininde yüksek lisansa devam ettiği, 1 kişinin ise lisans mezunu olduğu tespit edilmiştir. Akdeniz bölgesinde yönetici olarak görev yapan kişiler ortalama 21 yıl araştırma enstitülerinde çalışmış ve Ege bölgesine benzer şekilde ortalama 6 yıl yıldır yönetici olarak, araştırmacıların ise ortalama 16 yıldır araştırmacı görev yaptıkları gözlemlenmiştir.

Her iki bölgede de araştırma enstitüsünde görev yapan yöneticilerin, yöneticilik öncesinde en önemli ortak özelliklerinin aynı ya da farklı tarımsal araştırma enstitülerinde araştırmacı olarak görev yapmış olmalarıdır. Dünyadaki benzer örneklerinde olduğu gibi, Türkiye’de de Tarım Bakanlığı bünyesindeki araştırma enstitüleri, usta-çırak ilişkisinin ve mesleki hiyerarşinin sürdürülebilirliğinin bir göstergesidir. Çünkü araştırmacı olmak, bilgiye

ve yeniliklere açık, kendini sürekli geliştirme potansiyeline sahip, meşakkatli ve uzun soluklu bir görev tanımını kapsamaktadır. Dolayısıyla araştırma enstitüsü yönetiminde görev yapacak kişinin kesinlikle araştırma tecrübesinin olması gerekmektedir. Diğer yandan, araştırmacılar içerisinde atanan yöneticilerin en önemli motivasyon kaynaklarının araştırmaya olan hakimiyetleri olduğu görülmüş ve bu yöneticilerin, AR-GE çalışmalarındaki rollerinde ast ve üst ilişkisi ile tecrübenin önemsendiği anlaşılmıştır. Böylece, yöneticiler, enstitünün TAGEM merkezle ve enstitüdeki araştırmacılarla olan iletişim ve organik bağının güçlü olmasında ve yereldeki AR-GE çalışmaları sonucunda üretilen bilginin yayılmasında, hatta çiftçiye benimsetilmesinde (yetiştiricilik, ıslah, bitki koruma vb.). karar makamı olarak daha etkin oldukları anlaşılmaktadır.

Her iki bölgedeki araştırma enstitülerinde görev yapan araştırmacılar için en önemli motivasyon kaynağının kendilerini geliştirme imkanlarının olması olduğu belirlenmiştir. Diğer yandan bu enstitülerde çalışan araştırmacılar, Tarım Bakanlığı'nın taşra teşkilatlarına kıyasla daha özgür bir çalışma ortamında bulduklarını, sahada araştırma yapma özgürlüklerinin de onları bilimsel olarak geliştirildiğini, böylece rutin evrak işlerinden uzak ve daha aktif olarak çalıştıklarını, kendilerinin topluma daha faydalı oldukları hissettiklerini belirtmişlerdir. Nitekim araştırmacılar, lisansüstü eğitim ve dil becerilerinin geliştirilmesi için kendilerinin gösterdikleri çabanın, enstitünün desteği ile arttığını da özellikle belirtmişlerdir. Araştırmacılar, kendilerini geliştirme konusunda, enstitüdeki proje konularının sorun ve çözüm odaklı olarak belirlendiğini, finansal kaynakların çoğunlukla TAGEM, TÜBİTAK ve Avrupa Birliği tarafından desteklendiğini, ancak projelerin geri dönüşünün dolaylı ya da dolaysız olarak kısmen takip edilmesinin bir noksanlık olduğunu ifade etmişlerdir.

Diğer yandan araştırmacılar, motivasyon kaynaklarından bir diğerinin de üniversite ile olan organik bağlarındaki devamlılık ve enstitü içerisindeki bilimsel çalışmalarda usta-çırak ilişkisinin sürekliliği olduğunu belirtmişlerdir. Ancak son yıllarda özlük haklarının daha iyi olması nedeniyle enstitülerden, üniversiteye artan geçişlerin artmasının enstitülerdeki, kurumsal aidiyetin zayıflaması ve kurumsal hafızanın kaybedilmesi anlamında önemli sorunlara yol açtığı belirtilmektedir. Bir yandan enstitülerden üniversitelere geçiş, bir yandan TAGEM tarafından kaliteli eğitim almış ve araştırmaya ilgisi olan liyakatli ve tecrübeli araştırmacılarla ile genç araştırmacıların enstitülerde görev almasına özen gösterilmemesinin, araştırma enstitülerinin saygınlıklarını azalttığı düşünülmektedir. Ayrıca TAGEM'in zengin alt yapısına rağmen, son yıllarda ülke genelinde yaşanan ekonomik sorunlar nedeniyle

yaşanan bütçe sorunları, AR-GE çalışmalarının ve dolayısıyla tescil ve patentlerin azalmasına neden olduğu belirtilmektedir.

Araştırmada elde edilen veriler değerlendirildiğinde, belirlenen mevcut sorunların çözümünde, TAGEM'in beşeri sermayeyi önemseyen, uzun vadeli ve uygulanabilir politikalarının etkili olacağı düşünülmektedir. Çünkü Anadolu topraklarında dünyaya kıyasla gecikmeli olarak, Cumhuriyet öncesinde başlayan tarımsal araştırmalarla ilgili farkındalık, asıl Cumhuriyetin inşası ve Atatürk'ün öngörü ve direktifleri ile hızla ilerlemiştir. Bu dönemde her sektörde olduğu gibi tarım sektöründe de beşeri sermayenin eğitime verilen değer ve önem, Türkiye coğrafyasına uygun bitkisel ve hayvansal faaliyet alanlarında yapılacak AR-GE çalışmaları sayesinde günümüze dek süregelmiştir. Bundan sonrasında Türk tarımında AR-GE faaliyetlerinin anahtar kelimeleri, beşeri sermayenin eğitime devam edilmesi ve teknolojinin benimsenmesi olacaktır.

KAYNAKLAR

- Acqaah, G. (2007). *Principles of Plant Genetics And Breeding*. Blackwell Publishing, İngiltere. Wiley-Blackwell.
- Akman, G. N. (2014). Nicel ve Nitel Araştırma Yöntemleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Çay Meslek Yüksek Okulu, Ders Notları*, Afyonkarahisar.
- Alston, J. M., Pardey, P. G., ve Smith, V. H. (1998). Financing agricultural R&D in rich countries what's happening and why, *Australian Journal of Agricultural and Resource Economics*, 42(1), 51–82
- Altunışık, R., Boz, H., Gegez, E., Koç, E., Sığı, Ü., Yıldız, E., Yüksel, A.(2022). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri *Yeni Perspektifler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Anonim, (2024). Bilim ve Teknoloji <https://embassies.gov.tr/istanbul/about-israel/science-technology/documents/bilim>. Pdf Adresinden alınmıştır. [Erişim Tarihi:19/07/2024].
- Aras, Y. ve Ören, M,N., (2000). Türkiye’de Tarımsal Araştırma Politikaları: *Organizasyon Yapısı ve Uygulamaların Değerlendirilmesi*, Ala tarım Cilt:1, Sayı:2, Mersin.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (AEÜSBED), Cilt: 5, Sayı: 2, s.368-388
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (AEÜSBED), Cilt: 5, Sayı: 2, s.368-388
- Bengtsson, M. (2016). How to plan and perform a qualitative study using content analysis. *Nursing Plus Open*, 2, 8-14
- Bundesforschungszentrum für Landwirtschaft (2024), https://web.archive.org/web/20070609165452/http://www.fal.de/cln_045/DE/Home/homepage__node.html_nn=true adresinden alınmıştır. [Erişim Tarihi:19/07/2024].
- Boyacı, M.(2002). *Araştırma-Yayın-Çiftçi İlişkilerinin Kurumsallaşması: İsrail Bölgesel Araştırma-Geliştirme Merkezleri Örneği*, *Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 39 (3): 80-87

- Boyacı, M.(2019). *Kamu Tarımsal Araştırma Kuruluşlarında İnovasyon Süreci ve Kültürü: Ege Bölgesi Örneği*, *Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 56 (3):281-295
- Boyacı, M.(2020). *Ege Bölgesi Tarımsal İnovasyon Sisteminde Kamu Araştırma Kuruluşları ve Ziraat Fakülteleri*, *Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 57 (1):21-38
- Boz Yılmaz, E. (2023). *Akıllı Tarım Uygulamalarının Sektörel Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarım Ekonomisi Bölümü, Aydın.
- Crabtree, B. F. ve Miller, W. L. (1999). *Doing qualitative research*. sage publications.
- Çelik, H., Başer Baykal, N., Kılıç Memur, H. N. (2020). *Nitel veri analizi ve temel ilkeleri. Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 8(1), 379-406. doi:10.14689/issn.2148-2624.1.8c.1s.16m.
- Hayami, Y., Yamada, S. (1975), 'Agricultural Research Organization in Economic Development: A Review of the Japanese Experience', in Reynolds, L.G. (ed.), *Agriculture in Development Theory*, Yale University Press, New Haven.
- Marshall, C., Rossman, G. B. (1995). *Designing Qualitative Research (Second Edition)*. SAGE Publications. S,375. London.
- Merriam, S. B., ve Grenier, R. S. (2019). *Qualitative research in practice: Examples for discussion and analysis*. San Francisco, CA: Jossey-Bass Publishers.
- Özdemir, F., (2018). *Tarımsal Araştırma Enstitülerinde Geliştirilen Bitki Çeşitlerinin Satışı, İslahçı Hakkının Dağıtımı ve Muhasebeleştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Pakdemirli, B., (2019). *AR-GE Harcamaları ve Büyüme: Türkiye Tarım Sektörü Üzerine Ampirik Bir Çalışma*. Araştırma Makalesi.
- Schutt, R. K. (2011). *Investigating The Social World The Process And Practice Of Research*, Chapter 10: Qualitative Data Analysis. SAGE Publications, 640: 321
- Subaşı S., Ören N., (2013)Türkiye'de *Tarımsal Araştırma Geliştirme Yayımları ve Politikaları ve Tarımsal Büyüme İlişkileri*, Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü,978-605-4672

- Subaşı S., Ören N., Uysal O., Demirtaş M., (2014). Türkiye’de Tarımsal Araştırma, Yayım Politikalarının Gelişimi ve Tarımsal AR-GE Harcamaları, *XI. Ulusal Tarım Ekonomisi Kongresi*, Samsun.
- Subaşı S., Ören N., (2013), *Dünyada ve Türkiye’de Tarımsal Araştırma Organizasyonları*, Çukurova Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi, 013-30
- Şenel, D., (1993). *Tarımsal Araştırma Geliştirme Çalışmalarında Verimliliğin ve Etkenliğin Artırılması*, Milli Prodüktivite Merkezi, Ankara.
- Tarım ve Orman Bakanlığı Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Enstitüler (2024), <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/manisabagcilik> Adresinden Alınmıştır. [Erişim Tarihi:24/03/2024]
- Tarım ve Orman Bakanlığı Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Enstitüler (2024), <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/alata> Adresinden Alınmıştır. [Erişim Tarihi:24/03/2024]..
- Tarım ve Orman Bakanlığı Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Enstitüler(2024), <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/batem> Adresinden Alınmıştır. [Erişim Tarihi:24/03/2024].
- Tarım ve Orman Bakanlığı Biyolojik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Enstitüler (2024), <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/bmae> Adresinden Alınmıştır. [Erişim Tarihi:24/03/2024].
- Tarım ve Orman Bakanlığı Ege Tarımsal Araştırma Enstitü Müdürlüğü. Enstitüler (2024), <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/etae> Adresinden Alınmıştır. [Erişim Tarihi:24/03/2024].
- Tarım ve Orman Bakanlığı İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Enstitüler (2024), <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/incir> Adresinden Alınmıştır. [Erişim Tarihi:24/03/2024].
- Tarım ve Orman Bakanlığı Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Enstitüler (2024), <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/marem> Adresinden Alınmıştır. [Erişim Tarihi:24/03/2024].
- Tarım ve Orman Bakanlığı Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Enstitüler (2024), <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/pamuk> Adresinden Alınmıştır. [Erişim Tarihi:24/03/2024].

- Tarım ve Orman Bakanlığı Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Enstitüler (2024), <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/izmirzae> Adresinden Alınmıştır. [Erişim Tarihi:24/03/2024].
- Tarım ve Orman Bakanlığı Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Enstitüler (2024), <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/bzmai> Adresinden Alınmıştır. [Erişim Tarihi:24/03/2024].
- Tarım ve Orman Bakanlığı. Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Enstitüler (2024), <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/cukurovataem> Adresinden Alınmıştır. [Erişim Tarihi:24/03/2024].
- Tarım ve Orman Bakanlığı. Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü. Enstitüler (2024), <https://www.Tarimorman.gov.tr/TAGEM/13/Enstituler> Adresinde Alınmıştır. [Erişim Tarihi:10/01/2024].
- Tarım ve Orman Bakanlığı. Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü. Enstitüler(2024), <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/izmirutaem> Adresinden Alınmıştır. [Erişim Tarihi:24/03/2024].
- Teijlingen E. Van, (2014). *Semi-Structured Interviews*. Bournemouth University Graduate School. <https://intranetsp.bournemouth.ac.uk/documentsrep/PGR%20Workshop%20-%20Interviews%20Dec%202014.pdf>, [Erişim Tarihi:24.03.2024].
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A., Şimşek, H., (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Wageningen University & Research (2024), <https://www.wur.nl/en/about-wur/our-values.htm> Adresinden alınmıştır. [Erişim Tarihi:19/07/2024].

EKLER

Ek 1. Etik Kurul Onayı

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI
ETİK KURULU

SAYI: 31906847/050.04.04-08 - 228
KONU: Başvurunuzun değerlendirilmesi

AYDIN
18/01/2023

Sayın Prof. Dr. Renan TUNALIOĞLU
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun 18/01/2023 tarihinde yapılan olağan toplantısında çalışmanızla ilgili alınan 8 nolu karar aşağıda sunulmuştur.
Bilgilerinize sunarım.

Prof. Dr. Muhammet Bilal ARIK
Adnan Menderes Üniversitesi
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları
Etik Kurulu Başkanı

KARAR-

Protokol No :
Sorumlu Yürütücü : Prof. Dr. Renan TUNALIOĞLU
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun 18/01/2023 tarihinde onay verilen; Prof. Dr. Renan TUNALIOĞLU'nun yürütücülüğünü yapmış olduğu "Kasım Tarımsal Araştırma Enstitülerinin AR-GE Çalışmalarındaki Rolü" başlıklı çalışmaya ait 17.01.2023 tarihli başvuru dilekçesi görüşüldü.

Çalışmanın Etik Kurul Uygunluk Onayını almasına oy birliği ile karar verilmiştir.

Ek 2. Anket Soru Cevaplar Yönetici ve Araştırmacı

Merhaba;

Ben Vesile Beyza KAYACAN. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümünde Prof. Dr. Renan TUNALIOĞLU danışmanlığında, yüksek lisans yapmaktayım. “KAMU TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜLERİNİN AR-GE ÇALIŞMALARINDAKİ ROLÜ” konulu bir tez çalışması hazırlamaktayım. Bu amaçla bu konuda çalışma yapan siz değerli katılımcılara yönelik olarak hazırlamış olduğum sorulara cevap verebilirseniz çok memnun olurum. Ayıracağınız vakit ve yardımlarınız için çok teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim. 30.01.2023/Aydın

TARIMSAL ARAŞTIRMALAR ve POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ - YÖNETİCİ (KAMU)

DEMOGRAFİK:

1. Yaşınız:
2. Tarih:
3. Hangi üniversiteden mezun oldunuz:
4. Enstitü Adı:
5. Fakülte:
6. Bölüm:
7. Ne zaman mezun oldunuz:
8. İlk olarak nerede işe başladınız:
9. Ne zaman:
10. Çalıştığınız kurumlar nereler:
11. Kaç yıldır Araştırma Enstitüsünde çalışıyorsunuz:
12. Kaç yıldır bu araştırma Enstitüsünde yöneticilik yapıyorsunuz:
13. Neden Araştırma Enstitüsünde çalışıyorsunuz:
14. Araştırma Enstitüsünde çalışmanız için özel bir eğitim aldınız mı? (Evet\Hayır):
15. Uzmanlık eğitiminiz var mı? (Yüksek lisans, Doktora, Yurt dışı kurslar):
16. Eğitim için kurumunuz sizi destekledi mi?(Evet\Hayır):
17. Sizce araştırma \ çalışma motivasyonunuzun kaynağı nedir:

AÇIK UÇLU SORULAR

1. Bu Enstitüsünde ki proje konuları nasıl seçilmektedir, mevcut veya olası sorunlara karşı mı seçiliyor? Ve bu enstitüde proje çalışmaları nasıl ilerliyor adımları nelerdir?
2. Projelerde genellikle fon kaynak ve destekleri nereden alıyorsunuz? Çiftçiye ulaşan projeleriniz var mı? (Doğrudan/Dolaylı) ve sonuçlanan projelerin geri dönüşlerini takip ediyor musunuz? (Evet) ise nasıl? (TAGEM, TUBİTAK, BAP, Firma)
3. Tescil\ Patent alan projeleriniz var mı?
4. Hangi kurumlar ile iş birliğiniz var? (Üniversite, Teknokent, Özel firma)
5. Dünya’da ve Türkiye’de Tarımsal Araştırmada gelişmelerini nasıl takip ediyorsunuz? (Alan, Dijital Platform, FAO)
6. Bu Araştırma Enstitüsünde kurumsal kültürünüz hakkında neler söylemek istersiniz? (Usta/ Çıracak, Bölümler arası ilişki)
7. Bu Araştırma enstitüsünün sizce en önemli özellikleri nelerdir? Diğer araştırma enstitülerinden ayıran fark nedir?
8. Araştırmacı kökenli bir yönetici misiniz? Yönetici olduktan sonra neler gerçekleşti hayalleriniz neydi ne kadarı gerçekleşti veya gerçekleşmedi?
9. Araştırma enstitüsünde Türkiye’deki Tarımsal Araştırma ve geliştirmedeki rolü nasıl tanımlarsınız?

-Finansal katma değer/ Kendini geliştirme / İtibar, Saygınlık

-İlave etmek istediğiniz olumlu / olumsuz yorumunuz var mı?

Merhaba;

TARIMSAL ARAŞTIRMALAR ve POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ – ARAŞTIRMACILAR(KAMU)

DEMOGRAFİK:

1. Yaşınız:
2. Tarih:
3. Hangi üniversiteden mezun oldunuz:
4. Enstitü Adı:
5. Fakülte:

6. Bölüm:
7. Ne zaman mezun oldunuz:
8. İlk olarak nerede işe başladınız:
9. Ne zaman:
10. Çalıştığınız kurumlar nereler:
11. Kaç yıldır Araştırma Enstitüsünde çalışıyorsunuz:
12. Kaç yıldır bu araştırma Enstitüsünde çalışıyorsunuz:
13. Neden Araştırma Enstitüsünde çalışıyorsunuz:
14. Araştırma Enstitüsünde çalışmanız için özel bir eğitim aldınız mı? (Evet\Hayır):
15. Uzmanlık eğitiminiz var mı? (Yüksek lisans, Doktora, Yurt dışı kurslar):
16. Eğitim için kurumunuz sizi destekledi mi?(Evet\Hayır):
17. Sizce araştırma \ çalışma motivasyonunuzun kaynağı nedir:

AÇIK UÇLU SORULAR

1. Bu Enstitüsünde ki proje konuları nasıl seçilmektedir, mevcut veya olası sorunlara karşı mı seçiliyor? Ve bu enstitüde proje çalışmaları nasıl ilerliyor adımları nelerdir?
2. Projelerde genellikle fon kaynak ve destekleri nereden alıyorsunuz? Çiftçiye ulaşan projeleriniz var mı? (Doğrudan/Dolaylı) ve sonuçlanan projelerin geri dönüşlerini takip ediyor musunuz? (Evet) ise nasıl? (TAGEM, TUBİTAK, BAP, Firma)
3. Tescil\ Patent alan projeleriniz var mı?
4. Hangi kurumlar ile iş birliğiniz var? (Üniversite, Teknokent, Özel firma)
5. Dünya’da ve Türkiye’de Tarımsal Araştırmada gelişmelerini nasıl takip ediyorsunuz? (Alan, Dijital Platform, FAO)
6. Bu Araştırma Enstitüsünde kurumsal kültürünüz hakkında neler söylemek istersiniz? (Usta/ Çıracak, Bölümler arası ilişki)
7. Kendinizi nasıl geliştiriyorsunuz?
8. Araştırma enstitünde Türkiye’deki Tarımsal Araştırma ve geliştirmedeki rolü nasıl tanımlarsınız?
-Finansal katma değer/ Kendini geliştirme / İtibar, Saygınlık
-İlave etmek istediğiniz olumlu / olumsuz yorumunuz var mı?

ÖZ GEÇMİŞ

Soyadı, Adı : KAYACAN, Vesile Beyza

İletişim :

Yabancı Dil : İngilizce

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi (Yıl)
Lisans	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi/ Tarım Ekonomisi	(2021)

AKADEMİK YAYINLAR

1. LİSANS TEZİ

Kayacan, V.B., Önem, M., Özcan, H., (2021). Zeytinyağı Tüketiminde Kuşak (Baby Boomers, X, Y ve Z Kuşakları) Farklılıklarında Tercihler. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı

2. BİLDİRİLER

Ulusal Kongrelerde Yapılan Bildiriler

Kayacan, V.B., Ertan, S., Uslu, O.Ş., Tunalıoğlu, R., (2022). Bitkisel Biyobozunur Atıklar ve Değerlendirilmesi

Kayacan, V.B., Tunalıoğlu, R., (2023). Türkiye’de Tarımsal AR-GE Çalışmaları İle İlgili Görüşler